

OBČAN

GLASILO OBČINE PUCONCI

24. december 2020 | letnik 25 | številka 95

Občan Občine Puconci

Izdaja:

Občina Puconci
Puconci 80
9201 Puconci
www.puconci.si

Datum izdaje:

24. december 2020
Številka 95
Letnik 25

Naklada:

2.360 izvodov

Javni medij Občan Občine Puconci je vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije

Odgovorni urednik:

Jožef Rituper

Lektorica:

Sandra Peklar

Člani uredniškega odbora:

Silva Gutman
Tanja Horvat
Monika Krančič
Katarina Štefanec

Oblikovanje, prelom in tisk:

Present d. o. o.
Ižanska cesta 383
1000 Ljubljana
www.tisk-present.si

Fotografija na zadnji strani:

Milan Petrijan

Vam, drage bralke in bralci!

Turobni dnevi, turobni časi. Kratki mračni jesenski dnevi so še mračnejši kot sicer v tem času. Še nikdar do zdaj nismo živeli v takih razmerah, kot jih sedaj doživlja sodobna Evropa, pa tudi svet. Sto let po španski gripi se znova pojavlja bolezen, ki je omrtvila celotno Evropo, ki nam onemogoča normalno življenje, ki pretresa naše civilizacijske temelje. Kdo bi si pred časom mislil, da bomo praznike preživljali doma sami, v strahu, da se ali da koga drugega okužimo, kdo bi si mislil, da se bo ustavilo življenje, da bodo obstala letala, da se bodo zaprle trgovine, da človek ne bo mogel povabiti prijatelja na kavo. Res

boleče izkušnje za nas, ki smo vajeni vsak dan sesti v avto in skočiti sem in tja, za nas, ki smo bili navajeni nenehnih stikov in delovanja v družbi.

Ta čas nas bo vse zaznamoval. Nikoli več življenje ne bo tako sproščeno, kot je bilo. Še leta bodo govorili o tem, kako nepredvidljiva je naša usoda, kako se lahko v trenutku zamaje vse, kar smo počeli, kako nepredvidljivo je življenje.

No, Občan poskuša razsvetliti temo, pregnati mračne dneve, razvedriti ljudi. Skuša popestriti vašo enoličnost, obarvati najnenavadnejše praznike, kar jih poznamo.

Vemo, da je v teh časih to težko, pa vendar si drznemo upati, da izhaja ob pravem času, da bo popestril vaše samotne večere.

Tudi za to številko smo se, tako kot vedno, potrudili in zbrali zanimive teme. Gotovo vas bo pritegnilo nekaj intervjujev. Pogovarjali smo se z županom ob polovici tega mandata, z dobitnikom nagrade GZS, tehničnim direktorjem Brankom Šerugo, z Deziderjem Obalom, ki je celotno življenje posvetil lokalni skupnosti; dobro se je seznaniti z drugim pogledom – z videnjem naše občine nekoga, ki se je priselil med nas.

V Občanu boste našli tudi voščila naših cerkva. Gotovo bo vsak član družine našel marsikaj zase.

V teh časih se mi zdi kot naročeno, da z vami delim Kuntnerjevo pesem:

<i>Vsak more in mora nekaj storiti,</i>	<i>hudo, prehudo je pritisnil mraz,</i>
<i>da preživimo to dolgo zimo,</i>	<i>pregloboko nas je zamedlo.</i>
<i>vsak nekaj zase in eden za drugega,</i>	<i>Ne najdemo in ne najdemo se.</i>
<i>vsak v svoji hiši, na svojem pragu,</i>	<i>Daleč, predaleč smo eden od drugega.</i>
<i>med polji, na cesti, na skupnih poteh ...</i>	<i>Vsak more in mora nekaj storiti.</i>
<i>Zgodaj, prezgodaj je padel sneg,</i>	<i>Jaz se bom trudil zbuditi pomlad.</i>

Gotovo pa lahko pozitivno vpliva na nas državni praznik, dan samostojnosti in enotnosti, ki nas bo spomnil, da letos mineva 30 let od takrat, ko smo se s prebiscitom odločili, da hočemo samostojno državo. Okrogla obletnica je ponos in dokaz, da vendarle gremo v pravo smer, da bo minila tudi ta zima in da bo na koncu vendarle prišla pomlad – pomlad v naravi, pomlad v srcu, pomlad v duši in pomlad v odnosih.

Pa miren božični večer, lepo praznovanje vseh praznikov ob koncu leta in zdravo 2021!

Za Uredniški odbor Jožef Rituper

Spoštovane občanke in občani Občine Puconci!

V življenju je veliko dogodkov, ki nas povezujejo na takšen ali drugačni način. Vsak dan v letu prinaša nekaj novega, nova dogajanja in spoznanja, ki so za nas lahko koristna, dobra, ali pa škodljiva in nevarna. Leto, od katerega se poslavljamo, je bilo polno ugank in neznank. Vsi ti dogodki, ki jih doživljamo, bodo imeli določene posledice za posameznika, družbo, občino. Na določenem prostoru, kjer živimo, potrebujemo druge in drugi potrebujejo nas.

Božični prazniki in novo leto, ki jih prinaša novih 365 dni, je priložnost za čudeže, ki jih ustvarimo za lepši jutrišnji dan v zaupanju, spoštovanju in ljubezni drug do drugega.

Mir in notranja uglašenost Vas naj spremljata v božičnih praznikih ter zdravje, sreča in ljubezen v letu 2021.

Ostanite zdravi!

župan Občine Puconci
Ludvik Novak

Mnogo smo že naredili, še marskaj bomo storili

Cenjeni g. župan! Veliko občank in občanov občine Puconci, seveda zaradi mladosti, se Vas spominja kot stalnega župana. Kako so se spremenili občutki od prvega mandata do tega?

Letos je petindvajset let od nastanka občine. Župan sem že od leta 1995, razen enega leta, ko je županoval pokojni župan g. Ernest Nemeč. Pri vsakem mandatu sem se spraševal, ali bi lahko dosegli več, kot smo. In seveda bi lahko. Želeti in doseči več je pač odraz našega stremljenja po novih dosežkih na vseh področjih. Vsi mandati od prvega do sedmega so si bili bolj ali manj podobni, kar se tiče delovanja. Pomembno je doseči cilje, ki si jih zastavimo v proračunu občine za vsako leto.

Ob zadnjih volitvah ste predstavili program ali smernice, ki jim sledite. Kaj je bilo v programu prioriteta?

Že od svojega prvega mandata sem bil vedno odločen, da bom eden izmed vas ne glede na politično barvo, versko in socialno pripadnost. Za program sem si zadal, da naredimo nove korake k razvoju na vseh področjih:

– v podjetništvu, v mnogih malih in srednjih podjetjih,

- v kmetijstvu, kjer poteka veliko tranzicij v iskanju novih možnosti in smeri razvoja,
- v športu, kulturi, zaščiti in reševanju,
- v turizmu, kjer so veliki potenciali, ki jih pa žal nismo izkoristili, kot bi si želeli, za kar pa obstajajo objektivni razlogi,
- v razvoju okolja, arhitekturi vasi, novih oblikah sobivanja,
- v razvoju novih oblik vzgoje otrok in skrbi za ostarele,
- v odločenosti delati pošteno v dobro vseh ljudi v razvoju duha sobivanja, vzajemne pomoči in dobrih sosedskih odnosih.

Smatram, da morajo prav nosilci lokalne oblasti nositi vse potrebne pobude, da bomo lahko v naslednjih letih izkoristili vse potenciale in stopili velike korake naprej.

Bistvenega pomena pri izvrševanju programa je dobro sodelovanje z občinskim svetom in kvalitetno delo občinske uprave. Kako ste zadovoljni s tem sodelovanjem? Če so, kako odpravljate ovire?

Sodelovanje med županom in člani občinskega sveta je zelo pomembno. Že od prvega dne županovanja sem se vedno zavedal, da je razvoj občine odvi-

sen od tega. Ko so končane volitve in konstituirani občinski svet, odbori in komisije, je potrebno delati za razvoj občine. Strankarski interesi se morajo podrediti interesom občine (občank in občanov). Mislim, da mi je v tem času uspevalo, da smo vsi skupaj dobro sodelovali. Tako občinski svet, občinska uprava, odbori, komisije ter jaz kot župan. Moram pa pohvaliti delo in vzdušje v občinskem svetu, saj sem prepričan, da smo lahko v takšen delovanju vzgled mnogim drugim.

Kateri so pomembnejši dosežki po polovici mandata?

Skupaj z državno podporo smo odprli dve gradbišči na obnovi regionalnih cest, na Gorici in v Brezovcih v vrednosti 2.851.000,00 EUR, ter obnovili LC 33271 Vaneča – Bokračci v vrednosti 215.200,00 EUR. Dokončali smo kanalizacijo v naselju Beznovci v znesku 566.026,00 EUR. Konec lanskega leta pa smo obnovili cesto Gorica – Polana v vrednosti 194.525,00 EUR. Poleg tega smo obnovili cesto v Kuštanovcih proti Križevcem, v vrednosti 93.827,00 EUR. Sanirali smo plazove v Kuštanovcih v vrednosti 221.309,00

eur in v Bodoncih v vrednosti 221.309,00 EUR. Obnovili most na cesti Moščanci – Pečarovci v vrednosti 92.000,00 EUR. Izgrajena je tudi LC Puconci – Vaneča. Poleg tega pa je bilo obnovljenih več poti v naši občini.

Že skoraj leto dni pandemija virusa zavira način življenja, ki smo ga poznali in razumeli kot popolnoma samoumevnega. Kako je pandemija spremenila način dela na Občini?

Kljub oteženim okoliščinam, pa smo pri izvajanju naših občinskih projektov tudi letos delali smeje korake. Dvigamo se kot Feniks in vsako olajšanje na polju bolezni takoj pomeni novi zalet.

Kako Občina Puconci pomaga v času krize občanom in občanom? Kateri so bili ukrepi institucij ali drugih organov? Ali je pandemija neposredno ali posredno vplivala na izvajanje začrtanih programov? So bile kakšne spremembe ali je bilo kaj onemogočeno ali prestavljeno?

Žal nam leto 2020 prinaša čisto nove okoliščine in postavlja vprašanja, na katera še nimamo odgovorov. Covid-19 pred nas postavlja nove izzive in drugačno obnašanje v družbi. Naše gospodarsko življenje ni zamrlo, prav tako ni zamrlo delovanje občine pri izvajanju letošnjega proračuna. Več težav imamo pri organizaciji družbenega življenja. Šolstvo, zdravstvo, športne dejavnosti in ostala področja so morale močno omejiti svoje dejavnosti. Upam, da bodo pristojni našli rešitve, da življenje ne bo popolnoma zamrlo.

Občinski proračun Občine Puconci za leto 2021 je sprejet. Kaj želite posebej izpostaviti?

Občinski svet je 10. 12. 2020 sprejel proračun za leto 2021, ki je precej investicijsko naravnani. Želim si, da nam ga bo možno v celoti uresničiti. Več pa lahko preberete v obrazložitvi proračuna.

Če bo država »podarila« milijon, kaj bi najraje uredili s tem denarjem? Čemu dajete prioriteto do konca mandata?

Država je skupaj z Evropsko skupnostjo namenila določena sredstva za okrevanje po pandemiji. Sredstva bodo namenjena za naslednje projekte.

Na področju dolgotrajne oskrbe:

- predvideni je objekt v Puconcih, enota doma starejših Rakičan, kapacitete 70 postelj, v okviru katere bo tudi dnevni center s kapaciteto 8 oseb,
- krepitev zelene EU,

- kanalizacija Vaneča, Šalamenci, Bodonci, Pečarovci, Mačkovci, Dankovci, Moščanci,
- polnilnica za e-vozila s postajami,
- kolesarske poti Markišavci – Skakovci, Lemerje – Radovci, Martjanci – Puconci- Stanjevci,
- digitalna transformacija,
- odprava sivih in belih lis na področju celotne občine,
- priključek širokopasovnega omrežja za cca. 1400 gospodinjstev.

Posebna podpora regionalnim in nacionalnim ukrepom z učinki lokalnih skupnosti:

- razširitev obrtne cone ob železniški progi Puconci – Vaneča,
- razgledni stolp Bodonci,
- popolna varnost – ureditev vodotoka Mali Dobel, skupni projekt občin Murska Sobota, Tišina, Cankova, Puconci,
- razvoj turističnih destinacij Goričkega,

- rekonstrukcija javnih poti in lokalnih cest.
- hiša prekmurske besede, ureditev zbirke prekmurskega slovstva – domačija Števana Kūzmiča,
- hidravlično, hidrološke študije za področje občine.

Drugi projektni predlogi:

- stanovanjsko naselje Krčije Puconci,
- komunalno prometna ureditev naselja Puconci, zaradi povečanje demografije 30–40 stanovanjskih objektov,
- urejanje romskih naselij, rekonstrukcija pribl. 3 km ceste legalizacije objektov,
- izgradnja novega otroškega vrtca v Puconcih.

Zelo pomembna pa bo tudi dokončanje investicije vodovod B sistem – II: faza. S tem bo zgrajeno vodovodno omrežje v celotni občini.

Pogovarjal sem se Jožef Rituper

Branko Šeruga iz Pečarovec nagrajenec Gospodarske zbornice Slovenije

Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) je tudi letos podelila nagrado za izjemne gospodarske dosežke. Prejemnikov je bilo osem, med njimi tudi direktorja pomurskega podjetja ELRAD International Iztok Lipnik in Branko Šeruga.

V družbo Elrad International, ki je bila ustanovljena leta 1995, sta Iztok Lipnik in Branko Šeruga skupaj vstopila leta 1997. Družba za razvoj in proizvodnjo elektronskih naprav je imela leta 1997 69 zaposlenih in 3 mio EUR prihodkov. Danes ima Skupina ELRAD (Elrad Int. in 3 odvisne družbe - v Srbiji, na Kitajskem in v Mehiki) 1.600 zaposlenih in 135 mio EUR prihodkov.

Dejavnost družbe je razvoj in proizvodnja elektronskih/elektromehaničnih sklopov za končne izdelke na področju malih gospodinjstevskih aparatov, električnih orodij, bele tehnike in avtomobilske industrije. Elrad Int. ustvari preko 91 % prihodkov na tujih trgih in dosega povprečno 22,6-odstotno rast izvoza letno. Izvaža predvsem v EU, kjer ima pomembne dolgoročne partnerje (Bosch, Husqvarna, Stihl, Hilti, Miele, BSH, Hella ...).

Tudi dodana vrednost se je v zadnjih treh letih v povprečju povečala za 21,6 % letno, kar jih uvršča v vrh med konkurenti v panogi. Rastejo število zaposlenih, čisti dobiček, EBITDA in donosnost kapitala. K dobrim rezultatom

doprinašajo visoka vlaganja v lasten razvoj. Razvojni oddelek sodeluje z domačimi in tujimi razvojnimi partnerji ali razvojnimi skupinami njihovih kupcev. Tako so na primer s podjetjem Bosch v okviru programa »Supplier Development« razvili svoj lasten proizvodni sistem EPS (Elrad Production System) na globalni ravni. Investicije v povečanje in modernizacijo kapacitet ter za tehnološke izboljšave proizvodnih procesov so v zadnjih štirih letih znašale preko 26 mio EUR. Del investicij je bil namenjen tudi vstopu na nova tržišča z ustanavljanjem novih podjetij.

Družba je imela v letu 2019 538 zaposlenih, ki so vključeni v redne programe izobraževanja, nudi

številne dodatne ugodnosti zaposlenim ter podeljuje štipendije. Zgolj v letu 2018 so omogočili prakso 29 dijakom in študentom. Okoljsko odgovornost usmerjajo predvsem na področje ravnanja z odpadki in v povečanje energetske učinkovitosti. Letno pripravljajo tudi okoljsko bilanco.

Poslovno kulturo in etiko podjetja poosebljata direktorja Iztok Lipnik in Branko Šeruga, ki skupaj s sodelavci gradita Elrad kot prepoznavnega in prednostnega partnerja v širšem poslovnem okolju, hkrati pa sprejemata odgovornost do zaposlenih, družbe in okolja.

Branko, pozna se že pol stoletja. Skupaj sva oralna ledino marsičesa v Pečarovcih, na nogometnih tekmah bila levi in desni branilec ... Spletla sva prijateljske vezi, zato bom pri vprašanih kar na ti. Kaj si želel postati kot otrok in zakaj?

Že od otroških let sta me zanimala predvsem šport in tehnika. Oče je v domači delavnici izdeloval veliko praktičnih izdelkov, kar je tudi pri meni vzbudilo zanimanje za tehniko. V času mojega odrasčanja je postajala vse bolj aktualna elektronika, ki me je navdušila, zato sem se odločil za srednjo elektrotehnično šolo. V tem času so se začele pojavljati tudi prve računalniške igrice, prvi računalniki ZX, Commodore. Pri meni se je vse vrtelo okrog elektronike – delali smo lightshowe, ojačevalnike, hodili po material v Gradec in Trst in se navduševali nad hi-fi tehniko.

Kako bi opisal pot učenja od otroštva naprej? Kaj te je na tej poti zaznamovalo?

Pot me je iz domače delavnice vodila v izobraževanje na teh-

ničnem področju. Takoj po končanem študiju sem predsedal na drugo stran katedra in začel poučevati praktični pouk na srednji elektro šoli. Sam praktičnih izkušenj nisem imel, zato sem se moral ponovno učiti, da sem lahko učil. Ugotovil sem, da mi poučevanje omogoča premalo neposrednega stika z novimi tehnologijami in trendi v elektrotehniko, ki sem si ga zelo želel. Ko sem prišel v Elrad, se je v elektronski industriji vse bolj uveljavljala nova tehnologija SMT (površinska montaža el. komponent). Ena izmed mojih prvih pomembnejših nalog je bila uvedba te tehnologije v podjetje, ki sem jo s sodelavci tudi uspešno uresničil. Ko pa sem mislil, da o elektroniki že vse vem, se je poja-

vil gospod Rudolf Faude, katerega z ponosom imenujemo »oče naše firme« in od katerega sem se ogromno naučil, ne samo tehničnega znanja ampak tudi vrednot, ki so zaznamovale in pustile pečat v naših pristopih in načinu delovanja.

Elrad International gradi dolgoročna partnerstva s svojimi kupci, kot so med drugim Bosch, Husqvarna, Stihl, Hilti, Miele, BSH, Hella. V čem ste najboljši in kako ste to dosegli? Je to kakovosten proizvod, konkurenčna cena, hitra dobava?

Pomemben je tudi zgled – ljudi, pa najsi gre za zaposlene znotraj podjetja ali pa za poslovne partnerje in kupce, lahko pritegneš le, če sam delaš dobro. Zato je izjemnega pomena sodelovanje znotraj podjetja in tudi zunaj njega. To kupci prepoznajo in nagradijo.

Izpostavi trenutek oziroma izziv v poslu, ki ste ga z znanjem, izkušnjami in modrostjo uspeli spremeniti v uspeh.

Zelo kritična je bila tudi preselitev celotnega podjetja v Gornji Radgoni na novo lokacijo. Prostorska stiska na stari lokaciji je bila namreč že neznosna in če se ne bi uspeli preseliti v času kolektivnih dopustov, proizvodnje na novi lokaciji ne bi mogli vzpostaviti vsaj še pol leta, morda celo več. A nam je uspelo. Selitev smo izvedli brez enega samega dneva izpada proizvodnje. Definitivno smo ta logistični podvig z znanjem in izkušnjami izpeljali več kot uspešno.

S katerimi hobiji se ukvarjaš? Koliko časa namenjaš konjičkom?

Prosti čas pa v največji meri posvečam svojim hobijem in dru-

ženju v krogu družine, sosedov in prijateljev. Doma imamo tudi konje s katerimi se ljubiteljsko ukvarjamo, moja hobija sta tudi vinogradništvo in kletarjenje.

Kako pomembno je po tvoje neformalno učenje, torej učenje izven uradnih institucij?

Zame ima neformalno učenje vsekakor velik pomen, saj me že leta spremlja pri vsakodnevnem delu. Je lahko dostopno oziroma

na doseg roke, kot ni bilo še nikoli.

Katera tradicionalna modrost (misel) ti je najbližja in najbolj vpliva na tvoje življenje?

Pogosto poskušam delovati v skladu z modrostjo: »V situaciji, ko ne veš, katero metodo reševanja izziva uporabiti, uporabi ZKP (zdravo kmečko pamet).« Ta modrost praviloma in skoraj ve-

dno vodi do enostavnih ter pravih rešitev.

Kaj ti pomeni nagrada Gospodarske zbornice Slovenije?

Dokazuje, da delamo dobro in prav.

V osebnem imenu in v imenu lokalne skupnosti ti čestitam k nagradi.

Pogovarjal sem se **Jožef Rituper**

Nagrada na mednarodnem tekmovanju

Med 13. 11. 2020 in 15. 11. 2020 je na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani potekalo mednarodno tekmovanje MUNLaws. Gre za eno izmed tekmovanj v sklopu *Model United Nations* (Model Združenih narodov), kjer delegati v simulaciji delovanja različnih odborov

Združenih narodov zastopajo stališča izbrane države na razpisano temo. Za uspešno udeležbo in suveren nastop na tekmovanju je pomembno vsaj osnovno poznavanje mednarodnega prava in diplomacije, mednarodnih odnosov ter poznavanje postopkov odločanja v telesih Združenih narodov.

Tekmovanja sem se udeležila kot članica delegacije Pravne fakultete Univerze v Mariboru, katere študentka sem letos že tretje leto. Nastopila sem v Odboru za človekove pravice, kjer sem zastopala interese Republike Avstrije. Zaradi ukrepov uvedenih za zajezitev koronavirusa, je letošnje tekmovanje potekalo preko spletne aplikacije Zoom. Tema tekmovanja je bila COVID-19 in njegov vpliv na človekove pravice. Uradni jezik tekmovanja je angleščina, zato je celotno tekmovanje potekalo v angleščini. Že pred samim uradnim delom tekmovanja, je bilo potrebno oddati pozicijski papir, kjer je bilo potrebno navesti stanje v zastopani državi na dano temo, stali-

šče te države na temo in rešitve, ki bi izboljšale stanje na področju človekovih pravic v času ukrepov uvedenih za zajezitev koronavirusa. Ker se tudi sam pozicijski papir ocenjuje in prinaša določeno število točk v skupni seštevek vseh točk na koncu tekmovanja, se je že pred samim pisanjem le-tega potrebno seznaniti z dano temo. Raziskovanje o temi je ključnega pomena za kakovosten pozicijski papir in za plodno razpravo na samem tekmovanju.

Tekmovanje se je začelo z uvodnimi govori vseh delegatov, sledilo je debatiranje o različnih področjih človekovih pravic, na katere so posegli ukrepi povezani s koronavirusom. Debatirali smo predvsem o vplivu ukrepov na pravice starostnikov in marginaliziranih skupin, o pravici do zdravstvene oskrbe in pravici do izobraževanja ter o aplikaciji za sledenje okuženim s koronavirusom in o obveznosti cepljenja proti koronavirusu. Drugi dan smo se po debati razdelili v skupine s podobnimi interesi in začeli oblikovati resolucijo. Na zadnji,

tretji dan tekmovanja, sem kot delegatka Republike Avstrije in kot nosilka resolucije, le-to predstavila ostalim delegatom. Po predstavitvi resolucije so bili dodani amandmaji s strani ostalih držav. Sledilo je glasovanje o resoluci-

ji, ki je bila na koncu sprejeta. S tem dejanjem se je tekmovanje zaključilo. Sledilo je še neuradno druženje in podelitev nagrad. Prejela sem *Outstanding Delegate Award* (nagrado za izjemno delegatko), ki na tem tekmovanju

predstavlja drugo mesto. Z delegacijo Pravne fakultete Univerze v Mariboru pa smo prejeli naziv *Best University Delegation* (nagrado za najboljšo univerzitetno delegacijo).

Maruša Mujdrica

Zgodovina božiča

Vsak posameznik na svoj način doživlja božične praznike ali božično dogajanje. Večina pa dojema božič kot praznik miru, radosti, spokojnosti in se pogosto vrača s spomini v preteklost ter obuja običaje, ki so mu jih predali predniki. Danes je zaradi tega mnogo šeg, navad okrog božiča, ki so povezane z določeno tradicijo in ne moremo popolnoma razstreti ozadja božiča. Zdi se, kot da je božič praznik, ki je odet v meglo zgodovine posameznega naroda ali kulture. Prazniki, podobni duhu in značaju današnjega božičnega praznovanja, so obstajali že pred začetkom krščanstva. Krščanski prazniki imajo tako mnogokrat korenine v rimskih običajih ter verovanju.

Čas pred božičem Cerkev imenuje Advent, prihod (lat. *adventus*). Adventni čas obsega štiri nedelje in predstavlja čas duhovne in zunanje priprave na božič. Adventni svetniki se prično 4. decembra s sveto Barbaro, nadaljujejo s svetim Miklavžem (Nikolajem), ki predstavlja najstarejšega decembrskega obdarovalca, poznan je bil že v predkrščanskem času, postal je simbol vsega dobrega, legenda ga predstavlja kot velikega čudodelnika. Da bi rešil tri hče-

re siromašnega moža sramotne usode, jim je ponoči porinil skozi okno tri kepe zlata in jim tako priskrbel potrebno doto. Od tod verjetno izhaja šega, da otrokom ponoči prinaša darove in od tod verjetno tudi tri jabolka, ki jih na podobah nosi s seboj in so pravzaprav tri kepe zlata. V Prekmurju pa vedo starejše generacije povedati tudi o sveti Luciji, ki goduje 13. decembra. V izročilu ljudske in tudi cerkvene pobožnosti je sveta Lucija zavetnica vida. V preteklosti so v Prekmurju »po Liciji hodili«, dve ženski ali dva možka se preoblečeta in obiskujeta hiše, v dar so poklanjali suho sadje, pogače in jajca. Ponekod so k hišam prihajali tudi dečki, koledniki, ki so v gospodinjstva prinašali blagoslov za letino, zdravje, srečo ljudem in živini. V adventu se prižigajo sveče na adventnih venčkih, ki ga je leta 1839 prvič predstavil nemški evangeličanski teolog Johann Hinrich Wichern, z njim je želel skrajšati otroško pričakovanje do božiča.

Ime praznika **BOŽIČ** je staroslovensko in pomeni »*mali Bog*«. Božič je spomin na Kristusovo rojstvo, o njem sta v Svetem pismu govorila samo evangelija Matej in Luka. Natančen datum

rojstva Jezusa Kristusa ni znan. V času rojstva Kristusa so ljudje po svetu molili vsak k svojemu Bogu. V Nemčiji so na primer molili k največjemu in najmočnejšemu bogu Odinu, v predkrščanskih časih se je 25. decembra rodilo veliko bogov, ki so v različnih kulturah imeli svojo posebno vlogo. Predkrščanski prazniki so bili močno zakoreninjeni v ljudeh, zato krščanstvu ni preostalo drugega, kot da obstoječe poganske praznike prekrije s krščanskim izročilom in duhom. Stari Rimljani, ki so imeli pod svojo oblastjo tudi našo pokrajino, so vsako leto 25. decembra praznovali rojstni dan Sončnega Boga, to obdobje je okrog zimskega solsticija, ko je dan najkrajši. Ljudje so z veseljem pričakovali zimski solsticij, ker je bila za njimi najhujša zima in so se lahko veselili daljših dni in daljših ur sončne svetlobe. December je bil pravi čas za praznovanja na večini evropskih območjih takratnega časa, ker je večina poljedelskih opravil že bilo postorjenih. Iz tega razloga so od 14. do 24. decembra praznovali zimski praznik, imenovan saturnalije, praznik v čast Saturna, boga poljedelstva. Veseljačenje v saturnalijah je doživelo višek, saj je hrane in pija-

če bilo v izobilju, običajen rimski družbeni red je pa bil postavljen na glavo.

V četrtem stoletju so se cerkveni uradniki odločili, da bodo Jezusovo rojstvo uvedli kot praznik. Konec osmega stoletja se je praznovanje božiča razširilo vse do Skandinavije. Danes v grški in ruski pravoslavni cerkvi praznujejo božič 13 do 14 dni po 25. decembru, ker zahodne cerkve uporabljajo gregorijanski koledar, medtem ko vzhodne cerkve uporabljajo julijanski koledar, ki za gregorijanskim koledarjem zaostaja ravno 13 do 14 dni. Do srednjega veka je krščanstvo večinoma nadomestilo pogansko vero in s tem tudi preoblikovalo praznovanje božiča, ki mu krščanstvo nameni veliko pozornosti v smislu rojstva Odrešenika oziroma utelešenje boga.

Osebnost Božiček so pomagale oblikovati številne kulture in predstavlja osrednjo pojavo, ven-

Novoletna razglednica iz 60. let 20. stoletja. Hrani: Pomurski muzej Murska Sobota.

dar nima s krščanstvom ničesar skupnega, slovenski Božiček je v slovarski definiciji predstavljen kot starček, ki ob božiču, obdaruje otroke.

Za nastanek Božička, kot ga poznamo danes, starejši mož z belo brado in rdečo obleko, so pomembne zgodbe iz Združenih držav Amerike v 19. stoletju. Božiček se v angleščini imenuje Santa Claus. Po prihodu nizozemskih zdomcev v New York so le-ti s sabo prinesli tradicijo praznovanja sv. Nikolaja, oziroma Sinterklass, kot so ga imenovali Nizozemci. Upodobljen je bil kot visok, belobrad mož odet z rdečim cerkvenim plaščem, ki 6. decembra obiskuje ter obdaruje otroke. Zgodbe o Sinterklassu so se razširile po vsem New Yorku. Leta 1809 je Washington Irving v satirični knjigi o zgodovini New Yorka upodobil sv. Nikolaja kot prisrčnega Nizozemca, ki v vozu leti po nebu in spušča darila po dimnikih. Bolj znan je pa opis v pesmi: »Obisk svetega Nikolaja«, Clementa C. Moora. V pesmi je sv. Nikolaj prikazan kot vesel človek, ki leti od doma do doma na saneh, ki jih vozijo severni jeleni in raznaša igrače. Moore v svojih pesmih omenja tudi severne jelene in njihova imena. Kasneje so različne trgovske verige komercializirale podobo Božička v namene oglaševanja božičnega nakupovanja – obdarovanja. Po ruskem zgledu so pa socialistične dežele dobile dedka Mraza.

Božični čas ima veliko šeg in navad. Prvo je božično drevesce, okrašena smrečica ali kakšno drugo iglasto drevo. Preden je drevo postalo sestavni del božiča, je pomenilo simbol upanja in veselja, saj je skozi vse leto ostalo

zeleno. Drevesa so okraševali in nanje pritrjevali sveče že Rimljani, pred njimi pa druga ljudstva. Smreka in drugi iglavci so igrali pomembno vlogo na evropskem severu. V 17. stoletju poročajo iz Alzacije o okrašenem božičnem drevesu, okrašenim s hostijami in jabolki. Ta drevesa so bila predvsem po meščanskih hišah in cehovskih delavnicah, otresali so jo pa lahko ob Svetih Treh kraljih. Po vsej verjetnosti se je božično drevesce od tu razširilo v Nemčijo. Božično drevo je pa povezano tudi z reformatorjem Martinom Lutrom. Domnevno je Martin Luther na enem izmed nočnih potovanj videl drevesa, prekrita z ledom, ki so se lesketala v mesečini in ta pogled je prenesel v dom s smrečico ter jo okrasil s svečami. Že od 16. stoletja je moč po nemških domovih najti jelke ali smreke, ki so bile okrašene z jabolki (tudi s hostijami), sladkarijami in papirnatimi vrtnicami ter svečami. Proti koncu 17. stoletja jih je poznala že vsa Nemčija. Jelke oziroma smrečice so po Evropi ponesli na začetku nemški trgovci. Prvo božično smrečico so v Sloveniji postavili leta 1845 v Ljubljani. Danes je drevo pomemben del božiča po vsem svetu.

Razmeroma mlad kulturni pojav predstavljajo jaslice, aranžiran prikaz Kristusovega rojstva. V drugi polovici 16. stoletja so se postavljale figure in prikazani prizori Kristusovega rojstva v cerkvah, prve jaslice so bile postavljene na Portugalskem, pri nas pa v Jakobovi cerkvi v Ljubljani, leta 1644. Na prehodu iz 18. stoletja v 19. stoletje so se jaslice postavljale po hišah, mestih in na podeželju. Danes božični čas popestrijo tudi božične pesmi. Najbolj znana in

Novoletna razglednica iz 60. let 20. stoletja. Hrani: Pomurski muzej Murska Sobota.

priljubljena cerkvena božična pesem je Sveta noč. Nastala je za božič leta 1818 v Oberndorfu pri Salzburgu in je prevedena v več kot sto jezikov. Zelo znana je tudi nemška ljudska pesem O Tannenbaum. Tudi na Slovenskem se je ohranilo ogromno božičnih pesmi, na primer: Glej zvezdice božje, Poslušajte vsi ljudje, Rajske strune. Najmlajša stvar, ki je povezana z božičem, so božične voščilnice. V 20. letih 19. stoletja so se pojavile prve tiskane voščilnice, ki so bile enostavno okrašene, kaj kmalu pa so se pojavile romantične scene s snegom, angelci, prikazi rojstva. Urednik časnika Murska straža je pred 100 leti svojim bralcem napisal naslednje voščilo: »Božič je tisti dan, ko se človek tako rekoč

ustavi, pogleda v preteklost in razmišlja, kako bi postalo življenje lepše in srečnejše, brez nasprotij med posameznimi razredi človeške družbe, med državami, med strankami.« Naj v vašem srcu najde prostor božična zimzelena jelka, ki simbolizira prebujajoče se življenje, prižgane sveče pa pomenijo vrnitev svetlobe in s tem povezano upanje za svetlejšo prihodnost.

Tadeja Andrejek

Literatura:

Niko Kuret, *Praznično leto Slovencev*, druga knjiga, Družina, Ljubljana, 1989.

Damjan J. Ovsec, *Velika knjiga o praznikih: praznovanja na Slovenskem in po svetu*, Domus, Ljubljana, 1993.

Seje Občinskega sveta Občine Puconci

Sprejeti sklepi

15. redna seja, 27. avgusta 2020

SKLEP št. 126:

I.

Občinski svet Občine Puconci daje soglasje k sistemizaciji delovnih mest za nadstandardni del programa Osnovne šole Puconci, Puconci 178, in sicer:

Naziv delovnega mesta	Delež delovnega mesta
kuhar	0,50 delovnega mesta
hišnik - šofer	0,40 delovnega mesta
varnostnik IV	1,00 delovnega mesta

II.

Soglasje k sistemizaciji delovnih mest za nadstandardni del programa velja od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021.

SKLEP št. 127:

Občinski svet Občine Puconci soglašja s predlagano sistemizacijo delovnih mest Osnovne šole Puconci za zaposlene v vrtcu za šolsko leto 2020/2021.

SKLEP št. 128:

Občinski svet Občine Puconci za šolsko leto 2020/2021 odobri povečanje števila otrok glede na veljaven normativ za največ 2 otroka v naslednjih oddelkih Vrtca pri OŠ Puconci:

- v 4 oddelkih v enoti Puconci in enoti šola Puconci
- v 4 oddelkih v enoti Brezovci
- v 2 oddelkih v enoti Mačkovci.

V primeru, da v šolskem letu 2020/2021 število vpisanih otrok v posameznem oddelku Vrtca pri OŠ Puconci presega z zakonom določen normativ, vrtec lahko uporabi fleksibilni normativ, ki dovoljuje v vsakem oddelku še enega ali dva otroka več kot je najvišje dovoljeno število, vendar le v primerih, ko je to utemeljeno in nujno potrebno.

SKLEP št. 129:

1. Občinski svet Občine Puconci sprejme Sklep o določitvi ekonomske cene Vrtca pri OŠ Puconci v predlagani vsebini predloga.
2. Sklep o določitvi ekonomske cene Vrtca pri OŠ Puconci iz 1. točke tega sklepa se objavi v Uradnem listu RS.

SKLEP o določitvi ekonomske cene Vrtca pri OŠ Puconci**1. člen**

Ekonomska cena Vrtca pri Osnovni šoli Puconci znaša 472,91 EUR.

2. člen

Kot osnova za določitev plačila staršev se določi cena v višini 431,11 EUR. Razlika cene v višini 41,80 EUR do polne ekonomske cene 472,91 EUR se krije iz proračuna Občine Puconci, staršem otrok, za katere je Občina Puconci po veljavnih predpisih dolžna kriti del cene programa.

3. člen

Občina Puconci bo kot ustanoviteljica zavoda zagotavljala tudi finančna sredstva izven cen programov za zaposlene delavce po potrjeni sistemizaciji, s katerimi se presegajo predpisani normativi, ter druge nujne stroške v skladu z 8. členom Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo.

Občina Puconci bo v primeru potreb zagotavljala tudi sredstva za spremljevalce gibalno oviranih otrok.

4. člen

Staršem otrok, za katere je Občina Puconci po veljavnih predpisih dolžna kriti del cene programa vrtca in imajo otroka vključenega v vrtec, se ob predložitvi dokazil o reševanju osnovnega stanovanjskega problema, dodatno zniža plačilo vrtca za en dohodkovni razred.

Vlagatelj, ki na vloži za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ki jo določa zakon, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, izpolni izjavo o materialni ogroženosti zaradi odplačevanja stanovanjskega kredita, s katerim si družina rešuje osnovni stanovanjski problem, mora za znižanje vrtca skladno s prvim odstavkom, vloži priložiti naslednja dokazila:

- kupoprodajno pogodbo ali izpisek iz zemljiške knjige za nakup stanovanja oziroma stanovanjske hiše na območju Občine Puconci ali gradbeno dovoljenje za gradnjo stanovanjske hiše na območju Občine Puconci,
- namensko kreditno pogodbo in
- potrdilo banke o višini anuitete kredita.

Na podlagi dokazil iz prejšnjega odstavka o dodatnem znižanju plačila vrtca odloča pristojni center za socialno delo.

5. člen

Za dneve odsotnosti otroka v Vrtcu pri OŠ Puconci v mesecu juliju in avgustu, ki jih najavijo starši do sredine meseca junija, so starši, za katere je po zakonu Občina Puconci zavezanka za plačilo razlike do ekonomske cene, oproščeni plačila oskrbnine. Sredstva za pokrivanje stroškov brez stroškov za neporabljena živila za čas odsotnosti zagotavlja Občina Puconci.

6. člen

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati Sklep o določitvi ekonomske cene Vrtca pri OŠ Puconci (Uradni list RS, št. 53/19).

7. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 9. 2020 dalje.

SKLEP št. 130:

Občinski svet Občine Puconci soglaša s Programom dela Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota s finančnim in kadrovskim načrtom za leto 2020.

SKLEP št. 131:

Redno vzdrževanje javnih poti v občini Puconci na svojem območju zagotavljajo krajevne skupnosti.

SKLEP št. 132:

Občinski svet Občine Puconci imenuje za nadomestnega člana v Svetu javnega zavoda Razvojni zavod Občine Puconci kot predstavnika Zveze kulturnih in turističnih društev Občine Puconci do konca mandatnega obdobja 2019–2022 naslednjega člana:

Jožef RITUPER, Pečarovci 21, 9202 Mačkovci.

Pregled sprejetih sklepov Občinskega sveta

k št. 032-0002/2019-16

1. dopisne seje, 12. oktobra 2020

zap. št. sklepa	VSEBINA SKLEPA	datum oz. način realizacije
133	<p>Za sodnike porotnike Okrožnega sodišča v Murski Soboti se z območja Občine Puconci predlagajo naslednji kandidati:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Janez HADLER, Brezovci 21, 9201 Puconci2. Danica KARDOŠ, Pečarovci 14, 9202 Mačkovci <p>za mladoletnike:</p> <ol style="list-style-type: none">3. Vijola BERTALANIČ, Brezovci 70 b, 9201 Puconci4. Jožef RITUPER, Pečarovci 21, 9202 Mačkovci.	Sklep posredovan Okrožnemu sodišču v MS in predlaganim kandidatom

134	SKLEP o imenovanju VOLILNE KOMISIJE OBČINE PUCONCI	Sklep posredovan imenovanim
	<p>v sestavi:</p> <p>predsednica: Martina ZRINSKI GÖNTER, Pečarovci 5, 9202 Mačkovci</p> <p>namestnica predsednice: Daša Gita LAINŠČEK, Pečarovci 2, 9202 Mačkovci</p> <p>član: Stanko AMBRUŽ, Zenkovci 25, 9265 Bodonci</p> <p>namestnik člana: Bojan BEZNEC, Bodonci 55, 9265 Bodonci</p> <p>član: Vladimir KAMNIČAR, Puconci 107, 9201 Puconci</p> <p>namestnik člana: Danica KOVAČIK, Lemerje 46 a, 9201 Puconci</p> <p>član: Janez HADLER, Brezovci 21, 9201 Puconci</p> <p>namestnik člana: Milovan JAKOVLJEVIĆ, Strukovci 14, 9265 Bodonci</p> <p>Volilna komisija se imenuje za štiri leta.</p>	

Pregled sprejetih sklepov Občinskega sveta

k št. 032-0002/2019-17

16. redna seja, 1. oktobra 2020

zap. št. sklepa	VSEBINA SKLEPA	datum oz. način realizacije
135	Občinski svet Občine Puconci sprejme v predloženi vsebini Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Puconci v prvi obravnavi, s tem da predlaga, da se do druge obravnave odlok lektorira.	Gradivo dano v lektoriranje
136	<p style="text-align: center;">1. člen</p> <p>Občinski svet Občine Puconci sprejme Elaborat o oblikovanju cene storitev javne službe oskrba s pitno vodo v občine Puconci, št. VB 02/2020-008, z dne 31. 8. 2020, ki ga je izdelalo javno podjetje Vodovod sistema B d. o. o., kot izvajalec gospodarske javne službe oskrba s pitno vodo.</p> <p style="text-align: center;">2. člen</p> <p>Ta sklep stopi v veljavo z dnem sprejetja. Cene storitev pa se začnejo uporabljati s 1. januarjem 2021.</p>	Sklep posredovan JP Vodovod sistema B d. o. o.
137	Občinski svet Občine Puconci se je seznanil s poročilom o izvrševanju proračuna Občine Puconci v I. polletju 2020.	Občinski svet seznanjen

138	Občinski svet Občine Puconci sprejme Odlok o podlagah za odmero komunalnega prispevka za obstoječo komunalno opremo na območju Občine Puconci, v I. obravnavi.	Objavljeno v Uradnem listu RS, št. 139/2020 z dne 9. 10. 2020
139	Združita se prva in druga obravnava Odloka o podlagah za odmero komunalnega prispevka za obstoječo komunalno opremo na območju Občine Puconci.	
140	Občinski svet Občine Puconci sprejme Odlok o podlagah za odmero komunalnega prispevka za obstoječo komunalno opremo na območju Občine Puconci (druga obravnava) v vsebini iz prve obravnave.	
141	Občinski svet Občine Puconci sprejme Odlok o javnem redu in miru na območju Občine Puconci v prvi obravnavi s tem, da se v drugi alineji drugega odstavka 8. člena, za besedo »obstaja« doda beseda »nevarnost«.	II. obravnava odloka na dnevnem redu 17. seje
142	Občinski svet Občine Puconci sprejme Pravilnik o podeljevanju denarnih nagrad študentkam in študentom Občine Puconci s tem, da se v zadnji alineji 6. člena, za besedno zvezo »za raven 8–300 EUR«, doda vejica.	Objavljeno v Uradnem listu RS, št. 152/2020 z dne 23. 10. 2020
143	Občinski svet Občine Puconci sprejme Odlok o določitvi volilnih enot za izvedbo rednih volitev članov občinskega sveta in župana Občine Puconci v prvi obravnavi, z upoštevanjem besedila v varianti 3 v 2. členu.	II. obravnava odloka na dnevnem redu 17. seje
144	Za položitev venca Štefanu Küzmiču, ki bo v petek, 9. oktobra 2020, v Strukovcih, se imenuje tričlanska delegacija članov občinskega sveta, in sicer v sestavi: Drago FRAS, Vijola BERTALANIČ in Jožef RITUPER.	
145	1. Naziv častnega občana se v letu 2020 ne podeli. 2. Priznanje Občine Puconci se podeli: – ŠTEFANU ZELKU, Lemerje 14, 9201 Puconci – IRENI HORVAT, Dolina 9, 9201 Puconci – JOŽEFU RITUPERJU, Pečarovci 21, 9202 Mačkovci 3. Nagrada Občine Puconci v znesku 500,00 EUR se podeli PGD Kuštanovci, Kuštanovci 10 A, 9202 Mačkovci.	
146	Občinski svet Občine Puconci se je seznanil z Revizijskima poročiloma o pravilnosti poslovanja Občine Puconci v letu 2017 in v letu 2018.	Občinski svet seznanjen
147	Občinski svet Občine Puconci sprejme Letni program ravnanja s komunalnimi odpadki na območju občine Puconci (razen za naselji Puconci in Vaneča) za leto 2021.	Sklep posredovan Saubermacher-Komunala MS d. o. o.

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE, 29. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) ter 17., 99., 102., 103. in 105. člena Statuta Občine Puconci (Uradni list RS, št. 91/15) je Občinski svet Občine Puconci na 17. redni seji, dne 10. 12. 2020 sprejel

Odlok o proračunu Občine Puconci za leto 2021

1. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

S tem odlokom se za Občino Puconci za leto 2021 določajo proračun, postopki izvrševanja proračuna ter obseg zadolževanja in poroštva občine in javnega sektorja na ravni občine (v nadaljnjem besedilu: proračun).

2. VIŠINA SPLOŠNEGA DELA PRORAČUNA IN STRUKTURA POSEBNEGA DELA PRORAČUNA

2. člen

V splošnem delu proračuna so prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni kontov.

Splošni del proračuna se na ravni podskupin kontov določa v naslednjih zneskih:

A. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

v eurih

Skupina/Podskupina kontov/Konto	Proračun leta 2021
I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	7.631.802
TEKOČI PRIHODKI (70+71)	6.299.566
70 DAVČNI PRIHODKI	5.251.794
700 Davki na dohodek in dobiček	4.676.682
703 Davki na premoženje	379.800
704 Domači davki na blago in storitve	195.312
71 NEDAVČNI PRIHODKI	1.047.772
710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	585.072
711 Takse in pristojbine	7.000
712 Globe in druge denarne kazni	9.000
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	25.000
714 Drugi nedavčni prihodki	421.700
72 KAPITALSKI PRIHODKI	561.556
720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	0
722 Prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	561.556
73 PREJETE DONACIJE	8.000
730 Prejete donacije iz domačih virov	8.000
74 TRANSFERNI PRIHODKI	762.680
740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	761.856
741 Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	824

II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	7.696.993
40 TEKOČI ODHODKI	2.735.348
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	427.866
401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	66.622
402 Izdatki za blago in storitve	2.075.352
403 Plačila domačih obresti	29.200
409 Rezerve	136.308
41 TEKOČI TRANSFERI	2.964.910
410 Subvencije	162.500
411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	1.635.100
412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	281.119
413 Drugi tekoči domači transferi	886.191
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	1.583.821
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	1.583.821
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	412.914
431 Investicijski transferi pravnim in fiz. osebam, ki niso proračunski uporabniki	105.800
432 Investicijski transferi proračunskim uporabnikom	307.114
III. PRORAČUNSKI PRIMANJKLJAJ	65.191

B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Skupina/Podskupina kontov/Konto	Proračun leta 2021
IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751+752)	0
75 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	0
750 Prejeta vračila danih posojil	0
751 Prodaja kapitalskih deležev	0
752 Kupnine iz naslova privatizacije	0
V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441+442+443)	0
44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	0
440 Dana posojila	0
441 Povečanje kapitalskih deležev in finančnih naložb	0
442 Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije	0
443 Povečanje namenskega premoženja v javnih skladih in drugih osebah javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	0
VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	0

C. RAČUN FINANCIRANJA

Skupina/Podskupina kontov/Konto	Proračun leta 2021
VII. ZADOLŽEVANJE (500)	201.303
50 ZADOLŽEVANJE	201.303
500 Domače zadolževanje	201.303
VIII. ODPLAČILA DOLGA (550)	331.108
55 ODPLAČILA DOLGA	331.108
550 Odplačila domačega dolga	331.108
IX. POVEČANJE (ZMANJŠANJE) SREDSTEV NA RAČUNIH (I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	-194.996
X. NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.)	-129.805
XI. NETO FINANCIRANJE (VI.+VII.-VIII.-IX.)	65.191
STANJE SREDSTEV NA RAČUNIH DNE 31. 12. PRETEKLEGA LETA 9009 Splošni sklad za drugo	194.996

Posebni del proračuna sestavljajo finančni načrti neposrednih uporabnikov, ki so razdeljeni na naslednje programske dele: področja proračunske porabe, glavne programe in podprograme, predpisane s programsko klasifikacijo izdatkov občinskih proračunov. Podprogram je razdeljen na proračunske postavke, te pa na podskupine kontov in konte, določene s predpisanim kontnim načrtom.

Posebni del proračuna do ravni proračunskih postavk - kontov in načrt razvojnih programov sta prilogi k temu odloku in se objavita na spletni strani Občine Puconci.

3. POSTOPKI IZVRŠEVANJA PRORAČUNA

3. člen

Proračun se izvršuje na ravni proračunske postavke-konta.

4. člen

Namenski prihodki proračuna so poleg prihodkov, določenih v prvem stavku prvega odstavka 43. člena ZJF, tudi naslednji prihodki:

1. prihodki požarne takse, ki se uporabijo za namene določene v zakonu o varstvu pred požarom,
2. okoljska dajatev za onesnaževanja okolja zaradi odlaganja odpadkov, ki se uporabi za namene po Uredbi o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov,
3. okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odpadnih voda, ki se uporabi za namene po Uredbi o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odpadnih voda,
4. prihodki od koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, ki se namenijo za izvajanje ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire,
5. prihodki od koncesijske dajatve za posekan in prodan les, ki se namenijo izključno za vzdrževanje gozdnih cest in varstvo gozdov.

Če se po sprejemu proračuna vplača namenski prejemek, ki zahteva sorazmeren namenski izdatek, ki v proračunu ni izkazan ali ni izkazan v zadostni višini, se v višini dejanskih prejemkov poveča obseg izdatkov uporabnika (postavke) v proračunu.

Namenska sredstva, ki niso bila porabljena v preteklem letu, se prenesejo v proračun tekočega leta.

5. člen

O prerazporeditvah pravic porabe v posebnem delu proračuna med glavnimi programi v okviru področja proračunske porabe odloča župan na predlog neposrednega uporabnika z upoštevanjem določil Zakona o javnih financah.

Osnova za prerazporejanje pravic porabe je zadnji sprejeti proračun, spremembe proračuna ali rebalans proračuna.

Župan s polletnim poročilom in v začetku leta za prehodno leto z zaključnim računom poroča občinskemu svetu o veljavnem proračunu za leto 2021 in njegovi realizaciji.

6. člen

Neposredni uporabnik lahko v tekočem letu razpiše javno naročilo za celotno vrednost projekta, ki je vključen v načrt razvojnih programov, če so zanj načrtovane pravice porabe na proračunskih postavkah v sprejetem proračunu.

Skupni obseg prevzetih obveznosti neposrednega uporabnika, ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih za investicijske odhodke, investicijske transfere ne sme presežati 80 % pravic porabe v sprejetem finančnem načrtu neposrednega uporabnika, od tega:

1. v letu 2021 največ 80 % navedenih pravic porabe in
2. v ostalih prihodnjih letih 40 % navedenih pravic porabe.

Skupni obseg prevzetih obveznosti neposrednega uporabnika, ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih za blago in storitve in za tekoče transfere, ne sme presežati 25 % pravic porabe v sprejetem finančnem načrtu neposrednega uporabnika.

Omejitve iz prvega in drugega odstavka tega člena ne veljajo za prevzemanje obveznosti z najemnimi pogodbami in prevzemanje obveznosti za dobavo elektrike, telefona, vode, komunalnih storitev in drugih storitev, potrebnih za operativno delovanje neposrednih uporabnikov.

Prevzete obveznosti iz drugega in tretjega odstavka tega člena se načrtujejo v finančnem načrtu neposrednega uporabnika in načrtu razvojnih programov.

7. člen

Župan lahko spreminja vrednost projektov v načrtu razvojnih programov. Projekte, katerih vrednost se spremeni za več kot 20 %, mora predhodno potrditi občinski svet.

Projekti, za katere se zaradi prenosa plačil v tekoče leto, zaključek financiranja prestavi iz predhodnega v tekoče leto, se uvrstijo v načrt razvojnih programov po uveljavitvi proračuna.

Novi projekti se uvrstijo v načrt razvojnih programov na podlagi odločitve občinskega sveta.

8. člen

Sredstva proračunske rezerve se v letu 2021 izločijo v višini do 70.150,23 evrov.

Sredstva proračunske rezerve se uporabljajo za financiranje izdatkov za odpravo posledic naravnih nesreč: potres, poplava, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni, druge nesreče, ki jih povzročajo naravne sile in ekološke nesreče.

O uporabi sredstev proračunske rezerve za namene iz drugega odstavka tega člena odloča župan in o tem s pisnimi poročili obvešča občinski svet.

Prihodki in odhodki proračunskega sklada Občine Puconci so zajeti v posebnem finančnem načrtu, ki so namenjeni za zbirno sortirni center Puconci in je sestavni del proračuna občine.

9. člen

Uporabniki proračuna morajo izvrševati svoje naloge in skrbeti za financiranje dejavnosti, do višine sredstev, ki so jim za te namene odobrene v proračunu. Na račun proračuna ne smejo prevzemati nobenih obveznosti, ki bi presegala za ta namen določena proračunska sredstva.

10. člen

Nadzor nad porabo sredstev proračuna ter smotrnostjo in namembnostjo porabe teh sredstev opravlja nadzorni odbor.

Uporabniki proračuna pa so dolžni predložiti vse zahtevane podatke potrebne za analizo porabe sredstev. Uporabnikom proračunskih sredstev, ki ne ravnajo v skladu z 9. členom, lahko župan delno ali v celoti začasno ustavi proračunsko financiranje, dokončno pa občinski svet na predlog župana.

Župan o tem poroča občinskemu svetu na prvi naslednji seji.

IV. POSEBNOSTI UPRAVLJANJA IN PRODAJE STVARNEGA IN FINANČNEGA PREMOŽENJA

11. člen

Če so izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 77. člena ZJF lahko župan dolžniku do 1.000,00 evrov odpiše oziroma delno odpiše plačilo dolga, če bi bili stroški postopka izterjave v nesorazmerju z višino terjatve.

12. člen

Župan odloča o vlogah za pokroviteljstva in sofinanciranje različnih prireditev do višine 1.000,00 evrov po vlogi znotraj možnosti, ki mu jih dovoljuje proračunska postavka za ta namen.

13. člen

V proračunu se del predvidenih proračunskih prejemkov vnaprej ne razporedi, ampak zadrži kot splošna proračunska rezervacija, ki se v proračunu posebej izkazuje.

Sredstva splošne proračunske rezervacije se uporabljajo za nepredvidene namene, za katere v proračunu niso zagotovljena sredstva, ali za namene, za katere se med letom izkaže, da niso zagotovljena sredstva v zadostnem obsegu, ker jih pri pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati. Sredstva splošne proračunske rezervacije za leto 2021 se zagotavljajo v višini 40.369,53 evrov.

O uporabi sredstev splošne proračunske rezervacije odloča župan in o tem pisno obvešča občinski svet ob obravnavi poročila porabe proračuna. Dodeljena sredstva splošne proračunske rezervacije se razporedijo v finančni načrt neposrednega uporabnika.

14. člen

Če se med proračunskim letom zaradi nastanka novih obveznosti za proračun ali zmanjšanja prihodkov proračuna ugotovi, da proračuna ne bo mogoče realizirati, lahko župan zadrži izvrševanje posameznih odhodkov proračuna, če s tem ne ogrozi plačevanja zapadlih zakonskih in pogodbenih obveznosti, ki dospejo v plačilo ali prerazporedi proračunska sredstva.

O določitvi iz prejšnjega odstavka župan obvesti občinski svet.

Če proračuna ni možno uravnovesiti, mora župan predlagati rebalans proračuna.

15. člen

Občina lahko v tekočem letu za investicijske odhodke in investicijske transfere razpiše javno naročilo za celotno vrednost projekta, ki je vključen v načrt razvojnih programov, če so zanj že načrtovane pravice porabe na postavki proračuna za tekoče leto. V razpisnih pogojih javnega naročila se morajo opredeliti pogoji za sklenitev pogodbe.

16. člen

Pri investicijah, ki se financirajo po sprejetih kriterijih s sredstvi občine in krajevnih skupnosti, se upoštevajo le tista sredstva krajevnih skupnosti, ki jih pridobijo iz naslova nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za stanovanjske objekte ter namensko zbrana sredstva občanov za določeno investicijo.

17. člen

Če se med letom spremeni delovno področje oziroma pristojnost uporabnika proračuna se sorazmerno poveča ali zmanjša obseg sredstev za delovanje uporabnika.

O povečanju ali zmanjšanju sredstev odloča župan.

Če se uporabnik ali posredni uporabnik med letom ukine in njegovih nalog ne prevzame drug uporabnik, se neporabljena sredstva prenesejo v proračunsko rezervo ali se razporedijo med druge uporabnike.

18. člen

Če se zaradi neenakomernega pritekanja prihodkov proračun ne more uravnovesiti, se lahko za začasno kritje odhodkov uporabijo sredstva rezerve občine ali najame posojilo, ki mora biti odplačano do konca proračunskega leta.

O uporabi sredstev rezerve in o najetju posojila iz tega člena odloča župan, ki mora o tem obvestiti občinski svet.

IV. OBSEG ZADOLŽEVANJA IN POROŠTEV OBČINE IN JAVNEGA SEKTORJA

19. člen

Zaradi kritja presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačila dolgov v računu financiranja se občina za proračun leta 2021 lahko zadolži do višine 201.303,00 evrov.

20. člen

Javna podjetja in javni zavodi, katerih ustanoviteljica je občina, se smejo zadolževati le s soglasjem občine.

O soglasju odloča župan. Župan odloča tudi o dajanju poroštev za izpolnitev obveznosti javnih podjetij in javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je občina, pod pogoji, ki jih določa zakon.

Uporabniki proračuna so dolžni nabavo opreme, investicijsko vzdrževalna dela in storitve oddajati s pogodbo in v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje.

21. člen

S prostimi denarnimi sredstvi na računih upravlja župan. O obliki naložbe odloča župan skladno s predpisom ministra, pristojnega za finance.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

22. člen

V obdobju začasnega financiranja Občine Puconci v letu 2022, če bo začasno financiranje potrebno, se uporablja ta odlok in sklep župana.

23. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Proračun Občine Puconci za leto 2021

Na podlagi 3. člena Zakona o javnih financah je proračun akt občine, s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za eno leto. Proračun se praviloma sprejema v roku, ki omogoča uveljavitev s 1. januarjem leta, za katero se sprejema.

Temeljni razlog za sprejem je torej zakonska obveza občine, da sprejme proračun za posamezno leto in v njem predvidi predvidene razpoložljive vire sredstev ter plan porabe sredstev po posameznih namenih. S sprejemom proračuna za leto 2021 bo zagotovljeno normalno delo organov občine, s čimer bodo zagotovljeni osnovni pogoji za izvrševanje zakonskih določil na posameznih področjih dela lokalne skupnosti. Prav tako bo sprejem proračuna zagotovil nadaljevanje del pri začetih projektih v preteklem obdobju kakor tudi, kar je predvsem pomembno, začetek izvajanja nekaterih novih investicij, ki so izrednega pomena za izboljšanje življenjskih pogojev občanov Občine Puconci. Na podlagi sprejetega proračuna bo tudi posrednim proračunskim uporabnikom zagotovljeno normalno izvajanje dejavnosti v letu 2021.

Župan je zato na podlagi 18. člena ZJF izdal Navodilo neposrednim in posrednim uporabnikom proračuna za pripravo proračuna Občine Puconci za leto 2021.

S terminskim načrtom so bili sprejeti in usklajeni vsi predlogi finančnih načrtov, ki vam jih kot predlog proračuna posredujemo na današnji seji, vključno z izhodišči za sestavo proračuna.

Predlog proračuna za leto 2021 je na prihodkovni strani pripravljen na podlagi pričakovane realizacije prihodkov v letu 2021, ki obsegajo davčne, nedavčne, kapitalske in transferne prihodke občine ter prejete donacije. Na odhodkovni strani pa so zajeti vsi odhodki za financiranje z zakonom določenih nalog ter postavke namenjene za investicijska vlaganja.

Sestavni del proračuna so na podlagi zakona tudi proračuni krajevnih skupnosti in proračunski sklad.

Prihodki proračuna vseh proračunskih uporabnikov so v letu 2021 načrtovani v višini 7.631.802 EUR, odhodki proračuna v višini 7.696.993 EUR, iz česar sledi, da znaša proračunski primanjkljaj 65.161 EUR.

V letu 2021 se planira črpanje enoletnih razpoložljivih povratnih (kreditnih) sredstev v višini 201.303 EUR (obrestna mera 0,0 % brez EURIBOR, moratorij za vračanje 1 leto ter odplačilna doba 9 let (1+9), zapadlost v vračilo leta 2023) za lastni delež pri izgradnji cest in javnih poti.

V letu 2021 bomo odplačali dolg v višini 331.108 EUR.

Prihodki vseh proračunskih uporabnikov so razdeljeni na:

- **davčne prihodke**, ki predstavljajo 69 %,
- **nedavčne prihodke**, ki predstavljajo 14 %,
- **kapitalske prihodke**, ki predstavljajo 7 %,
- **prejete donacije**, ki predstavljajo 1 % in
- **transferne prihodke**, ki predstavljajo 10 % vseh prihodkov.

Davčni prihodki so načrtovani v višini 5.251.794 EUR. Ministrstvo za finance nam je dne 7. 10. 2020 posredovalo Proračunski priročnik za pripravo proračuna občine za leti 2021 in 2022. Povprečnina, to je na prebivalca v državi ugotovljen primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih občin, je bila z Zakonom o izvrševanju proračunov RS za leti 2021 in 2022 (sprejet dne 18. 11. 2020) predlagana v višini 628,20 EUR. Tako bo v prihodnjih dveh letih povprečnina znašala 628,20 EUR na prebivalca in pomeni, da 4,24 EUR več kot tekoče leto. Znesek primerne porabe za našo občino tako znaša, tj. 6.051 prebivalcev, v letu 2021 **4.676.682 EUR** (kar predstavlja 61,28 % vseh prihodkov proračuna občine).

Davki na premoženje so planirani v višini 379.800 EUR in domači davki na blago in storitve v višini 195.312 EUR.

Nedavčni prihodki so načrtovani v višini 1.047.772 EUR. Med nedavčne prihodke so vključeni prihodki od premoženja (od najemnin javne infrastrukture: kanalizacijsko omrežje, vodovodno omrežje, odlagališče RCERO Puconci, najemnin za stanovanja ...), prihodki od udeležbe na dobičku in od premoženja, takse in pristojbine – upravne takse, globe in druge denarne kazni, prihodki od prodaje blaga in storitev ter drugi nedavčni prihodki (prispevki občanov za izgradnjo vodovodnih in kanalizacijskih omrežij, prihodki od komunalnih prispevkov ...).

Kapitalski prihodki so načrtovani v višini 561.556 EUR. Med kapitalske prihodke so vključeni od prodaje kmetijskih in stavbnih zemljišč.

Prejete donacije so načrtovane v višini 8.000 EUR.

Transforni prihodki so lahko prihodki od države ali drugih občin. V letu 2021 so načrtovani prihodki od države in evropska sredstva (vključujejo sredstva za investicije ter prejeta sredstva iz naslova tekočih obveznosti) v skupni višini 762.680 EUR.

740 – Transforni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij za PU Občina Puconci se planirajo v višini **762.680 EUR**.

Predvidevamo prejem naslednjih sredstev:

740001	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	501.106,00 EUR
	– Sredstva požarne takse	18.000,00 EUR
	– Sredstva ob neurjih – materialni stroški	500,00 EUR
	– Sredstva za ureditev romskih naselij	80.000,00 EUR
	– Nepovratna sredstva za investicije po 23. členu ZFO-1	402.606,00 EUR
740004	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	260.749,68 EUR
	– Sredstva za ureditev gozdnih cest	9.047,47 EUR
	– Spodbuda za varstvena in gojitvena dela	500,00 EUR
	– Prihodki LAS:	
	- Hostel Vaneča	73.996,21 EUR
	- Razgledni stolp Vidikovec Bodonci	1 00.000,00 EUR
	- Kolesarska počivališča	23.000,00 EUR
	– Sredstva za tisk monografije	10.000,00 EUR
	– Financiranje pravic družinskih pomočnikov v letu 2020	15.000,00 EUR
	– Refundacija za javna dela	12.000,00 EUR
	– Refundacija za stroške MIR M. Toplice v letu 2020	17.000,00 EUR
	– Sredstva za obvezno prakso	206,00 EUR

741 – Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije za strukturno politiko se planirajo v višini **824 EUR** za plačilo stroškov PUD (obvezne prakse).

Odhodki vseh proračunskih uporabnikov pa so razdeljeni na:

- **tekoče odhodke**, ki predstavljajo 36 %,
- **tekoče transfere**, ki predstavljajo 38 % in
- **investicijske odhodke + investicijske transfere**, ki predstavljajo 26 % vseh odhodkov.

Tekoči odhodki so načrtovani v višini 2.735.348 EUR. Med tekoče odhodke vključujemo izdatke za plače in druge izdatke zaposlenim, prispevke za socialno varnost, izdatke za blago in storitve, plačila obresti ter sredstva izločena v rezerve.

Tekoči transferi so načrtovani v višini 2.964.910 EUR. Tekoči transferi pomenijo izdatke, za katere se v zameno ne dobi materiala ali storitev. Namenjeni so posameznikom in gospodinjstvom, neprofitnim organizacijam in ustanovam, skladom socialnega zavarovanja, javnim zavodom in izvajalcem javnih služb. Sredstva lahko prejemniki porabijo za plače in druge izdatke v zvezi z delom, materialne stroške ter vzdrževanje opreme in prostorov. Izdatki se izvršujejo s sklepi, na podlagi pogodb.

Investicijski odhodki so načrtovani v višini 1.583.821 EUR. V okviru investicijskih odhodkov so vključeni izdatki za nakup in gradnjo osnovnih sredstev ter vzdrževanje osnovnih sredstev.

Investicijski transferi so namenjeni za investicije prejemnikov proračunskih sredstev in so načrtovani v višini 412.914 EUR odhodkov prejemnikov sredstev za nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme ali drugih opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove idr. Prejemniki teh sredstev niso neposredni proračunski porabniki temveč javni skladi in agencije, javni zavodi, neprofitne organizacije, javna in zasebna podjetja, zasebniki ali posamezniki.

Pri sestavi proračuna za leto 2021 smo poskušali zagotoviti sredstva za vse potrebne naloge in obveznosti, ki nam jih predpisuje področna zakonodaja. Obenem pa tudi v prihodnjem letu predvidevamo vlaganja v investicije.

Večja vlaganja so zajeta predvsem na naslednjih področjih:

Promet, prometna infrastruktura in komunikacije

- ureditev regionalne ceste RC R3-715/5465 skozi naselje Gorica in skozi naselje Brezovci, ki se je začela že v letu 2020,
- asfaltiranje lokalnih cest: LC 197081 Vidonci – Mačkovci,
- projektna dokumentacija: za komunalno ureditev JP Krčije in PZI za LC Gorica- Polana
- asfaltiranje javnih poti: JP 833417 – Brezovci do HŠ 2/d, JP 8355111 – Brezovci do HŠ 53, JP 835781 – Bodonci do HŠ 159, JP 835841 – Vadarci do HŠ 57, JP 834311 – Poznanovci proti HŠ 32, JP 834421 Prosečka vas do HŠ 48, JP 836101 – Vaneča do športnega igrišča, JP 835351 Lemerje Ritlop,
- obnova ceste od Moščanec proti ČN Kuštanovci – romsko naselje,
- avtobusno postajališče na Vaneči in v Zenkovcih.

Gospodarstvo

- hostel Vaneča – Oaza sprostitve v objemu gozda,
- razgledni stolp Vidikovec Bodonci,
- izdelava strategije razvoja podeželja in turizma v Občini Puconci,
- postavitev dodatnih kolesarskih počivališč (Strukovci, Vaneča) in postajo za električna kolesa (Bodonci).

Varovanje okolja in naravne dediščine

- projektna dokumentacija: kanalizacijo Vaneča, kanalizacija v Bodoncih, kanalizacija Šalamenci.

Prostorsko planiranje in stanovanjsko komunalna dejavnost

- občinski prostorski načrt,
- vodovod Vaneča: izgradnja sekundarnega vodovoda proti Bezneč (Gaj),
- vodovod Gorica: povezovalni cevovod do obstoječega prečrpališča Gorica,
- nadgradnja vodovoda sistema B,
- vodovod Puconci – sanacija: zamenjava obstoječega cevovoda v dolžini 380 m,
- vodovod Beznovci – sanacija: na transportnem vodu izvedba lokalnega prečrpališča,
- vodovod Brezovci – v sklopu ureditve regionalne ceste obnova obstoječega vodovoda,
- vodovod Dankovci HŠ 59, 60: sekundarni vodovod v dolžini 630 m.

Izobraževanje

- idejni projekt za prizidavo vrtca pri centralni osnovni šoli Puconci,
- investicijsko vzdrževanje OŠ,
- investicijsko vzdrževanje vrtce.

Socialno varstvo

- projektna dokumentacija Dom starejših Puconci.

Ob vsem pa pripravljamo še razne druge projekte, ki so zajeti v Načrtu razvojnih programov za obdobje 2021–2024.

Občanke in občani Občine Puconci, sestre in bratje, prijateljice in prijatelji!

Praznični mesec december je letos stopil med nas »mnogo tišje«, kot je bilo to prejšnja leta. »Prekričala« ga je namreč epidemija in vse tisto, kar le-ta prinaša s sabo v naša življenja.

Tudi bodonska cerkev in Evangeličanski dom Bodonci, tako navkljub prihajajočemu božično-novoletnemu času, še naprej samevata. Marsikaj, kar je doslej plemenitilo naša življenja, bo letos, žal, tudi na duhovnem področju med nami izostalo. Navkljub temu dejstvu Vas vabim, da se v teh »drugačnih časih« v krogu svojih najdražjih spomnimo prihajajočega božično-novoletnega časa oz. vsebin, ki so s tem časom povezane.

Spomnimo se torej, da nas božično-novoletno sporočilo oz. vsebine spodbujajo, da navkljub mnogim »novim oviram« še naprej zavzeto uresničujemo dobroto, mir in ljubezen med nami. Prvo mesto imajo dobrota, mir in ljubezen še naprej seveda v naših družinah.

In čeprav smo sicer fizično oddaljeni drug od drugega in ne moremo živeti ter tvoriti »širše bratsko-sestrskeske skupnosti« v naših cerkvah in farnih domovih, pa naj pri vseh nas še naprej močno tli misel, ki govori o naši medsebojni povezanosti, ki pravi: »Čeprav smo narazen, smo blizu v srcih!«

Verjeti pa moramo, da tako kot je minilo že marsikaj hudega in slabega, da bodo tako minili tudi trenutni »hudi časi«. Upam in želim si, da se bo to zgodilo čim prej. Ostanite zdravi in še naprej povezani med sabo, kakor tudi z vsem, kar imate radi in vam je drago.

Želim Vam v vseh pogledih zdravo in mirno novo leto 2021 ter Bog vas živi!

Simon Sever, duhovnik v Bodoncih

Misli in voščilo ob božičnih novoletnih praznikih

Vsako rojstvo pomeni začetek nečesa novega. Ob rojstvu je človeško bitje nebogljenost in potrebuje, da ga odrasli sprejmejo in mu nudijo vse, kar je potrebno za dostojno življenje. Morda nas ob božični skrivnosti vedno znova preseneča dejstvo, da je Bog, ki je vsemogočen in po čigar volji je vse ustvarjeno, prišel

na svet kot nebogljen dojenček. Mogočni, pomembni in imenitni tistega časa ga niso bili sposobni ne spoznati ne sprejeti. Morda bi kdo pričakoval, da bodo angeli šli v mesta, v vasi, šli h kralju, velikim duhovnikom, pismoukom in njim oznanili rojstvo tistega, ki so ga napovedovali preroki in ga pričakovali Izraelci ves čas. Evangelist

Luka je zapisal, da je angel rekel pastirjem: »Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Mesija. Gospod! To vam bo v znamenje: našli boste dete, povito in položeno jaslji!« Odrešenik Jezus Kristus pričakuje od nas le to, da pohitimo k nje-

mu, čeprav praznih rok. On ne potrebuje ničesar, razen da ga sprejmemo z vero in ljubeznijo za svojega Odrešenika.

Smo v času korone. To je čas negotovosti, raznih skrbi in tudi strahov. Vsak čas pozna mnogo lepega in veselega, a je vedno navzoče tudi vse tisto, kar nas bremeni in skrbi. V takšno življenje današnjega človeka prihaja Bog. Prihaja s ponudbo, da nas spremlja, varuje, podpira in vodi k večnemu življenju.

Vernikom župnije Pečarovci, vsem bratom in sestram evangeličanske veroizpovedi in vernikom drugih krščanskih cerkva in skupnosti ter vsem občanom občine Puconci želim lepo doživete in preživete božične in novoletne praznike. Novorojeni Zveličar naj s svojo ljubeznijo in dobroto spremlja vse bolne in trpeče, opogumlja in vodi vse mlade, krepi in blagoslavlja zakonce in družine ter navda z upanjem vse žalostne in osamljene. Naj nam pomaga v boju z vsem, kar ogroža naše telesno ali duhovno zdravje.

Župnik Ivan Kranjec

Dobre želje za novi čas

Lepota novih dni je lepša, ko smo skupaj. Lepota trenutkov je boljša, ko sejemo bisere vsakdana za druge. V izteka-jočem letu smo marsikaj izgubili, v novem letu si želimo spet najti.

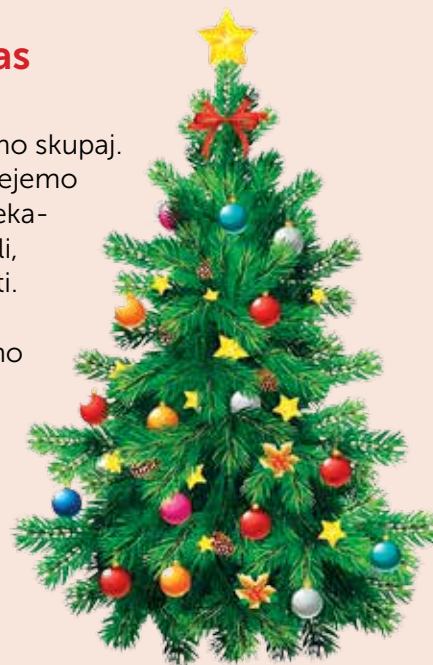
V novem času Vam želimo polno medsebojne topline, razumevanja, upanja ter poguma, ki vas bo ohrabil. Medsebojno sodelovanje naj nas poveže v mrežo najbolj vrednega človeškega sobivanja.

**Vsem občanom in občankam
Občine Puconci ter vsem,
katere dosežejo te besede,
želimo blagoslovljene in ljubezni polne božične praznike ter
mного zdravja in miru v prihajajočem novem letu 2021!**

Naj je z vsemi ves blagoslov neba in popotnica božične Božje besede rekoč: »Slava Bogu na višavah in na Zemlji mir ljudem, ki so mu po volji.«

(Evangelij po Luku 2,14)

Vse dobro Vam želi Evangeličanska cerkvena občina Puconci

Zakaj se je Jezus moral roditi na svet?

Ker pa so otroci deležni krvi in mesa, je prav tako tudi on privzel oboje, da bi s smrtjo onemogočil tistega, ki je imel smrtonosno oblast, to je hudiča, in odrešil tiste, ki jih je strah pred smrtjo vse življenje vklepal v sužnost. (Pismo Hebrejcem 2,14–15)

Pravkar prebrani Svetopisemski odlomek je zagotovo vreden več kot le 2 minuti pozornosti v času adventa oziroma božiča. Ti dve vrstici iz Pisma Hebrejcem 2,14–15 povezujeta začetek in konec Jezu-

sovega zemeljskega življenja. Pojasnujeta, zakaj je On prišel. Vse skupaj bi lahko zvenelo takole:

»Ker pa so otroci deležni krvi in mesa ...«

Izraz »otroci« se nanaša na duhovne potomce Jezusa Kristusa, Mesije (glej Izaija 8,18; 53,10). S pošiljanjem Kristusa na svet ima Bog še posebej v mislih odrešenje svojih »otrok«. Res je, da je Bog svet tako ljubil, da je dal Jezusa (Evangelij po Janezu 3,16).

Božji načrt je bil Kristusa podariti svetu in izvršiti odrešenje njegovih »otrok«. S sprejetjem Kristusa lahko izkusimo posinovljenje.

»... je prav tako tudi on privzel oboje (kri in meso) ...«

Kristus je obstajal že pred učlovečenjem. On je bil Duh. Bil je večna Beseda. Bil je Bog in bil je z Bogom (Evangelij po Janezu 1,1; Pismo Kološanom 2,9). Toda nase je vzel kri in meso ter svoje božanstvo oblekel v človeškost. V celoti je postal človek in v celoti je ostal Bog.

»... da bi s smrtjo ...«

Jezus je postal človek zato, da bi umrl. Kot Bog ni mogel umreti za grešnike. Toda, kot človek je lahko. Njegov namen je bil umreti. Zato se je moral roditi kot človek in rodil se je, da bi umrl. Veliki petek je vzrok za božič. To mora biti danes poudarjeno kot pomen božiča.

»... onemogočil tistega, ki je imel smrtonosno oblast, to je hudiča ...«

S svojo smrtjo je Kristus pometel s hudičem. Kako? S pokritjem vseh naših grehov. To pomeni, da zdaj Satan nima legitimnih razlogov, da nas obtožuje pred Bogom (Pismo Rimljanom 8,33). Na temelju česa nas Bog opravičuje? Po krvi Jezusa. (Pismo Rimljanom 5,9)

»... in odrešil tiste, ki jih je strah pred smrtjo vse življenje vklepal v sužnost.«

Osvobojeni smo torej strahu pred smrtjo. Bog nas je opravičil po svojem sinu Jezusu. On želi, da srečen

konec odstrani zdajšnje suženjstvo in strah. Če pa je prisoten strah – strah pa je povezan s kaznijo oziroma smrtjo – je tukaj odgovor za naš naslov članka »Zakaj je Jezus moral priti na svet?« Da bi nas odrešil duhovne smrti – večne pogube, to je pekla.

Ali že poznaš tega Jezusa, ki se je rodil za prvi božič, osebno? Ali ga poznaš tako dobro, da lahko danes živiš v svobodi in gotovosti večnega življenja z Njim? Pogovori se z Njim tudi ta božič in seveda tudi vsak nov dan v naslednjem letu. On ima svoj čas rezerviran zate. Želi, da imaš gotovost večnega življenja. Kakšno čudovito božično darilo od Boga za nas!

V času božičnih praznikov
Vam želimo pravo radost,
resnično veselje,
božji mir in
ljubezen, ki ne mine.

Trenutki, ujeti v letu 2021,
naj bodo polni novih srečanj,
spoznanj in doživetij z Jezusom Kristusom.

*Oblast je na njegovih ramah,
imenuje se: »Čudoviti svetovalec,
Močni Bog, Večni Oče, Knez miru.«*
(Izaija 9,5)

V iskreni ljubezni
Binkoštna cerkve Vadarci,
verniki in pastor

Dezider Obal – Deži iz Moščanec

Kdor pozna Deziderja Obala, večina ga kliče Deži, kar je krajše in bolj odzivno, ve, da je to človek širokega znanja, zanimanja in skrbi za napredek, skratka ob njem ni nikoli dolgčas. Spoznala sem ga pred osmimi leti, ko sem pričela sodelovati z DU Puconci. Njegovo znanje s področja delovanja društev, njegova pozitivna

naravnost in predlogi, ki so bili transparentni, so nam velikokrat pomagali, da smo sprejeli pravilne odločitve. Naše znanstvo se je nadaljevalo skozi vsa leta, tudi pozneje, ko se je nekoliko umaknil iz vodstvenih voda, pa vendar je še vedno prisoten in željen so govorec. Njegova modra beseda

velikokrat odpira marsikatera vrata.

Dežijeva življenjska pot se je začela leta 1942 v Moščancih, prelepem kraju na Goričkem, od koder izvira njegova družina. Njihova domačija stoji na bregu, na lepi in mirni lokaciji. V bližini je dolga leta bil naravni vrelec vode, ki so ga vaščani uporabljali za pi-

Prva družinska fotografija Obalovih

tno vodo. Še vedno deluje, vendar v manjšem obsegu. Oče in mama sta šla kot mlada zakonca na delo v Francijo, da si prislužita nekaj denarja. V tistem času je veliko prekmurskih zakoncev delalo v Franciji, nekateri na sezonskem delu, drugi so ostali kar nekaj let. S prisluženim denarjem sta si po vrnitvi domov začela graditi novo hišo.

Okrog leta 1945 so se preselili v novo hišo. V družini sta se rodila dva otroka. Prvorojeni sin se je v otroštvu nesrečno utopil v bližnjem potoku. Deži je ostal edini otrok v družini. Pogosto je pogrešal brata, saj je otroštvo veliko zanimivejše, če je v družini več otrok, ki stkejo zavezništvo, se skupaj igrajo in pozneje branijo. Deži je že v otroštvu pomagal svojim staršem doma na kmetiji, sečnji v gozdu in vseh opravilih,

kjer je bilo potrebno. Po končani osnovni šoli je doživel težjo železniško nesrečo, ki mu je onemogočila takojšnje nadaljevanje šolanja. Po okrevanju se je leta 1960 vpisal v srednjo kmetijsko šolo in jo leta 1964 končal ter maturiral.

Leta 1964, po končanem šolanju na srednji kmetijski šoli v Rakičanu, se je zaposlil v Agromerkurju v Murski Soboti. Naslednje leto 1965 je odšel v vojsko v Južno Srbijo, Aleksinac in pozneje Niš. Po vrnitvi iz vojske se je ponovno zaposlil na Agromerkurju, ki mu je ostal zvest do upokojitve.

Leto 1968 je bilo prelomno v njegovem življenju. Istočasno sta se srečala žalost in sreča. Tega leta mu je umrl oče in istega leta se je poročil s svojo ljubeznivo Marijo iz Malih Bakovcev. Mlada družina je bila njegovi mami v veliko pomoč, Deži je dopoldne delal v službi,

popoldne pa doma kmetiji, kar je bilo in je še na podeželju realnost. Delo na kmetiji je bilo težko, potrebno je bilo opraviti veliko dela, tako sta se odločila, da bo žena Marija ostala doma. V letu 1969 je bila rojena prva hčerka Marjana, naslednje leto pa Romana. Skrb za otroke in Dežijevo mamo ter delo na kmetiji so bili za Marijo velik zalogaj. Imela sta cilj in sta vse to zmogla.

Leta 1972 se je Deži odločil za študij na Višji agronomski šoli v Mariboru. Vse študijske obveznosti je končal, ni pa bilo časa za diplomsko delo.

Leta 1974 sta se odločila za kooperacijo za rejo piščancev. Imela sta tudi do 11.000 piščancev. Kooperacijo sta izvajala do leta 2013, ko pa sta prekinila sodelovanje, ker tega nista več zmogla. Dobila sta tri vnuke (Kristjana Uroša in Tomaža) vse moške po-

Hiša Marije in Dežija v Moščancih.

tomce. Obe hčerki sta v veliko pomoč družini, za vse poskrbita, kar je potrebno v tem času koronavirusa, da ni treba njima. S tem varujeta svoja starša.

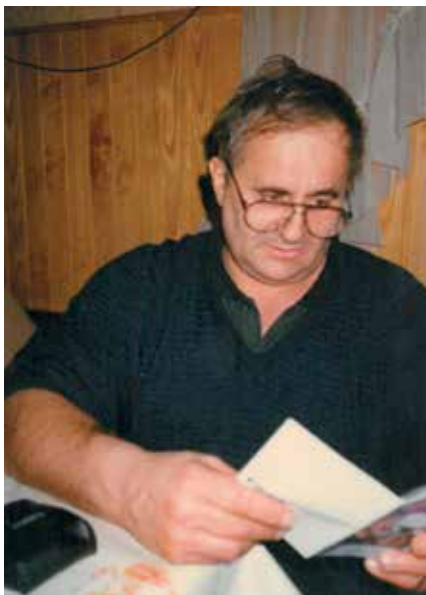
Že v osnovni šoli v Moščancih je bil kulturno in športno aktiven. Prišla je učiteljica Fanika iz Koroške, ki je bila ljubiteljica folklorne in so pričeli vaditi folklor. Pogosto so tudi nastopali.

Bil je predsednik mladinske organizacije. V tem času je bil aktiven nogomet, tako da so nastala športna društva po vseh vaseh, nastalo je tudi prvo športno društvo Moščanci. Začeli so izgradnjo športnega centra, da bi lahko razvijali športne dejavnosti.

Na področju kulture so bili posebno dejavni. Pod mentorstvom učiteljev so pripravili celovečerne predstave, vesele večere, novoletno zabavo in veliko dogodkov vmes.

Že v osnovni šoli Moščanci je Deži gojil posebno ljubezen do fotografiranja. Učitelj Pihler je opazil njegovo zagretost in nadarjenost ter mu pomagal. Na policijski postaji so mu omogočili, da je pisal na pisalni stroj in objavljaj članke. Pozneje pa je začel pisanje za glasila in časopise (Pomurski vestnik, Kmečki glas). Prvi fotografski aparat je dobil od prijatelja. Pozneje ga je prodal in si kupil boljšega.

V drugem letniku Kmetijske šole so ustanovili uredniški odbor in pričeli izdajati revijo »V senci topolov«, ki so jo izdajali v 200 izvodih. Ker so bili uspešni, jih je podpiral tudi ravnatelj g. Skledar in jim kupil pisalni stroj ter jim dal na razpolago pisarno. Pozneje jim je naslovnico izdeloval Pomurski tisk. V Kmetijski šoli v Rakičanu ga je že v prvem delu ravnatelj g.

V mladih letih je bil zelo aktiven.

Skledar imenoval odgovornega za propagando in nato je vse dogodke fotografiral ter pripravljaj za oglasne deske in šolski arhiv. Ravnatelj jim je tudi omogočil, da so se leta 1963 izobraževali na področju fotografije. Na Srednjo kmetijsko šolo ima zelo lepe spomine, na podporo dijakom pri ustvarjalnosti, sodelovanje z ravnateljem in profesorji.

V tem času je tudi doma v Moščancih in okolici fotografiral pomembne dogodke, kot so poroke, pogrebi in društveni ter družabni dogodki.

Dežijeva družbeno politična pot se je pričela po letu 1991. Bil je aktiven v krajevni skupnosti, v kateri je bil do leta 1995 predsednik vaškega odbora. Pričeli so z aktivnostmi za razvoj kraja. Leta 1991 so imeli predstavitev kabelske televizije.

Leta 1995 so potekale volitve krajevne skupnosti, na katerih so ga izvolili za predsednika. Skozi vse mandate je pomagal in se trudil za razvoj krajevne skupnosti. V tem obdobju je kot kandidat DE-

SUSA, dobil v mačkovski enoti na volitvah največ glasov in je postal član Občinskega sveta občine Puconci.

V mandatu do leta 2004 je podal pobudo za ustanovitev Društva upokojencev Mačkovci. V letu 2002 so ustanovili Društvo upokojencev Mačkovci. Izvolili so člane upravnega odbora. Na ustanovnem občnem zboru, kjer je sodelovalo 102 članov so ga imenovali za predsednika društva. Takoj na začetku so ustanovili mešani pevski zbor, ki je začel vaje. Najprej so se udeležili srečanja regijskih pevskih zborov v Prosenjakovcih leta 2006. Leta 2007 so zmagali na regijskem tekmovanju pevskih zborov v Beltincih. To pa je pomenilo, da se bodo udeležili vseslovenske revije pevskih zborov v Cankarjevem domu (Linhartova dvorana) v Ljubljani, ki je bila leta 2008. Z njimi je takrat bil tudi župan občine Puconci Ludvik Novak. To je bila prijetna izkušnja in motivacija za delo vnaprej.

V tem času so bili tudi zelo aktivni na področju folklorne. Štirje pari so vadili in plesali na vseh društvenih in ostalih kulturnih dogodkih. Tudi dramska skupina je delovala.

Izgradnjo športnega objekta v Kuštanovcih so izpeljali s pomočjo takratnega župana Ernesta Nemca. Naredili so tudi dve stezi za kegljanje s kroglo na vrvici. Pred dvema letoma so imeli otvoritev kegljaškega objekta. Treningi in tekmovanja redno potekajo, sodelujejo v Pomurski kegljaški ligi in so uspešni.

Do letošnjega leta (od leta 2006) so imeli vsako jesen martinovanje za naše člane, le letos je iz znanega razloga izostalo. Leta 2011 so se pobratili z DU Sveta Trojica in podpisali listino o pobratenu.

Predsednik PPZDU Mirko Lebarič mu predaja posebno zahvalo za dolgoletno predano delo.

Naše sodelovanje še vedno poteka z izmenjavo obiskov, s sodelovanjem na srečanjih in občnih zborih.

Kot velik ljubitelj fotografije je vse dogodke ovekovečil, tako da je nastal bogat opus njegovega udejstvovanja in društvenega dela. Fotografije so spomin na njegovo delo, utrip kraja, društva in časa.

Kot pionir se je včlanil v Gasilsko društvo Moščanci, ta desetina je leta 1958 nastopila na sektorskih vajah v Dolini. Te strasti ni zapustil in je tudi zdaj veteranski gasilec. V svojem dolgoletnem družbenem delovanju je Dezider Obal dobil številna priznanja:

2002 je dobil priznanje Občine Puconci, za delovanje v lokalni

samoupravi in za promocijo občine Puconci.

2011 mu je Občina Puconci podelila Veliko zahvalno listino za pomembne dosežke v društvenem delovanju in za prispevek v prepoznavnosti občini.

2012 Prejel je posebno zahvalo na področju delovanja društev upokojencev. Pokrajinske zveze Murska Sobota, ki jo je podelil takratni predsednik Mirko Lebarič.

- 2014 mu je Gasilska zveza občine Puconci podelila priznanje kot veteranu.
- 2019 je dobil zahvalo DU Mačkovci za prostovoljno prizadevno in uspešno 17-letno vodenje društva.
- 2020 je prejemnik priznanja ZDUS Ljubljana, ki pa mu zaradi koronavirusa še ni bilo izročeno.

Vsa ta leta dela na kmetiji, razdajanja in veliko družbenopolitičnega dela so mu nekoliko načela zdravje, vendar je Dezider še vedno v polni aktivnosti. V tem ob-

dobju se ukvarja z zeliščarstvom. Pripravlja čaje, zeliščne napitke in likerje iz naravnih sadežev in zelišč.

Dosedanje delo ne bi bilo mogoče, če ga ne bi podpirala njegova žena Marija, ki je pogosto ob njegovih izostankih morala bolj poprijeti za delo. Tudi hčerki sta ga podpirali pri njegovih aktivnostih, sedaj pa jima z ženo stojita ob strani, da je tretje življenjsko obdobje zanju mirno in varno.

Leta 2018 sta Marija in Deži praznovala 50. obletnico zakonske zveze (zlato poroko). Dogodek so pripravili otroci in vnuki ter ju prijetno presenetili.

Dezideru Obalu, njegovi ženi Mariji in vsem najožjim sorodnikom želim veliko sreče, zdravja in vsega, kar jih osrečuje ter tudi v prihodnje vse dobro.

Z Deziderjem sem se pogovarjala
Silva Gutman

Marija in Deži v krogu domačih na zlati poroki.

Tudi letos pomagamo

Zveza kulturnih in turističnih društev Občine Puconci že 15. leto zapored organizira dobrodelno akcijo in koncert »PESEM ZA SVETLI TRENUTEK«, ki je bil letos planiran za v četrtek, 26. novembra 2020, ob 19. uri, v kulturni dvorani v Puconcih.

Zbrana sredstva od akcije namenjamo pomoči potrebnemu občanu, občanki ali družini iz občine Puconci. Z akcijo želimo spodbuditi občutek solidarnosti, spoštovanja in pomoči ter pomagati nekemu, ki pomoč potrebuje.

Tokrat pomoč namenjamo 64-letnemu Janku Ficku iz Prosečke vasi.

Janko Ficko je invalidski upokojenec. Pri 42-tih letih je doživel možgansko kap, ki se je naslednje leto ponovila. Pred kratkim so mu amputirali nogo in je na invalidskem vozičku. Janko je vitalen, giblje se samostojno, potrebuje pa vsakodnevno oskrbo. Bivanjske razmere, kjer Janko živi, v stanovanjski hiši s približno 50 m², so

ZVEZA KULTURNIH IN
TURISTIČNIH DRUŠTEV
OBČINE PUCONCI
PUCONCI 80, 9201 PUCONCI
Tel: 02/545-96-70, Fax: 02/545-96-72
e-mail: razvojni.zavod@siol.net

nujno potrebne sanacije. Potrebno bi bilo opraviti priključek na mestni vodovod, urediti dostop v kopalnico in namestiti tuš kabino za invalida na vozičku.

Z zbranimi sredstvi želimo Janku dati popotnico za boljše in kakovostnejše življenje ...

Letos koncerta zaradi koronavirusa ni bilo. Dobrodelno akcijo počasi zaključujemo. Še zmeraj pa lahko pomagate z nakupom SPOMINSKE VSTOPNICE pri vaških predstavnikih ali na Razvojnem zavodu Občine Puconci

ali denarni prispevek nakažite na račun: **SI56 0249 6009 0158 604**, odprt pri Novi Ljubljanski banki, d. d., s pripisom »**JANKU ZA UREDITEV KOPALNICE**«.

Bodite dobrotnik z velikim srcem!

Predsedstvo ZKTD Občine Puconci

Vgradnja notranjega dvigala Adrijani olajšala življenje

Zveza kulturnih in turističnih društev občine Puconci je novembra lani z dobrodelnim koncertom Pesem za svetli trenutek zbirala sredstva za pomoč Adrijani Bedek iz Bodoncev.

Adrijana je motorično-gibalno ovirana in priklenjena na invalidski voziček. Dvajsetletnica ima tudi motnje v duševnem razvoju ter skoraj nič ne vidi. Kljub vsem težavam Adrijana obiskuje osnovno

šolo s prilagojenim programom na OŠ IV v Murski Soboti. Njena starša, Manuela in Vendel Bedek, Adrijani stojita ob strani in nudita najustreznejše pogoje za razvoj. S pomočjo dobrih ljudi so uspešno

zbrali finančna sredstva, ki so bila potrebna za notranje dvigalo, ki bo staršema omogočilo lažje prenašanje Adrijane po stopnicah navzgor. »Montaža notranjega dvigala nam zelo veliko pomeni, saj smo s tem pridobili boljše pogoje za invalidno hčerko. Sedaj Adrijane ni več potrebno nositi po stopnicah. S tem smo se razbremenili velikega fizičnega bremena,« pojasnita starša Manuela in Vendel.

Z dvigalom olajšan vsakodnevni napor Bedekovim

Mama Manuela je njena osebna asistentka in s hčerko preživi 24 ur na dan. Oče Vendel je zaposlen v Avstriji kot gradbinec, zato je čez dan v službi, tudi 12 ur dnevno. Dvigalo je pripomoglo k temu, da sta Adrijana in mama sedaj neod-

visni od drugih. »Prej sva bili odvisni od drugih domačih, kdaj bo kdo prišel domov in nama pomagal po stopnicah dol in gor. Ker je Adrijana precej težka, je zadnje čase sama nisem več zmogla nositi,« pojasnjuje Manuela.

Dvigalo je stalo 13.500 evrov. S koncertom Pesem za svetli trenutek je bilo zbranih 9.190 evrov, preostali del zneska je prispevala družina in Sklad Ivana Krambergerja.

Družina Bedek se vsem, ki so pomagali, zahvaljuje: »Ob tej priložnosti bi se še enkrat zahvalili vsem donatorjem, nastopajočim, organizatorjem, bralcem Slovenskih novic in vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k nabavi dvigala. Še enkrat iskrena hvala.«

Janja Vlaj

Investicije občine Puconci na področju sanacije plazov

Sanacija plazu Kuštanovci na JP 834851 in sanacija plazu Bodonci na JP 833291

Občina Puconci je v letu 2020 pristopila k sanaciji dveh plazov, v Kuštanovcih na JP 834851 pri pokopališču in v Bodoncih na JP 833291, ki sta se sprožila že pred leti. Zaradi plazov sta cesti bili neprevozní in ju je občina v sklopu vzdrževanja večkrat obnovila, da sta bili delno prevozní, vendar to ni zadoščalo, saj so ju padavinske vode in zemeljski pritiski znova načenjali. Občina Puconci je plazu pred leti prijavila v program AJDA in na podlagi vloge za dodelitev nepovratnih sredstev, s strani Ministrstva za okolje in prostor, Sektor za zmanjševanje posledic naravnih nesreč, dobila pozitiven odgovor in tako smo v letu 2020 izvedli javna razpisa za izbiro izvajalca. Sanacija plazov, ki je obsegala pripravljala dela, zemeljska dela in temeljenje, površinsko in globinsko

Plaz v Kuštanovcih pred posegom

Plaz v Kuštanovcih pred posegom

Plaz v Kuštanovcih po posegu

odvodnjavanje ter betonska dela, je v Kuštanovcih izvedlo podjetje H.S. nizke gradnje d.o.o. (kot vodilni partner) in podjetje Gradsan d.o.o. (kot partner), v skupni vrednosti 213.586,40 EUR. Investicija je bila financirana s strani Ministrstva za okolje in prostor kot nepovratna sredstva in iz 23. člena Zakona o financiranju občin kot povratna sredstva.

V Bodoncih pa je sanacijo plazov izvajalo Komunalno podjetje

Sanacija plazov v Bodoncih

Ormož d.o.o., v skupni vrednosti 380.584,38 EUR, od tega smo prejeli nepovratna sredstva s strani Ministrstva za okolje in prostor ter povratna in nepovratna sred-

stva iz 23. člena Zakona o financiranju občin.

Besedilo in foto
Borut Smej

Obnova mostu na lokalni cesti LC 333131 Moščanci – Pečarovci

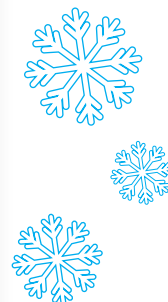
Občina Puconci je v letu 2020 pristopila k obnovi mostu na lokalni cesti čez Mačkovski potok, ki je znotraj občine povezovalna cesta med naseljema Moščanci in Pečarovci. Cesta, ki je zelo prometna, predstavlja tudi medregijsko povezavo med sosednjimi Goričkimi občinami in Občino Puconci ter naprej do Občine Moravske Toplice in centra regijskega središča Mestne občine Murska Sobota, saj se po njej vozijo vozniki, ki dnevno migrirajo na delo. Občina Puconci s tem projektom nadaljuje z obnovo cest in njihovo opremo, ki so zelo prometne ter v zelo slabem stanju, kar med drugim občini povzroča večje stroške vzdrževanja cest.

Obnova mostu, ki je bil že dotrajan (zgrajen že leta 1926) in preozek ter nevaren za srečanja dveh vozil, je zajemal razširitev mostu, obnovo obstoječih betonskih opornikov z dograditvijo novih temeljev in opornim zidom. Vozišče se je zamenjalo z novo betonsko ploščo in asfaltiralo, postavila se je ograja in uredila struga potoka.

Izvajalec del je bilo podjetje Pomgrad, d. d., vrednost investicije je bila realizirana v višini 87.420,53 EUR. Nadzor je opravil Inženiring Rajnar, Štefan Rajnar s. p. Investicija je bila financirana iz nepovratnih sredstev 23. člena Zakona o financiranju občin.

Borut Smej

Ureditev lokalne ceste LC 333271 Bokrači - Vaneča

Občina Puconci je v letu 2020 pristopila k ureditvi oz. obnovi

lokalne ceste LC 333271 Bokrači – Vaneča, v dolžini 1030 m, ki

povezuje naselja Vaneča, Dolina in Bokrači v Občini Puconci, prav tako pa povezuje naselja s sosednjo Občino Moravske Toplice.

Gre za cesto, ki je delno prometna, saj se po njej vozijo vozniki, ki dnevno migrirajo na delo v regijsko središče Mursko Soboto in Moravske Toplice. Cesta je tudi pomembna, saj služi kot dostop do vikendov in zobozdravstvene ustanove. V zadnjem času je na omenjeni cesti opaziti tudi vse več kolesarjev, prav tako novejšo kmetijsko mehanizacijo, ki ima večjo osno širino.

Cesta je bila že v zelo slabem stanju in poškodovana, predvsem na robovih vozišča (razpokana, odlomljena), zato se je občina v letu 2020 odločila pristopiti k sanaciji, ki je zajemala odstranitev starega asfalta in starega tampona, saj ni bil primeren in v zadostni debelini ter navoz novega tampona, izvedba drenaž pod voziščem, asfaltiranje novega vozišča ter ureditev jarkov. Glavni izvajalec del je bil Pomgrad d. d., podizvajalec pa Püngrad d. o. o., ki je cesto v celoti pripravilo za asfaltiranje. V sklopu ureditve se je v območju ceste položila vodovodna, elektro in telekomunikacijska infrastruktura za bodočo uporabo. Celotna vrednost investicije je znašala 211.500 EUR in je bila delno financirana iz naslova 23. člena zakona o financiranju občin kot nepovratna sredstva.

Cesta pred obnovo ...

... in po obnovi

Besedilo in foto
Borut Smej

Dan slovenskega športa v vrtcu Brezovci

V letu 2020, 23. septembra, prvič praznujemo DAN SLOVENSKEGA ŠPORTA v Slovenji. Tudi mi v naši enoti smo se ta dan pogovorili o pomenu tega praznika in ga posvetili športu in športnim dejavnostim, ki so potekale celo dopoldne.

Že zjutraj smo opravili igrive gibalne minutke. Zunaj na igrišču smo se najprej ogreli, z otroki starejših skupin smo izvedli mini kros, se igrali igre, ki vsebujejo

osnovne načine gibanj z žogo – poigravanje, metanje, odbijanje, podajanje, metanje žoge na koš, igrali nogomet in izvajali športne dejavnosti z različnimi rekviziti – obroči, hodulje ...

Otroci mlajših skupin so se uredili v spretnostni vožnji z različnimi otroškimi vozili brez pedalov, spretnosti na različnih igralih za ravnotežje, najmlajši pa v izvajanju naravnih oblik gibanj na različnih površinah.

S tem smo želeli otrokom približati pomen športa in športnih aktivnosti za njihov razvoj, krepitev telesa, motoričnih sposobnosti, potrebo po gibanju, druženju s prijatelji in zdravem načinu življenja. Otroci so bili ves čas športno naravnani, sproščeni in z nasmehom na ustih.

Alenka Vratarič in Marlene Horvat,
vzgojiteljici

Radi imamo gozd

V Tednu otroka smo v našem vrtcu pripravili različne aktivnosti za otroke in jim tako popestrili in polepšali praznovanje. Zaradi ukrepov NIJZ smo malce prilagodili programe dejavnosti, vendar vseeno otrokom omogočili, da se bodo tega praznovanja še dolgo spominjali.

Z otroki smo plesali in gibalno ustvarjali, ogledali smo si Kamišibaj, ki je oblika pripovedovanja zgodb ob slikah (ilustracijah), iz nabranih jesenskih listov smo odtiskovali, lepili, barvali in nastale so čudovite jesenske umetnine ter praznovanje zaključili s sladkanjem kostanjev.

Otroci zelo radi raziskujejo svet okoli sebe in iščejo, kaj jih bo pritegnilo. In sledili smo njihovim in-

teresom, saj vemo, da zelo radi bivajo na prostem, še posebej pa v gozdu. Gozd je idealno spodbudno okolje za raziskovanje in razvoj vseh področij kurikula. Tako smo se z otroki podali v bližnji gozd, kjer smo nabirali pisane jesenske liste, se igrali z narav-

nimi materiali, ki nam jih gozd ponuja in spodbuja pri otrocih domišljijo. Tam so se otroci sprostiti, urili svoja čutila in poglobljali svoja občutja. Naš vrtec je obdan z gozdom, kamor lahko zahajamo in si oblikujemo pozitiven odnos do gozda in do narave. Bivanje, igra in učenje v gozdu je najboljša naložba v prihodnost otrok, saj jim ponuja ogromno znanja in spoznanj za življenje. Gozd nas navdušuje in razveseljuje, tako majhne in kot velike, in z veseljem se bomo vračali v skrite prostore našega gozda.

Ksenija Donko, vzgojiteljica

3. literarni natečaj Spominska obeležja pripovedujejo

Učenke Rebeka Sukič, Lara Bernjak in Ema Gumilar so v lanskem šolskem letu sodelovale na 3. literarnem natečaju Spominska obeležja pripovedujejo.

Natečaj je organizirala Domo-ljubna in veteranska organizacija Pomurja in je bil posvečen 75-letnici zmage nad fašizmom in nacizmom. Učenke iz naše šole so prejele priznanje in nagrado, intervju Rebeke Sukič z gospodom Janezom Kološo pa se je uvrstil med najboljše prispevke in učen-

ka je zanj prejela medaljo. Čestitke vsem sodelujočim!

Nina Vidonja
in Janja Adanič Vratarič, mentorici

Nagradni natečaj – trajnostna energija 2020

Učenci in učitelji na OŠ Puconci si prizadevamo, da naravo in okolje, v katerem živimo, ohranjamo in varujemo. Naš namen je, da tudi druge ozaveščamo in spodbujamo k učinkovitejšemu ravnanju z viri in z energijo ter k odgovornemu ravnanju z okoljem. Iz recikliranih in okolju prijaznih materialov smo ustvarili pet maskot: ELEKTRINA IN VODENKO, EKO PRIZMA-MAVRIČNA PRIZMA, KAPLJICA ZALA, KREMENKO ZDENKO in PLOČEVINKO. Vsaka podaja prav posebno trajnostno naravnano sporočilo.

Eko prizma – mavrična prizma:

EKO MAVRIČNA PRIZMA JE POLNA OPTIMIZMA,
VEDNO NA PRAVI STRANI,
KJER JE EDINA POT TISTA,
KJER SE MALO ZAVRŽE IN VELIKO OHRANI.
KJER VSE KROŽI IN SE IGRA
V BARVAH, KOT JE MAVRICA.
ZATO RECIKLIRAJ IN NE ONESNAŽUJ – ZEMLJO
VARUJ!

Elektrina in vodenko – najbolj varčen par:

Elektrina in Vodenko živita v hiši s sončnimi celicami, na izlete hodita z električnim avtomobilom – MOBILKOM. Elektrina doma vsak dan zaliva svoj cvetlični vrt z zbrano deževnico. Zemlji pomagata tako, da VARČUJETA, RECIKLIRATA in SKRBITA ZA OKOLJE. Poskusite tudi vi!

Kremenko Zdenko:

ČUVAJ NARAVO, PRIDNO LOČUJ,
ELEKTRIKO IN VODO SKRBNO VARČUJ.
NAJ TI NI VSEENO KAKŠEN DIHAMO ZRAK,
TO JE RES TISTO, KAR RABI VSAK.
ZAUPAM JAZ VAM, MLADIM LJUDEM,
KI VIDITE DANES, V ČEM JE PROBLEM.
POSKUSIMO SKUPAJ OČISTITI PLANET,
TAKO RES POSKRIBIMO, DA LEPŠI BO SVET!

Monika Vidmar, mentorica

Debaterji OŠ Puconci prvi med začetniki

Na Osnovni šoli Puconci v letošnjem šolskem letu deluje debatni klub, v okviru katerega se učenci, ki so člani le-tega, udeležujejo debatnih turnirjev osnovnih šol, ki potekajo na vseslovenski ravni.

V soboto, 10. oktobra, je tako potekal prvi vseslovenski debatni turnir osnovnih šol v šolskem letu

2020/2021. Zaradi razmer, v katerih se trenutno nahajamo, je turnir potekal preko spletne platforme Zoom. Debatnega turnirja se je prvič udeležila debatna ekipa Osnovne šole Puconci, ki so jo sestavljali Lara Bernjak iz 9. a, Aljaž Vrečič iz 9. b in Anabela Žurman iz 8. c, ter med začetniki dosegla odlično prvo mesto.

Naslednji turnir je potekal 14. novembra. Udeležile so se ga 3 ekipe iz naše šole in se ponovno odlično odrezale. Aljaž Vrečič iz 9. b je namreč med debaterji začetniki dosegel 3. mesto, med skupno 60 govorcev pa 17. mesto. Ekipa, ki so jo sestavljali Lara Bernjak iz 9. a, Aljaž Vrečič iz 9. b in Anabela Žurman iz 8. c, pa

je med začetniki dosegla 2. mesto. Zelo dobro so se odrezali tudi ostali debaterji, Kim Kolar iz 9. b, Lana Kuhar iz 8. c, Ajda Pehar iz 9. a, Iva Sečko iz 9. b, Nik Tivadar iz 8. a ter Maksimilian Žurman iz 8. c, tako da se že veselimo naslednjega turnirja.

Janja Adanič Vratarič, mentorica

Uspešni puconski mladi poročevalci za okolje

V lanskem šolskem letu so učenci, ki so ustvarjali šolski časopis #PovejNaprej, v okviru Ekošole čez celo šolsko leto sodelovali v projektu Mladi poročevalci za okolje.

Mladi novinarji so pisali o problematiki podnebnih sprememb in o lokalnem odnosu do okolja. Konec meseca septembra smo prejeli rezultate projekta in učenci, ki sta sedaj že dijakinji 1. letnika Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer, Lara Harkai in Petra Ouček, sta v kategoriji od 11 do 14 let za intervju z direktorjem podjetja CEROP, d. o. o., osvojili prvo mesto.

Intervju z naslovom »Ena Greta ne predstavlja ničesar, če jih je mili-

jone po vsem svetu, pa se stvari začnejo premikati« lahko preberete na spletni strani šolskega časopisa <https://povejnaprej.splet.arnes.si/>.

Ob tem se zahvaljujemo gospodu Francu Cipotu, ki si je vzel čas in z našima, sedaj že nekdanjima učenkama, spregovoril o njegovem videnju problematike podnebnih sprememb. Lari in Petri pa želimo veliko uspehov tudi v prihodnje.

Janja Adanič Vratarič, mentorica

Od leve proti desni: Lara Harkai, direktor podjetja CEROP Franc Cipot in Petra Ouček.

14. festival skečev Prefrigani Zgrebaš

Piše se leto 2020, ki niti slučajno ni podobno minulim letom. Celotno življenje je ohromil virus s svojimi neugodnimi vplivi. Javno življenje je bilo skoraj skozi celo leto v mirovanju in ali zelo omejeno, vse z razlogom, da ne bi prišlo do širšega okuženja ljudstva. Ustvarjalci ljubiteljske kulture smo le stežka počivali, saj nas je zagon

za ustvarjanje vedno znova ščemel.

Dragi bralci Občana, sigurno poznate Zgrebaše? Ja, to so tisti, ki težko mirujejo!

Letos smo se odločili speljati tradicionalni festival skečev malo drugače. Če naša zvesta publika, ki nam je sledila že 13 let, ne more k nam v Pečarovce, smo mi festi-

val v zahvalo za zvestobo tokrat prenesli na splet in tako ste nam in našim gledališkim prijateljem lahko sledili na 14. Festivalu kar iz varnega zavetja vaših domov.

Ideja se je enostavno porodila in takoj smo prešli k organizaciji. Kot prvo smo povprašali pri strokovnem ocenjevalcu gospodu Rajku Stuparju, če bi želel biti del naše-

ga projekta pod drugačnimi pogoji in povedati moram, da je bil tokratni festival en velik izziv za ocenjevalca in tudi za nas organizatorje. Povabili smo prav vse gledališke prijatelje, ki so se kadarkoli udeležili naših festivalov, in proti pričakovanju se jih je kar precej odločilo, da bodo del našega drugačnega – VIRTUALNEGA festivala. Vsem sodelujočim smo omogočili snemanje njihovih iger na terenu, saj takrat še niso veljale tako ostre omejitve. Priznati moram, da smo po tiho vseeno upali, da virus do konca oktobra pojenja in se bomo vseeno lahko v živo videli v Pečarovcih.

Korona pa je rekla NE!

Zgrebaši pa smo ostali trmasti in zbrali gledališnike iz Ruš, Vučje Gomile, Rogašovcev, Lipe, Nedelice in Dokležovja, pridružili so se nam umetniki iz Križevcev pri Ljutomeru in Pribislavca iz Hrvaške ter Mačo in Mejki. Vsaka skupina je pripravila veseloigro po razpisanih pravilih in nam jo tudi odstopila v predstavitev na festivalu. Lahko iskreno rečem, da so vsi gledališniki bili pozitivno presenečeni ob povabilu za sodelovanje, z marsikaterimi smo bili na telefonskih vezah skoraj vsaki dan in se dogovarjali ter usklajeva-

li termine. Povem vam lahko, da je v skupinah ustvarjanje hromila korona, kako ne bi, saj želi biti aktualna in vsepovsod prisotna. Kljub vsem oviram, razdaljam in omejitvam, nam je uspelo točno tisto, kar smo želeli. Ustvarili smo VIRTUALNI 14. FESTIVAL SKEČEV PREBRISANI ZGREBAŠ in se prebrisano izognili celotni nevarnosti, občinstvu pa ponudili sprostitev v tem čudnem, drugačnem času. Premierno je bil festival naložen na splet 24. oktobra in do danes si ga je ogledalo že čez 1800 obiskovalcev, 8. novembra pa smo naložili še oceno strokovnega ocenjevalca. Ob pomoči Murskega Vala smo tudi na njihovem mediju lahko festival predstavili ter javno poročali o razglasitvi rezultatov.

Zmagovalna predstava 14. Festivala je predstava »Bauta« Močnikovih iz Rogašovcev, najboljša igralka je Aleksandra Belec iz Pribislavca – Hrvaška, najboljši igralec je Boštjan Sinic v predstavi Bauta, najboljšo žensko stransko vlogo je prislužila Silva Duh kot soseda v skeču Oglas KD Križevci pri Ljutomeru, najboljšo moško stransko vlogo pa je osvojil Miran Tivadar z vlogo župnika v predstavi Veselih Vandrovcev iz Lipe. Najobetavnejše mlada igralka je Nika Smej iz Vučje Gomile, najobetavnejši mladi igralec pa Jakob

Slavic iz igre Oglas. Naziv najboljšega avtorja pa si delijo kar trije soustvarjalci igre Ponudba, in sicer Dani Rajh, Boštjan Sinic in Matje Mertük. Vsem nagrajencem po strokovnem ocenjevalcu še enkrat iskreno čestitamo in upamo, da jim bomo Zgrebaši kar se da hitro lahko osebno predali zahvale in nagrade. Vsi, ki si še festivala na spletu niste ogledali, pa vas vabim, da si popestrite dolge zimske večere ob gledanju le-tega. Na spletu v iskalnik preprosto vpišite 14. Festivala skečev in potem še Razglasitev rezultatov 14. Festivala in si oboje oglejte. Ko boste že na spletu pa vas vabim, da si ogledate še predstavitveni video Ljubiteljske gledališke skupine Zgrebaši. Dragi bralci, iz Turistično kulturno športnega društva vam pošiljamo lep prisrčen pozdrav in vam želimo, da ostanete zdravi in v letu, ki prihaja, ustvarjalni ter zvesti ljubiteljski kulturi še naprej.

<https://www.youtube.com/watch?v=LT5WCq2H5Kc&t=554s> – festival

<https://www.youtube.com/watch?v=VIsOI4ppafA> – razglasitev

<https://www.youtube.com/watch?v=87sEv7Dn874> – predstavitveni video

Danica Kardoš, LGŠ Zgrebaši

Lara Bernjak- mažoretka

Moja pot se je začela pred malo manj kot šestimi leti, torej ko sem obiskovala tretji razred osnovne šole. Že kot majhna deklica sem rada plesala in ta moja strast mi je pomagala priti do mesta predvodnice v senior skupini. Za to me je navdušila sestrična, pri kateri sem si ogledala mažoretni nastop. Prav tako me je naučila moje prve gibe z mažoretno palico. Takoj sem vedela, da želim biti del takšne skupine in kaj kmalu sem mami težila dan in noč. Na koncu me je vpisala v Društvo mažoretk Bakovci. Hitro sem ujela gibe s takrat cofki in prvič nastopila na državnem prvenstvu. Tam smo se uvrstile na tretje mesto in posledično tudi na evropsko prvenstvo v Franciji, kjer smo bile šeste. Podobna zgodba se je zgodila naslednje leto in po dveh letih sem v skupini kadet prvič nastopila s palico. Po tretjem državnem prven-

stvu je prišel čas za menjavo predvodnice. Trenerke in moje sotekmovalke so se odločile, da bi bila za to nalogo najbolj primerna kar jaz. Tako sem po treh letih vaj, ogromno padcih palice ter pomočjo trenerke in vzornice Laure Kalšek, oblekla belo krilo in začela voditi ekipo, takrat v junior skupini. A delo se mi ni olajšalo. Vaditi sem morala še bolj kot kadarkoli, saj sem še vedno nekaj let mlajša od mojih soplesalk in kar naenkrat so se morale obrniti in računati name. A mi je uspelo. In zdaj po šestih letih, petih državnih in treh evropskih prvenstvih ter mnogih nastopih lahko povem, da ne nameravam odnehati. Res je, da sem stara komaj 14 let in obiskujem deveti razred, a v tem uživam in to je moja strast, ki jo z veseljem delim z drugimi.

Lara Bernjak

90 let PGD Prosečka vas

Prostovoljno gasilsko društvo Prosečka vas v letu 2020 obeležuje častitljivo 90. letnico obstoja. Skozi desetletja je gasilsko društvo služilo svojem namenu in opravljalo plemenito poslanstvo. V preteklih letih so vaščani Prosečke vasi veliko volje usmerili v izgradnjo gasilske infrastrukture in postopno nabavo gasilske opreme. Dlje časa pa je obstajala želja po nabavi novega gasilskega vozila. To željo smo v letošnjem letu tudi izpolnili. Na ta način smo dokazali, da ima gasilstvo v Prosečki vasi poleg trdne preteklosti, tudi trdno in trajno prihodnost. Z novim vo-

zilon bomo lažje opravljali svoje poslanstvo, predvsem v skrbi za sočloveka in nesebični pomoči. Občni zbor društva je sklenil, da je za potrebe PGD Prosečka vas najbolj primerno gasilsko vozilo za prevoz moštva. Tako smo nabavili gasilsko vozilo znamke Peugeot, tip Boxer. Gasilsko nadgradnjo je izvedlo podjetje Webo d. o. o.. Gasilci imamo v načrtu, še nabavo gasilske prikolice kar pa bo izvedljivo v prihodnjem letu. Gasilstvo je močno toliko, kolikor smo zmožni sodelovati in kolikor smo pripravljeni žrtvovati. V imenu vseh članov prostovoljnega gasilskega društva Prosečka vas se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pomagali pri nabavi gasilskega vozila. Zahvaljujemo se še posebej krajanom vasi: Otovci, Kuštanovci, Mačkovci, Dankovci, Moščanci, Pečarovci, Bodonci, Poznanovci in Kovačevci. Zahvaljujemo se tudi sponzorjem: Zavarovalnici Triglav, JKP Püngrad, LD Pečarovci. Pomembna zahvala gre Občini Puconci, ki stoji ob strani vsem gasilcem in podpira razvoj gasilstva. Nenazadnje se zahvaljujemo vsem domačim vaščanom in Vaški skupnosti Prosečka vas za vso nesebično pomoč in podporo.

V prihajajočem letu načrtujemo uradni prevzem gasilskega vozila ter praznovanje 90. letnice. Vsem želimo mirne, predvsem pa varne božične praznike ter zdravja polno novo leto. Z gasilskim pozdravom na pomoč!

J. Temlin, B. Andrejek

V spomin Francu Rituperju

*Sonce je za breg odšlo,
tema prekrila je tvoje telo.
Luna ponovno upanje vliva,
ker spomin nate v naših srcih
prebiva.*

Z žalostjo v srcu in solzo v očeh, smo 19. 11. 2020 prejeli vest, da je našo sredino zapustil pomemben član, gasilski veteran FRANC RITUPER iz Kuštanovcev 11.

Feri, kot smo ga vsi klicali, ki smo ga poznali, je bil rojen 16. 5. 1941 v Kuštanovcih. Čeprav je svojo življenjsko pot posvečal družini, mu ni primanjkovalo časa niti za družbo. V prvi vrsti je bil sovaščan, prijatelj in človek z velikim srcem, ki je vedno priskočil na pomoč. Kljub premnogemu delu na svoji kmetiji, za katero je živel z dušo in telesom, ni nikoli odrekel pomoči nikomur, ki se je obrnil nanj. Ne nekoč in ne danes. Za slehernega človeka je našel prijazno besedo, njegova družba pa je bila zaželena ob vsakem dogodku in med vsemi. V svoj vsakdan je s požrtvovalnostjo vključeval tudi vlogo gasilca. Feri je v gasilske vrste vstopil 1. 1. 1956, v le 16. letu starosti. Tej sredini je ostal zvest vse svoje dni. Dobrih 60 let je deloval kot operativni gasilec, nadalje pa je

kot veteran s svojim znanjem, izkušnjami in modrostjo pomagal mlajši generaciji graditi, razvijati in modernizirati gasilstvo v Kuštanovcih.

Leta 1993 je prejel gasilsko odlikovanje II. stopnje, deset let kasneje pa še I. stopnje. Med leti 2003 in 2008 je bil predsednik nadzornega odbora društva, nato pa je leta 2013 prejel še plaketo gasilskega veterana. V prave roke, za njegov nesebičen prispevek gasilstvu, je 7. 2. 2016 šla tudi značka za dolgoletno delo – 60 let.

Feri je bil srce naše vasi in gasilstva, sinonim za solidarnost in pomoč. Njegovo srce pa je poskočilo tudi na nogometnem igrišču za ŠD Kuštanovci ter v sosednjih Košarovcih, kjer je čutil pripadnost in sprejetost od vseh navijačev.

Čeprav vemo, da so naše skupne poti časovno omejene, nepovratne in neponovljive, nas smrt bližnjega preseneti in rani. Njegova družina je izgubila dobrega moža, skrbnega očeta in ljubečega dedka. Mi vsi pa smo izgubili roko prijateljstva, ramo tolažbe in glas optimizma.

Dragi FERI, iskrena Vam HVALA za vsak stisk tople roke, za vsak iskren nasmeš in pameten nasvet. HVALA za nesebično pomoč in trdno oporo. HVALA za polno življenje, katerega del smo lahko bili, in optimizem, ki je obsijal prostor, v katerega ste vstopili. Ohranili Vas bomo v le-

pem in večnem spominu. Naj Vam bo lahka domača, kuštanofska zemlja.

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti.
In sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.*

Simon Gregorčič

Bojana Harkai

In memoriam Štefan Temlin

V naši gasilski knjigi je bilo leta 1960 zapisano ime Štefan Temlin, ko se je kot 19-letni fant odločil pomagati ljudem in postal gasilec, še istega leta pa je

bil izprašan za čin gasilca. Leta 1961 je bil povišan v čin gasilca 2. stopnje. Prvo od številnih priznanj za svoje delo je dobil leta 1970, in sicer priznanje gasilske zveze 2. stopnje. Funkcija člana nadzornega odbora mu je bila zaupana leta 1975, od leta 1980 do leta 1982 pa je prvič prevzel funkcijo predsednika PGD Puževci. Leta 1984 mu je bilo ponovno zaupano vodenje gasilskega društva, kar je z veliko vnamo in veseljem opravljal vse do leta 2010. Ko se ozremo po stenah našega gasilskega doma, vidimo na vsakem koraku njegov pečat, ki ga je pridal naši organizaciji in je zaslužen za marsikatero dejavnost in pridobitev. Leta 2010 je dobil tudi zadnje priznanje za dolgoletni prispevek ga-

silski organizaciji PGD Puževci, in sicer plaketo gasilskega veterana. Ob gasilski funkciji in družini si je vzel čas tudi za vključitev v druge dejavnosti in naloge. Bil je član in predsednik vaškega odbora Puževci ter predsednik KS Zenkovci, predsednik Melioracijskega odbora za levi kraj Ledave, sodnik porotnik na Okrožnem sodišču v Murski Soboti in bil dejaven ob različnih priložnostih. Za vsa njegova dejanja, pripombe, pohvale in graje smo mu člani PGD Puževci, prav tako vaščani Puževcev, neizmerno hvaležni. Njegovo ime, ki se ga bodo spominjale še številne generacije za nami, pa je v našem društvu zapisano z velikimi črkami. Z gasilskim pozdravom NA POMOČ.

Štefan Slavic

Bodonski gasilci kupili nov avtomatski eksterni defibrilator

BODONCI – V PGD Bodonci so se odločili in s pomočjo Krajevne skupnosti Bodonci in donatorjev kupili nov avtomatski eksterni defibrilator (AED).

»Ker je trenutna situacija zelo neugodna za društva in prebivalstvo nasploh, smo se v društvu odločili, da vsaj malo pripomoremo k izboljšanju počutja prebivalcem vasi Bodonci in tudi sosednjih vasi. Z naku-

pom AED aparata smo tudi pripomogli k večjemu varstvu zdravja ljudi in mogoče bo ravno ta aparat komu tudi rešil življenje,« je povedal predsednik Krajevne skupnosti Bodonci in poveljnik PGD Bodonci Vlado Vlaj.

AED ni namenjen samo reševalcem in strokovnemu medicinskemu osebju, temveč laikom, ki se poprej

še nikoli niso srečali z zastojem srca. O življenju in smrti pa odločajo sekunde. Zastoji srca se dogajajo tudi najstnikom, otrokom, dojenčkom, športnikom, zdravim ljudem, ne le zgolj srčnim bolnikom oz. tistim, ki imajo težave z ožiljem. Torej se lahko zgodi komurkoli izmed nas.

V primeru zastoja srca, ko naši možgani ostanejo brez kisika, imamo **le 4 minute časa za reakcijo**. Po štirih minutah namreč pričnejo možganske celice odmirati in začne prihajati do trajnih posledic/okvar na možganih. Ker je prizadeta oseba v tej situaciji nezavestna, si ne more sama pomagati oz. poklicati na pomoč, ampak je odvisna od ljudi, ki se takrat nahajajo v njegovi bližini. Ti ljudje v veliki večini primerov niso izkušeno medicinsko osebje, temveč mimoidoči – laiki, ki se še niso nikoli srečali z zastojem srca. To so ljudje, ki želijo v tej situaciji pomagati, vendar ne vedo kako, večina teh ljudi postane živčnih, se jim poveča srčni utrip, tresejo roke, zajame jih panika ...

Pri srčnem zastoju je ključna takojšnja pomoč. Če defibrilator ob temeljnih postopkih oživljanja uporabimo v 3–5 minutah po srčnem zastoju, lahko povečamo delež preživetja za več kot 50 %. Pri zastoju srca šteje vsaka sekunda.

»Ravno zaradi tega smo se v PGD Bodonci odločili, da nabavimo AED, ki ga lahko uporablja vsak, saj aparat daje podrobna navodila za uporabo. AED je nameščen na vaško-gasilskem domu Bodonci, ki je na sredini vasi in je tako dostopen vsakomur. Prozorno okence omarice, ki je tudi osvetljena, pa omogoča, da je AED res viden tudi ponoči. V vasi Bodonci živi 438 prebivalcev, kjer je precej starejše generacije,« je pojasnil predsednik PGD Bodonci Aleš Jud.

Ker so letos bile vse gasilske prireditve odpovedane (gasilska tekmovanja, obletnice, prevzemi avtov in podobno), se društvo težko preživlja, saj moramo vzdrževati opremo in pokrivati tekoče stroške. Zato so k izvedbi tega projekta povabili tudi donatorje, ki so jim pomagali z donacijo pri nabavi AED aparata. AED je bil kupljen v podjetju Medicop, strošek nabave pa je znašal 2.900 evrov.

Zaradi ukrepov za omejitev širjenja koronavirusa trenutno ne morejo slovesno predati AED svojemu namenu. Zato bodo v prihodnosti, ko se bo stanje izboljšalo in sprostili ukrepi, izvedli slovesno predajo aparata svojemu namenu in organizirali praktično predstavitev uporabe AED tudi vaščanom. Želja

članov PGD Bodonci in vodstva Krajevne skupnosti Bodonci je, da bi se z AED seznanilo ter usposobilo čim več ljudi, da bi z njim znali pravilno ravnati ter pravilno in strokovno pristopiti k človeku, ki bo tako pomoč potreboval.

Ob tem predsednik PGD Bodonci Aleš Jud dodaja: »Zahvaljujemo se vsem donatorjem, ki so prispevali sredstva za nakup AED in tako krajanom in vsem bližnjim omogočili varnejše bivanje v našem kraju. Še posebej se zahvaljujemo Krajevni skupnosti Bodonci, Zavarovalnici Triglav, JKP Püngrad, Gostilni na Jasi, Okrepčevalnici »Na cerkvenem bregu«, Okrepčevalnici Špilak, ECO Bodonci, Elektru Maribor, Elrad International d. o. o. in Zavarovalnici Vzajemna.

Prispevek: Janja Vlaj
Foto: Vlado Vlaj

Prebujanje PGD Mačkovci

Prostovoljno gasilsko društvo so vaščani vasi Mačkovci ustanovili leta 1931, ko so prepoznali, da ognjeni zubljji predstavljajo preveliko nevarnost človeškemu življenju ali premoženju. Gasilstvo je skozi leta aktivno delovalo, se udeleževalo raznih občinskih in sektorskih gasilskih tekmovanj, kjer je bilo doseženih kar nekaj nagrad, kar pričajo tudi plakete in pokali v vitrini društva. Društvo je v drugem desetletju novega tisočletja nekoliko zamrlo zaradi pomanjkanja aktivnih članov, ki bi delovanje društva poganjali naprej, ter tako nadaljevali poslanstvo in namen. V društvu je ostalo nekaj članov, vendar pa kot nam priča zgodovina človeka, sami brez pomoči težko ustvarjamo oziroma poganjamo določene dejavnosti, kot so vodenja in rast prostovoljnega društva po zeleni veji navzgor.

V letu 2018 je v vasi prišla na novo pobuda za obuditev PGD Mačkovci. Vaščani smo se zbrali na tako imenovanem »ustanovnem« sestanek, kjer smo sooblikovali nove temelje za zagon gasilskega društva. Sestalo se je nekaj vaščanov, tako mlajših kot starejših, ki so bili pripravljene sodelovati v društvu ali pa na kakršen koli način (po svoji najboljši zmožnosti) pomagati, da si društvo spet pridobi ugled, ki si ga zasluži. Vsak posameznik je pretehtal kolikšno odgovornost mora prevzeti, da bo zraven vsakdanjih opravil, lahko še posvetil nekaj časa za gasilsko društvo. Po nekaj neuradnih sestankih je odločitev padla: »ZAGNALI BOMO PGD!«. Sklican je bil Občni zbor PGD, kjer je bilo izvoljeno novo Predsedstvo,

Upravni odbor, Nadzorni svet in novo Poveljstvo. Zbrali smo tudi zadostno število članov, ki so bili pripravljeni sodelovati v desetini društva. Po uspešni izvolitvi, so se sestali vsi organi PGD, kjer so člani lahko ocenili dejansko stanje in si naredili načrt, kako nadoknaditi zaostalo.

Začelo se je delo, kateremu seveda nikoli ni konca. Vedno se najde kaj, kar se lahko v društvu izboljša. Ker društvo več let ni bilo dejavno, smo se seveda na začetku srečevali s pomanjkanjem gasilskih oblek oziroma gasilske opreme na splošno. Najprej, kar smo naredili, smo z novimi uniformami oblekli desetino, da so lahko opravljali primerno svoje naloge. Nekaj članov desetine se je odločilo, da si bodo pridobili primerno dokumentacijo, ki jo zahteva Zakon o gasilstvu in se vpisali na tečaj za »gasilca pripravnika«, ki so ga tudi vsi uspešno opravili. Nekateri pa so tečaj še nadaljevali za »izprašanega gasilca«, katerega pa zaradi epidemiološke situacije v državi, še niso zaključili, saj je Gasilska zveza Slovenija prekinila izvajanje tovrstnih tečajev iz varnostnih razlogov. Svoj mandat smo začeli s povezovanjem z okolico. Stopili smo v stik z organizatorji državnih prvenstev v Motokrosu in na samih prireditvah prevzeli požarno varnost. Z Motokrosom še vedno sodelujemo in opravljamo tudi dodatne zadolžitve, če nas za to organizatorji zaprosijo. Sami smo začeli tudi z organizacijo raznih projektov oziroma dogodkov, kot so proslava ob dnevu žena, pogostitev starejših občanov, vaške igre brez meja, novoletna zabava, razne ekskurzije v druge kraje v Sloveniji itn.

V letošnjem letu nam je načrte prekrižala svetovna pandemija SARS-CoV-2, ki je ohromila gospodarstvo in tudi nam, kot tudi ostalim prostovoljnim gasilskim društvom, preprečila delovanje oziroma organiziranje dogodkov, kar pa je tudi naš skorajda edini vir dohodka.

Začeli smo s prenovno notranjih prostorov v gasilskem domu, kjer smo najprej s pomočjo vaščanov uredili in usposobili nove toaletne prostore, po svojih zmožnostih uredili kuhinjo, šank, sobo za sestankovanje in druge prostore, katerih dela še potekajo. Uredili in na novo smo speljali tudi električni sistem v celotni stavbi, kot tudi v garaži, kjer imamo svoje vozilo in intervencijsko opremo. Najbolj smo se ravno potrudili pri prenovi gasilskih garaž, kjer smo najprej

morali dokončati še nedokončana dela, ki so ostala iz prejšnjih let. Tla v garaži, ki so bila samo zemlja, smo spremenili v stanje, ki je primerno za gasilsko garažo, opremo in vozilo. Uredili smo zidove ter stene pobelili v snežno beli barvi. Predsednik PGD je za desetino priskrbel nove omarice, kjer ima vsak član desetino svoj prostor za opremo oziroma oblačila. Naročili in zamenjali smo tudi vrata na obeh delih garaže ter s skupnimi močmi, kljub velikem finančnem zalogaju zamenjali še streho, ki je bila še kako potrebna prenove zaradi neoskrbovanja oziroma vzdrževanja.

Celovita prenova gasilskega doma poteka počasi, vendar se tudi počasi pride na cilj. Gasilska mladina si je s pomočjo članov PGD začela ustvarjati tudi svoj prostor v gasilskem domu, kjer bodo imeli svoj »kotiček« za druženje, ki bo namenjen samo njim. Tako bosta gasilski dom in okolica bolj zaživel in postala točka za druženje in zbiranje mladine, ki bo lahko našo gasilsko tradicijo peljala naprej še v naslednje generacije. No, vsaj tako upamo. »NA POMOČ«

Posebno zahvalo za požrtvovalnost in vztrajnost pri povezovanju članov in prenovo gasilskega doma namenjamo našemu predsedniku PGD, g. Gregorju Zrimu, ki mandat s svojo ekipo pelje po začrtani poti.

David Bohar

Pridobitev v PGD Pečarovci

Za kvalitetno opravljeno nalogo je potrebno imeti zmeraj več stvari: dobro ekipo, ki deluje sinhrono in strokovno, ob tem pa še ustrezna tehnična sredstva, ki to omogočajo.

V PGD Pečarovci so že dlje časa ugotavljali, da je v gasilskem vozilu – cisterni slaba črpalka, pa tudi samemu vozilu se že krepko poznajo leta.

Takšnim ugotovitvam lahko sledi le en sklep, to je zamenjava vozila. Načrtovanje, predvsem pa zbira-

nje denarja, je potekalo dlje časa. Rezultat prizadevanj je na spodnji fotografiji – vozilo Mercedes Benz s 5000-litrsko cisterno ter vgrajeno črpalko na visoki tlak znamke Rosenbauer. Manjka še nekaj opreme. Ta bo nabavljena do praznovanja 90-letnice društva naslednje leto. Takrat bo opravljen tudi uradni prevzem in vse, kar sodi zraven. A to je že zapis za prihodnje Občane.

Jožef Rituper

Nepozabno lepo je bilo na otvoritvi spomenika na Prekmurskem trgu

Člani in članice DKZ Puconci smo se skupaj z našimi članicami in člani iz Ljubljane, v sklopu praznovanj 100-letnice združitve Prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, v ponedeljek, 17. avgusta 2020, udeležili svečane otvoritve spomenika na Prekmurskem trgu v Ljubljani. Ponosni smo bili, da se je tudi naš praporščak Bojan Sečko z društvenim praporjem udeležil te slovesnosti. Spomenik, ki je posvečen stoletnici združitve Prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, je sestavljen iz 340 lončenih posod. Komisija je izbrala predlog akademskega kiparja Zorana Srdiča Janežiča s soavtorjem Cvetom Kuneševičem, napis na spomeniku pa je oblikoval Tomaž Košir.

*Pogled na slavnostne goste nas udeležence srečanja
Foto: Manja Konkolič*

Dogodka se je med drugim udeležilo več vidnih političnih predstavnikov, sedanji predsednik države Borut Pahor in nekdanji predsednik države dr. Danilo Türk,

predsednik DZ RS Igor Zorčič. Zbrane so nagovorili dr. Aleksander Jevšek, župan MO Murska Sobota, Zoran Jankovič, župan MO Ljubljana in slavnostni govornik, prvi predsednik RS Milan Kučan, ki nas je s svojimi zbranimi mislimi popeljal v zgodovino prekmurske pokrajine z vsemi dobrimi lastnostmi Prekmurcev. Program je povezoval Vladimir Vlaškalič. Za glasbeni vložek pa sta poskrbela Vlado Kreslin in Moira.

Po slavnostni otvoritvi je sledilo prijetno druženje. Domači Prekmurški ponudniki so nas skozi bogate okuse popeljali naravnost nazaj v osrčje Prekmurja. Kar nas je spomnilo na našo Prekmursko zgodovino in na prehojeno pot. Upamo, da bomo dobili v demokratični državi z drugimi pokrajinami svoje državne praznike ter na ta način ohranjali to pomembno vrednoto naslednjim generacijam.

*Slavnostni govornik, naš rojak in prvi predsednik Republike Slovenije, je spregovoril o zgodovinski poti prekmurske krajine
Foto: Manja Konkolič*

Manja Konkolič, mag.

Domoljubna – društvena aktivnost DKZ Puconci

Z domoljubnim veseljem in s ponosom širši javnosti, članstvu in spoštovanim simpatizerjem, sporočamo dobro informacijo. Namreč na podlagi naše večletne vsestranskih društveno – domoljubnih aktivnosti je bilo naše Domoljubno krajevno združenje Puconci deležno priznanja ZZB ZV NOB Slovenije. V času jubilejev slovenske zgodovine, srebrne plakete ZZB ZV NOB Slovenije. Glede na razmere je bila podeljena v omejenem obsegu v mesecu juliju, v času epidemije. Predlagatelj je bila borčevska organizacija iz prijateljski partizanskih Ruš. V obrazložitvi so napisani naslednji razlogi:

- za uspešno utrjevanja zgodovinske resnice, dosežkov NOB slovenskega naroda, spoštovanja žrtev in ohranjanja kulturne dediščine NOB;
- za dolgoletno dobro sodelovanje z borčevsko orgnizacijo Ruše;
- za pomoč in sodelovanje pri kulturnih in spominskih prireditvah, tako lokalno kot širše.

Predlagatelju se iskreno zahvaljujemo za spoznanje našega večletnega delovanja in poslanstva ter iskrenega domoljubnega sodelovanja in z optimizmom zremo v uspešno naše sodelovanje v prihodnje. Na srečo je to naše sodelovanje je tudi naš prispevek k že dobremu sodelovanju naše Keme in Kemične tovarne Ruše. Žal so virusne razmere pogojevale formalno podelitev na ZZB ZV NOB v Ljubljani in po odpravi ukre-

pov predajo na slavnostni način. O prejemu visokega državnega odličja smo bili obveščeni pred kratkim po e-pošti. Obljubljeno nam je bilo, ko bodo razmere dovoljevale, nam bo to podeljeno, bodisi na zboru članov ali spominskem srečanju. Naša aktivnost in domoljubno poslanstvo je pogojevala naša večletna vsestranska zanesenjaška aktivnost na področju plemenitih vrednot slovenske zgodovine, posebej vrednot NOB in spominskih krvavih dogodkov na Vaneči in širom po domovini, osamosvojitvene vojne ter vojske generala R. Maistra. Žal se na našem območju podobne ugotovitve do DKZP, predvsem

Listina Srebrne plakete in sama plaketa, bo po podelitvi obogatila našo vitrino, v vsebinskem smislu tudi bogato društveno dejavnost v naši Občini Puconci
Foto: Jože Časar

zaradi egoističnih in nevoščljivih posameznikov in različnih družb, nočejo opaziti, marveč bolj na različne načine škodujejo, namesto da bi sodelovali in priznali naše plemenito poslanstvo ohranjanja slovenske zgodovine in tudi našega območja. Pobudnikom se iskreno zahvaljujemo za predlog in dodelitve velike spodbude za naše še uspešne delovne ter poslanstvo. Da plemenite vrednote ne bodo pozabljene in se bodo ohranjale naslednjim rodovom. To nam bo zagotovo dalo še večjo domoljubno voljo in pogum za ohranjanja plemenitih vrednot slovenske zgodovine, do svobode in miru ter razumevanja v domovini Sloveniji!

Kljub oteženemu letošnjemu društvenemu delovanju v DKZ Puconci realiziramo del bogatega programa. Med uspehe štejemo: lektoriranje, priprava in sprejem ter registracija novih Pravil, na UE in Ajpesu v M. Soboti. V letih je posebej opredeljena vloga društva v javnem interesu v skladu z Zakonom o VV RS. Naša prošnja je še v reševanju na Ministrstvu za obrambo RS. Pridruževanje članstva se iz leta v leto povečuje in bo nas ob koncu leta že okrog 250. Tako bomo spadali med najštevilčnejša domoljubna društva v občini in tudi v pokrajini ob Muri. Na žalost pa številčnost članstva pri dosedanjem proračunskem financiranju ni kriterij za dodelitev višine sredstev. Vsekakor to ni pošteno in bi bilo potrebno temeljito pregledati kriterije, ki bi bili bolj poštene do društvenega razdajanja in delovanja. V DKZP imamo srečo, da še vedno raste med ljudmi interes do domoljubnega poslanstva in druženja. V tem letu so se nam pridružili domoljubi iz

vse države, Gorenjske, Primorske, Ljubljane in območja Pomurja, tudi iz tujine: iz Rusije, Avstrije in Indije. V mejah danih razmer smo sodelovali na pomembnih srečanjih in spominskih srečanjih: praznovanje jubileja Prekmurja in otvoritve spomenika v M. Soboti in v Ljubljani, spominskem srečanju na Pohorju, na Apnici in Poljani, na prireditvah v Pomurju, pri pridobivanju statusa društva. Pri obiskih grobov in spominu na naše umrle člane organov in simpatizerjev ter vzornikov. Ves čas sedanjega obdobja domoljubno dobrosrčna skrb, pomoč in obisk bolnih članov. Storjena je bilo tudi precej dela na informativnem področju. Dobra in stalna povezava z našimi iskreno domoljubnimi prijatelji, posebej, s katerimi imamo podpisane Listine prijateljstva, smo se radi delegatsko s praporjem odzivali njihovim vabilom – aktivnostim. Še si prizadevamo za dopolnitev Zakona o VV za možnost pridobitve statusa veterana za naše občane, pripadnike iz vrst civilne zaščite in drugih krajanov, ki so različno sodelovali pri oskrbi, varovanju idr. nalogah Zbirnega centra Puconci, za časa OV. Drugače pa naj velja dobra novica za veterane, da

Spoštovanja vreden predlog in pobudo za uspešno domoljubno delovanje DKZ Puconci, za vzorno prijateljevanje z Rušami ter dober razlog za še uspešnejše domoljubno - zanesenjaško poslanstvo
Foto: Nina Kolar

so se nekatere pravice razširile in bile sprejete ter šle v veljavo. Velik del naših članov so udeleženci Osamosvojitvene vojne, največ od sodelujočih v Zbirnem centru Puconci, ki so uspešno opravili domovinsko – domoljubno dolžnost v štabih, v Komiteju za SLO in DS KS Puconci, v vrstah: ONZ, TO in v drugih orga-

nizacijah civilne družbe. Prijazno domoljubno vabimo še nekatere sodelujoče pri varovanju in oskrbi Centra ter druge udeležence v OV, da se nam pridružijo v članstvu in s tem pomagajo ohraniti ta naš domoljubni prispevek pri osamosvojitvi domovine Slovenije. Da vsebine spominskih obeležij, ki sta nameščeni na zid OŠ Puconci, trajno ostanejo v spominu in opominu prihajajočim generacijam, o grozotah vojn in vojnega nasilja. Da se vojne naj nikoli več ne ponovijo. Da tako bolj razumevajoče, ustvarjalno in še bolj srečno živimo v naši mladi državi, v domovini Sloveniji. Da se bolj spoštljivo, domoljubno obnašamo, cenimo državne simbole. Da nam mora ljubezen do težko pridobljene domovine biti na večji, višji stopnji domoljubnega spoštovanja in obnašanja, kljub sedanjim ne najboljšim razmeram. Tako kot to imajo druge države, s starejšo zgodovino spoštovanja in ljubezni do matere Domovine Slovenije. Pri tem pa tudi morajo narediti mnogo več naše učno – vzgojne ustanove in seveda starši! Upanje in domoljubna zavest nam mora rasti, da bo nam srečnejša domoljubna prihodnost!

Jože Časar,
predsednik DKZ Puconci

30 let MSNZ in podelitev nagrad natečaja Spominska obeležja pripovedujejo 2019/20

V Turnišču pri OŠ je, v organizaciji O ZVVS Lendava, O ZSČ Lendava in PVD Sever za Pomurje pododbor Lendava, potekala prireditev in srečanje Veteranov ob 30. le-

tnici Manevske strukture narodne zaščite (MSNZ) in 30. letnici zadržanja orožja TO Lendava. Podeljena pa so bila tudi priznanja (medalje) literarnega natečaja

Spominska obeležja pripoveduje za šolsko leto 2019/20, ki ga je razpisala regijska koordinacija Domoljubnih in Veteranskih organizacij Pomurja (KODVOP).

Visoki udeleženci prireditve v Turnišču: (Tomaž Čas predsednik SEVER in generalmajor Ladislav Lipič predsednik ZVVS).

Prisotnih je bilo tudi 10 praporščakov koordinacije KODVOP-a. Sama prireditev je potekala po smernicah in navodilih NIJZ. Po uvodnem pozdravnem nagovoru župana Občine Turnišče Boruta Horvata je predsednik O ZVVS Ljubo Dražnik orisal dogodka izpred 30 let, o neoddaji orožja, skrivanju le-tega tudi v prostorih takratne tovarne obutve Planika v Turnišču, ki je pozneje bilo uporabljeno pri obrambi domovine. Predsednik PVD Sever za Pomurje Drago Ribaš je predstavil tajno delovanje MSNZ pred 30 leti. Slavnostni govornik, predsednik ZVVS generalmajor Ladislav Lipič je orisal pomen dogodkov izpred 30 let v Sloveniji, opomnil aktivnosti Manevske strukture narodne zaščite (MSNZ), ki je povezovala po vsej Sloveniji pripadnike takratne Milice, TO, civilna društva itd. ter je odigrala veliko vlogo pri osamosvojitvi Slovenije. Še posebej je poudaril pomen ohranjanja spomina na takratni čas. Na zaključku svečane prireditve so mentorji in nagrajeni učenci iz Pomurskih osnovnih šol (OŠ Bogojina, OŠ Kapela,

Mentorice natečaja in urednik knjige generalmajor dr. Alojz Šteiner

OŠ Gornja Radgona, OŠ Ljutomer, DOŠ Lendava, OŠ Puconci, OŠ Tišina, OŠ I Murska Sobota) in dveh srednjih šol (Gimnazija Frana Miklošiča Ljutomer, Gimnazija Murska Sobota), ki so napisali 66 prispevkov, prejeli lične medalje z napisom Prekmurje v srcu (vsa dela so zbrana v e-knjigi, katere urednik je generalmajor dr. Alojz Šteiner). Iz naše občine je bila med nagrajenci učenka OŠ Puconci Rebeka Sukič (mentorice Nina Vidonja in Janja Adanič Vratarič). Svečanost je povezoval sekretar O ZŠČ Lendava Branko Bratkovič, v kulturnem programu sta nastopila Nina Dominko, Danilo Dominko ter orkester slovenske Policije. Celotno svečanost je posnela TV AS iz Murske Sobote. V letu 2020 smo se Veterani vojne za Slovenijo kljub koronavirusu spomnili še obletnice odhoda zadnjega vojaka JA iz Slovenije (dan suverenosti) in 31. obletnice Policijske akcije SEVER.

Zapisal sekretar Janez Kološa, O ZVVS Murska Sobota
Foto: Dani Mauko, O ZVVS Gornja Radgona

Literarni natečaj spominska obeležja pripovedujejo

Šolsko leto 2019/2020 izvedba nagradne ekskurzije!

Že tretje leto zapored je Pomurski KODVOP razpisal Literarni natečaj z naslovom Spominska obeležja pripovedujejo. Prvi dve izdaji sta bili v tiskani obliki, letos pa je izšla

e-knjiga. Knjigo je uredil generalmajor dr. Alojz Šteiner. Sodelovali so učenci in dijaki iz 16 Pomurskih šol oziroma iz 12 Občin Pomurja. Zbranih je bilo 66 prispevkov

od 67 Avtorjev. Sodelovalo je tudi 24 mentorice. Konec meseca septembra je bila izvedena nagradna ekskurzija za sodelujoče učence – dijake in mentorice, ki je bila planirana za mesec maj in je zaradi korone odpadla. Kljub danim razmeram nam je uspelo napolniti en avtobus (32 učencev–dijakov, 10 mentorice in 4 spremljevalci). Prisotni so bili iz 9 Pomurskih šol. Iz Murske Sobote smo krenili

za Maribor, kjer smo se najprej ustavili v vojašnici generala Maistra. Po obveznem merjenju temperature nas je pričakal major Jože Lebar, ki nas je odpeljal pred Kadetnico in nas seznanil s protokolom varnostnih ukrepov in gibanjem v Kadetnici. Po razlagi se nam je pridružil načelnik Vojaškega muzeja Slovenske vojske brigadir Ernest Anželj. Po pozdravnem nagovoru so si udeleženci v dveh skupinah ogledali muzejske zbirke v Kadetnici. Po ogledu muzejskih zbirk smo v avli Kadetnice v prisotnosti načelnika VM SV Ernesta Anželja izvedli podelitev priznanj 3. javnega natečaja avtorjem in zahval mentorjem. Vsi udeleženci ekskurzije so dobili tudi e-knjigo na USB ključku. Po ogledu Kadetnice je sledilo kosilo v vojaški jedilnici. Potem smo pot nadaljevali do Rogle, kjer smo si najprej ogledali Pot med krošnjami Pohorja. Po ogledu smo se umaknili v avlo hotela, kjer so nas pozdravili župan Občine Zreče mag. Boris Podvršnik, Srečko Križanec ZŠČ in generalmajor v pokoju dr. Alojz Šteiner (urednik knjige) in predstav-

nika KODVOP Ivan Smodiš ZVVS Pomurje in Milan Osterc PVD SEVER za Pomurje. Ob toplem čaju in kavi so bili predstavljeni: občina Zreče, dogodki iz leta 1991 v teh krajih in delovanje Veteranski organizaciji. Na samem zaključku so vsi udeleženci dobili darila občine Zreče. Na poti proti Murski Soboti smo ugotovili, da smo imeli veliko srečo z vremenom in da smo kljub koroni ob vseh varnostnih ukrepih to izpeljali in doživeli en lep dan zgodovine in narave. Za fotografski zapis je poskrbel Dani Mauko Veteran –fotograf iz Gornje Radgone.

Za natečajno skupino zapisal sekretar
O ZVVS Murska Sobota Janez Kološa
Foto: Dani Mauko

Vadarci v praznični podobi

Prazniki so lepi, sploh, če imamo koga ob sebi in jih praznujemo v krogu nam dragih. Še bolj kot skozi celo leto, pa je decembrski čas tisti, da je prav, da ozavestimo, da so med nami tudi nekateri, ki jim življenje teh radosti ni naklonilo veliko. Z majhno pozornostjo prazničnega vzdušja so se na vaščane spomnili tudi člani KTD Lipa Vadarci.

Vaščani Vadarcev se radi s svojimi kreativnimi idejami predstavijo s celoletnimi dejavnostmi, kar je tudi razvidno ob sprehodu skozi vas ali obisku različnih prireditev. Na žalost je slednjih letos primanjkovalo, saj nas je zajela epidemija, ki je marsikomu prekrizala načrte. Da pa bi se božično-no-

voletni pridih vsaj malo pričaral, so s skupnimi močmi člani KTD Lipa, pod vodstvom predsednice Milene Žilavec, ob upoštevanju vseh ukrepov, spletli velik adventni venec. Okrasili so ga s pentljami ter nanj namestili štiri lučke, ki do izraza prihajajo najbolj v nočnem času. Nekaj krepkih rok je lično urejeni venec namestilo na vaško lipo, v središču vasi. S tem so vasi dali praznično podobo ter tako potrdili zaslužen naslov najlepše urejene vasi v Občini Pucconci, za leto 2020.

Verjamejo, da si bo adventni venec ogledalo veliko število mimoidočih ter obiskovalcev. Želja vseh pa je, da bi pletenje in postavitve adventnega venca postal

tradicionalni dogodek, ki bi privabil veliko obiskovalcev k skupnemu pričakovanju prazničnih dni.

Mateja Žokš

Covid-19 in Društvo Ščipek

Zaradi vsesplošnih razmer po svetu in doma se počutimo zaskrbljeni in nemočni, ker ne vemo, kaj se bo zgodilo jutri. Vendar pa upamo in čakamo dan, ko bo konec pandemije ter pridejo lepši, boljši časi.

Po koncu prvega vala covida, med zatišjem smo izkoristili čas ter organizirali piknik, ki je bil 9. julija pri našem podpredsedniku društva g. Karlu in gospe Nadi Žekš v Pečarovcih. Udeležili smo se ga razen dveh, vsi člani in članice društva. Povabilu se je odzval tudi naš župan gospod Ludvik Novak, ter direktor razvojnega zavoda gospod Vrečič. Za udeležbo se jima iskreno zahvaljujemo.

Udeležili smo se tudi sejma v Bohinju, kjer nam je malo ponagajalo vreme.

Drugih dejavnosti zaradi covida-19 na žalost nismo mogli urediti, tako tudi adventne razstave ne. Kljub vsemu pa smo doma, vsaka na svojem domu, izdelovale razne izdelke in en del teh izdelkov smo vam prikazale na fotografiji.

Ker pa smo vstopili v zadnji najljepši mesec v letu, izkoriščamo priložnost, da vam zaželimmo vesele božične praznike, srečno, uspešno ter zdravo novo leto 2021.

Ostanimo zdravi.

Gabrijela Kočar,
Društvo Ščipek

V društvu upokoјencev je leto 2020 – posebno leto

V začetku tega prestopnega leta, ki je bilo polno pričakovanj, niti slutili nismo, da je lahko tudi takšno leto. Sicer pravijo, da nas novosti in spremembe bogatijo, pa vendar ni vedno tako.

Leto 2020 se je začelo kot vsako leto do sedaj. Do meseca marca smo izvajali delavnice, pripravljali smo se na praznovanje 8. marca in na Občni zbor. Občnega zbora nismo izvedli. V tem času se je razmahnil koronavirus in smo glede na priporočila občni zbor odpovedali. Oddali smo poslovno poročilo za prejšnje leto ter v društvenem druženju dobesedno obstali. Sodelovali smo tudi v spomladanski kegljaški ligi in bili uspešni. Glede na to imamo vsako leto jesensko-spomladanske delavnice ročnih del in pripravimo veliko izdelkov, ki so plod našega dela skozi to obdobje, le-tega nismo mogli predstaviti širši javnosti. Spomladi smo se udeležili sodelovanja v oddaji Dobro jutro, ki je bilo na Vaneči. Izvedeno je bilo po vseh protokolih, mi pa smo razstavili naše izdelke iz delavnic. Vem, da bi lahko delovali nekako »naokoli«, smo pa društvo, ki se smernic in navodil drži. Naši člani in podporniki so starejši ljudje, ki jih ne moremo izpostaviti.

Potem je prišlo poletje, jesen in seveda zima. V društvu se večinoma slišimo, malo družimo, razen ko je potrebno kaj narediti, kar je povezano z roki. Kot da smo otrpnili. V jesenskem delu je korona nekoliko popustila in smo pričeli z jesenskim delom lige

kegljanja z kroglo na vrvici. Udeležili smo se tudi srečanja Društva upokoјencev iz Monoštra s prijateljskimi društvi, ki jih povezuje dolgoletno sodelovanje. Udeležili so se DU Murska Sobota, DU Šalovci, DU Rogaševci in Kuzma ter DU Puconci. Tudi vsakoletne trgatve pri Tremel Mihaelu smo se udeležili. Potem so prišla navodila, da se ne smemo družiti v večjem številu. Smo edina ekipa, ki kegljanja ni izvedla do konca, ker smo se držali navodil in priporočil. Mislimo, da bomo tudi to izvedli, ko bo za to primeren čas.

V tem letu smo izgubili kar nekaj naših članic in članov. Imenovali jih bomo zato, ker se nismo mogli v takem številu udeležiti pogrebov, da bi jim izkazali čast in spoštovanje. Poslovlili so se:

Kristina Zelko, Marija Smodiš, Marija Prem, Karel Horvat, Ludvik Horvat, Pavla Kološa, Šarika Šiftar, Aranka Morec.

Družinam, svojcem in vsem prizadetim izrekamo iskreno sožalje.

Prostovoljstvo in projekt »Starejši za starejše« deluje, je pa vse naravnano na klice in komunikacijo na daljavo. Nekaj imamo dostave hrane, ostalo pa je preko telefonov.

Leto bo kmalu za nami. Tudi novoletne zabave, ki je bila leta in leta, ne more biti, torej jo predstavljamo na novi termin.

Tudi vsakoletnega obdarovanja starejših nad 85 let ne moremo izvesti, kot smo prejšnja leta, jih pa bomo razveselili z darilnim bonom.

To leto je bila velika preizkušnja nas samih in vseh, s katerimi živimo ali se srečujemo. Družine nas pogosto ne morejo obiskovati, ker so v drugih regijah, ali pa so v naši in se bojijo, da nas bodo okužili. Da bo naslednje leto boljše, želimo, da se varujete, držite navodil državnih organov in svojih domačih, da se ponovno srečamo, ko bodo boljši zdravstveni pogoji. Mislim, da si bomo imeli veliko povedati, kajti druženje mi upokoјenci najbolj pogrešamo.

Ker je obdobje prehoda leta, **ŽELIMO VSEM SREČNO, ZDRAVO IN VESELO NOVO LETO 2021.**

Društvo upokoјencev Puconci

Eminih 100 let – recept za dolgo življenje je obilo dobre volje

Ema Vlaj, rojena Veren – najstarejša vaščanka Bodoncev, občanka Občine Puconci in občanka cerkvene občine Bodonci, je v ponedeljek, 9. novembra, dopolnila 100 let. Rodila se je 9. novembra 1920 v kmečki družini kot četrta hčerka materi Tereziji in očetu Štefanu. Imela je še dve sestri Aranko in Marijo ter brata Štefana.

Zaradi trenutnih ukrepov za omejitve širjenja koronavirusa je župan Občine Puconci in predstavniki Krajevne skupnosti Bodonci niso mogli obiskati. Emi so poslali šopek rož in čestitko ter ji zaželeli vse najboljše, predvsem pa zdravlja. Zato bodo v prihodnosti, ko se bo stanje izboljšalo in sprostil ukrepi, Emo tudi obiskali. Njeni domači in evangeličanski duhovnik Simon Sever so Emo v ponedeljek obiskali, vendar le tako, da jih je lahko videla skozi okno.

Marca bo minilo štiri leta, odkar je v Domu Brigita v Puconcih. Z oskrbo je zelo zadovoljna, »nimam kaj reči,« je dejala. V sobi ima tudi prijateljice, s katerimi se pogovarjajo in si krajšajo dneve. »Nimam nič domotožja, tako sem se že navadila, tu mi je dobro,« pojasnjuje Ema. Tudi v domu je najstarejša. Sin Branko se včasih rad pošali: »V domu je najstarejša in najpametnejša (smeh).«

Ema pravi, da televizije ne gleda, ker tako daleč ne vidi, sliši pa dobro in posluša radio. Pravi, da ji zdravje dobro služi, od zdravil jemlje le Aspirin in občasno Lekadol. Ema je nepokretna, saj jo noge več ne držijo. Ker se ji tre-

sejo roke, jo hranijo. Pravi, da ji hrana paše in lahko je čisto vse. Njen spomin je brezhiben in tudi vse ve, kaj se dogaja doma v vasi. Kako se počutite? »Počutim se dobro, sem vesela, da sem tako kot sem,« z zadovoljstvom pove Ema.

Kaj je recept za dolgo življenje? Ema pove, da je po njenem mnenju recept za dolgo življenje obilo dobre volje. »Jaz se nisem nikoli sekirala in se nisem z nikomer prepirala,« pojasni. Mlajšim generacijam sporoča, naj so dobri, naj se med seboj razumejo in naj so dobrosrčni do drugih ljudi.

Foto: Dom Brigita

KS Gorica bogatejša za defibrilator

Meja med življenjem in smrtjo je zelo tanka. Ob zastoju srca lahko tehtnico na stran življenja prevesi hitra odzivnost in posredovanje z defibrilatorjem. Ko zastane srce, je znanje temeljnih postopkov oživljanja dragoceno in neprecenljivo.

Čas odzivnosti reševalcev je pri nas Sloveniji v povprečju dobrih 10 minut. To je kar 6 minut več od tistega časa, ko so možgani morda že utrpeli poškodbo in pomoč reševalcev morda več ne bo potrebna ali pa bo oživljeni človek preživel z zelo hudo poškodbo možganov. S temeljnimi postopki oživljanja je potrebno začeti čim prej.

Saj veste, kako se glasi tisti pregovor: »Kdor reši eno življenje, je rešil ves svet.« Tudi vodstvo Krajevne skupnosti Gorica se zaveda pomena nudenja prve pomoči v prvih najbolj kritičnih trenutkih. Zato smo šli v »akcijo« nabave defibrilatorja. S pomočjo donatorjev smo kupili in namestili defibrilator (AED). Defibrilator je nameščen na večnamenskem objektu na igrišču na Gorici. Vsem donatorjem se za prispevek najlepše zahvaljujemo. Posamezniki iz takih vrst bogatijo kraj ter navdušujejo z upanjem na lepši in boljši jutri.

Defibrilator je naprava, ki lahko ob dovolj zgodnji uporabi v primeru srčnega zastoja rešuje življenje. Njegova uporaba je zelo enostavna, saj je v osnovi namenjena tako medicinskemu osebju kot laikom in ga lahko uporabi kdorkoli. Defibrilacija pomeni dovajanje električnega toka srčni mišici skozi prsno steno z namenom, da prekinemo srčni zastoj. Upo-

Defibrilator na igrišču

rabimo ga takrat, ko se prizadeti ne odziva na klic in ne naredi normalnega vdiha med nekaj sekundnim opazovanjem. Pri srčnem zastoju odločajo sekunde in je še kako pomembno, da ostanemo zbrani in hitro ukrepamo. Če smo mnenja, da se prizadeti ne odziva in ne diha, takoj pokličemo 112. V kolikor smo pri reševanju sami, moramo hitro oceniti, koliko časa potrebujemo do najbližjega defibrilatorja. Če je ta oddaljen več kot dve minuti teka, prizadetega ne zapuščamo, ampak začnemo

izvajati temeljne postopke oživljanja (TPO). V nasprotnem primeru čim prej prinesemo defibrilator, odpremo pokrov, aparat vklopimo, namestimo samolepilni elektrodi na golo kožo prsnega koša in sledimo govornim navodilom. Ker nam je mar za sočloveka in v skrbi za zdravje ter prvo pomoč smo do zdaj že večkrat organizirali predavanje na temo nujna stanja pri otrocih in odraslih pri različnih stanjih (srčni zastoj, nezavest, zadušitev, sladkorna bolezen ...), temeljne postopke oživljanja in praktični primer postopka oživljanja z uporabo defibrilatorja (AED). Upamo, da bodo epidemiološke razmere kmalu dopuščale organizacijo svečanosti namenu predaje defibrilatorja ter usposabljanje za krajanje o pravilni uporabi naprave in nudenje temeljnih postopkov oživljanja.

Naša želja je, da nam je nikoli ne bi bilo potrebno uporabiti, je pa pomembno, da znamo pomagati in mogoče celo rešiti življenje, če bi bilo potrebno.

Tanja Horvat, KS Gorica

Ureditev katoliškega pokopališča

Vodstvo KS Gorica je v planiranih delih imela tudi projekt ureditve katoliškega pokopališča. Plan je bil postaviti spominsko ploščo za vse pokojne vaščane Gorice, ki počivajo na tukajšnjem pokopališču do leta 1968. Takšen je tudi napis, ki ga krasi spominska plošča.

Z ureditvijo smo počakali na ustrezne vremenske razmere in leto uredili letos, v mesecu avgustu. Vključeni v dela, se zavedamo,

da gre pri delih na pokopališčih za občutljivo, a nujno zadevo.

Katoliško pokopališče je locirano levo, ko se peljemo iz smeri Pucunci – Gorica. V naravi je to prijetna lokacija med širnimi njivami in zelenjem, ki ga obdaja. Pokopališče krasi lepo razvejana lipa, ki se bohota v vsej svoji lepoti. Dostop do pokopališča je po njivski cesti.

Tanja Horvat, KS Gorica

Foto: Simona Jug

Decembrski praznični čas v Beznovcih

Vaščani Beznovec čez leto skrbimo za urejenost javnih površin v kraju, za cvetlične gredice in veselje ter smo ponosni, da je naše delo tudi letos opazila ocenjevalna komisija in nas nagradila z bronastim priznanjem v kategoriji ocenjevanja in urejenosti javnih površin na območju Občine Pucunci.

Iskrene čestitke in zahvala vsem prostovoljcem, da v svojem prostem času skrbite za urejenost in lep videz javnih površin.

Tudi v mesecu decembru, kljub razglašeni epidemiji, smo Turistično društvo Vrtnica poskrbeli za praznično podobo kraja. Tako naš kraj krasi lep adventni venček na avtobusni postaji in okrašena smreka s prazničnimi lučkami pri vaško gasilskem domu v Beznovcih.

Iskrena hvala vsem otrokom in posameznikom, ki ste izdelali čudovite in unikatne okraske, ki krasijo našo praznično smreko in ste jih tokrat zaradi razglašene epide-

mije morali obesiti posamično ter brez druženja.

Žal nam praznični december tokrat zaradi epidemije s covid-19 ne dopušča druženja in stiska rok, vendar vsaka dobra in topla beseda je pri vsakem dobrodošla. Imejmo se radi in v miru preživimo božični čas, novo leto pa naj piše samo prijetne zgodbe.

Tanja Marič

Priselili so se v občino

Dušan Pucko

V našo občino ste se priselili leta ... Povejte kaj o sebi.

V občino Puconci sem se preselil med novoletnimi prazniki leta 2017. Po poklicu sem univ. diplomirani ekonomist, zaposlen na Ekonomski šoli Murska Sobota. V prostem času rad kolesarim. Hobi, s katerim se najdlje časa ukvarjam, pa je zbiranje vinilnih plošč in drugih nosilcev zvoka in seveda poslušanje glasbe. Posledica tega hobija je tudi, da sem bil nekje 10 let tudi honorarni glasbeni urednik na radiu Murski val.

V katerih krajih ste živeli doslej? Kaj dobrega in slabega vam je ostalo v spominu?

Doslej se nisem veliko selil. Prvo leto mojega življenja smo živeli v Filovcih, nato pa v Gančanih, od koder izhajajo tudi moji starši. Ker so Gančani v bistvu moj domači kraj, se je v teh letih zgodilo marsikaj lepega pa tudi manj lepega. Običajno ima človek selektivni spomin in se na koncu spominja samo lepih stvari in nostalgичno gleda na obdobje otroštva, leta odraščanja in poznejših let doživetja.

Kaj je bilo odločilno, da ste se odločili za preselitev v Brezovce?

Kot se zgodi velikokrat, sva se s prejšnjo partnerko razšla. Ko pa sem spoznal novo partnerko, sva se odločila, da poiščeva nov kraj za bivanje, ki ne bo obremenjen s preteklostjo in sva se podala v nakup nove hiše. Seveda sva imela, kot običajno večji del ljudi, zaposlenih v javnem sektorju, omejeni proračun in sva iskala najboljšo varianto, ki nama jo je omogočal. Tako sva po približno 10 ogledih hiš našla oglas za to hišo v Brezovcih. Po prvem ogledu sva nekako zaključila, da za denar prinaša največ dodane vrednosti in se še isti dan odločila za nakup. Sledilo je nekaj mesecev prenove (ki še ni čisto dokončana) in sva se vselila.

Postopoma sva spoznavala sosesede, ki živijo v najini ulici in sva ugotovila, da so krasni, vedno pripravljene priskočiti na pomoč, se ustaviti samo na klepet in kavo, prinesejo kako pecivo na poskus, pa tudi že kar nekaj skupnih druženj in praznovanj smo v teh treh letih že imeli.

Narava v okolici Brezovcev je še, kljub kmetijstvu v okolici, precej neokrnjena, primerna za sprehode in rekreacijo s čudovitimi razgledi, ki se odstirajo proti sončnemu zahodu.

Ker pa prostega časa vedno primanjkuje, še nisva utegnila spoznati veliko prebivalcev Brezovcev, ki ne živijo v naši ulici, sva se pa že udeležila nekaterih vaških prireditev, ki jih je bilo v predkoronskem času kar veliko in sva dobila vtis, da se vaščani Brezovec znajo do-

bro organizirati in jih veliko sodeluje pri organizaciji in izvedbi teh prireditev. Čeprav so Brezovci relativno majhna vas, jim je uspelo izvesti kar veliko infrastrukturnih projektov.

Če primerjate svojo nekdanjo občino in občino Puconci, katere primerjave vam najprej pridejo na misel ...

Moram priznati, da občinsko središče Puconce ne obiščem prav pogosto, ko moram na pošto ali pa obiščem kakšno prireditev. Verjetno je za to kriva relativna bližina Murske Sobote in vseh ustanov in trgovin, ki so tam na voljo. Tako da imam občutek, da so se Beltinci med občani bolj uveljavili kot občinsko središče v primerjavi s Puconci.

O dogajanju v občini Puconci sem največ izvedel iz glasila Občan in ob prebiranju ugotovil, da prebivalci posameznih vasi negujejo nekatere običaje iz preteklih časov in jih predstavljajo na raznih dogodkih, ki so namenjeni prebivalcem občine, turistom in naključnim obiskovalcem. Kar nekaj izvirnih prireditev organizirajo v vasi Pečarovci, zanimivi pa so tudi pohodi, na katerih se družijo in rekreirajo občani (npr. pohod vasi Brezovci, Lemerje, Predanovci; pohodi po Goričkem. Tudi v občini Beltinci je teh prikazov seveda največ v okviru Folklornega festivala, pa tudi posamezne vasi pripravljajo svoje etno prireditve (npr. Bújraški dnevi, Ciglarski dnevi itd.) in tudi rekreativnih prireditev se najde kar nekaj.

Pohvalil bi tudi bolj neposredni način informiranja občanov z in-

formativnimi letaki, ki nas spomnijo na razne dogodke in dejavnosti v občini. Za primerjavo v občini Beltinci tovrstno informiranje poteka predvsem na občinskem TV kanalu K3 (če ga ne spremljaš, lahko marsikaj zamudiš). Občina Beltinci izdaja tudi podoben informativni časopis občine (kot je Občan), ki se tam imenuje Mali rijtar.

V občini Beltinci so v prednosti glede izgradnje infrastrukture, ki je pomembna kar velikemu številu občanov npr. optika za dostop do interneta, precej solidna mreža kolesarskih stez in še bi se kaj našlo. V občini Puconci pa je bolj razvita podjetniška dejavnost, saj kolikor opažam, je v občini kar nekaj večjih podjetij, ki seveda pomenijo delovna mesta za občane. Tudi na športnem področju se po mojem občutku v občini Puconci spodbuja razvoj širšega

spektra športov poleg nogometa in hokeja na travi seveda npr. namizni tenis, odbojka ...

Kaj bi, če bi imeli tako moč, v občini Puconci spremenili?

Vsekakor vidim, kot nekdo, ki sicer še ne živi prav dolgo v občini, največji problem na prometnicah, ki so kar precej dotrajane. Prav tako bi si želel kolesarske steze ob glavnih cestah, kar bi verjetno precej prispevalo k varnosti občanov in pa tudi mnogih rekreativcev in turistov, ki jih ob lepem vremenu opazimo kar lepo število. To bi verjetno precej pripomoglo k razvoju lokalnega turizma. Prav tako bi bilo zaželeno, da bi bil v Puconcih ali okolici vsaj malo večji market ali manjši trgovski center za celostno oskrbo občanov. Verjetno bi si občani želeli tudi zdravstveni dom z več ambulantami, ne samo družinske medicine. Mislim, da bi se našlo

še kar nekaj izzivov za vodstvo občine.

Kaj predlagate uredništvu Občana, da bo lokalni časopis še boljši in zanimivejši?

Predlagam, da se doda glasilo poleg informativne funkcije še kakšna dodana vrednost npr. v obliki praktičnih nasvetov (občan pomaga občanu) pri vrtnarjenju, vsakdanjih delih in popravilih v hiši in okolici, objavi receptov za »indašnje« domače jedi ipd. Tako bi si občani vsaj dele glasila lahko shranili in vsebino koristno uporabili, ko se srečajo s konkretnim problemom. Mogoče bi lahko objavljali tudi ponudbo domačih pridelovalcev (npr. medu, izdelkov iz mleka, zelišč ...) in proizvajalcev (raznih izdelkov) s fotografijami proizvodov in kontaktnimi podatki oz. možnostmi nakupa.

Pogovarjal sem se Jožef Rituper

www.czs.si

Čebelarstva zveza Slovenije
Brdo pri Lukovici 8
1225 Lukovica
tel: (01) 729 6100
faks: (01) 729 6132

15 let od prve peneče medice

Na pobudo vodstva ČZD Maribor je bila leta 2002 ustanovljena Sekcija izdelovalcev medenih pijač, ki je združila izdelovalce medenih pijač iz cele Slovenije. Vloga sekcije ni bila samo druženje, ampak tudi da čebelarje preko tečajev, tako teoretično kot tudi praktično usposobi za izdelavo medenih pijač. Kakovost njihovih končnih izdelkov medenih pijač se je pre-

verjala z vsakoletnim ocenjevanjem medenih pijač.

Čebelarji so hitro nadgrajevali svoje znanje o pridelavi medenih pijač. A kmalu to več ni bilo dovolj. Zato je padla ideja, da dopolnijo svojo ponudbo medenih pijač še s penečo medico oz. kot so jo takrat poimenovali »medena penina«. V sekciji so takrat imeli srečo, da je bila ena od predava-

teljic poznavalka »šampanjske« metode izdelave penin. Ga. Silva Podlesnik je bila pripravljena pripraviti ustrezna navodila, kot tudi

voditi celoten tečaj izdelave peneče medice. Čebelar se na svoji čebelarški poti venomer uči in tako se je pet čebelarjev opogumilo, da se udeležijo prvega tovrstnega tečaja. In po enem letu jim s skupnimi močmi uspe, da v Mariboru prvič svetu predstavijo penečo medico na god sv. Martina. Nad kakovostjo prve peneče medice so bili presenečeni tako prvi udeleženci tega tečaja, pre-

davateljica kot tudi ocenjevalna komisija.

Peneča medica je tako najmlajša med medenimi pijačami. In je sad vrhunskega znanja slovenskih izdelovalcev medenih pijač, kakovostnega slovenskega medu in izdelana po klasični šampanjski metodi. Vsebuje od 9,0 do 15,0 vol. % alkohola, minimalni tlak peneče medice mora biti najmanj 3,0 bara. Glede na ostanek

neprevretega sladkorja pa ločimo suho, polsuho, polsladko in sladko penečo medico.

Čebelarji smo tako ponosni na penečo medico, ki jo lahko ponudimo ob posebnih priložnostih, kot so poroka, slavnostne prireditve, slavnostne večerje ipd.

Pripravil: Tomaž Samec,
svetovalec za varno hrano
pri Javni svetovalni službi
v čebelarstvu

Cvetni prah – koristen dodatek naši prehrani

Čebelji pridelki že od nekdaj slovijo kot naravna in zdrava živila. Najbolj poznan čebelji pridelek je seveda med, čebele pa v naravi nabirajo tudi cvetni prah. Cvetni prah ali pelod je mikroskopska struktura, značilna za vsako cvetočo rastlinsko vrsto, predstavlja pa osnovo za spolno razmnoževanje rastlin. Čebele imajo v naravi posebno nalogo, saj je njihovo telo oblikovano tako, da lahko prenašajo cvetni prah iz rastline na rastlino. Temu pravimo opravevanje, ki je bistvenega pomena **za ohranjanje biotske pestrosti, pridelavo sadja in zelenjave ter tudi drugih kulturnih rastlin, pomembnih v prehrani ljudi in živali.** Cvetni prah čebele nabirajo tudi za lastno prehrano. Drobna mikroskopska zrna se lepijo med seboj in oblikujejo drobni grudici, ki ju na posebnem mestu, imenovanem košek in se nahaja na njihovih zadnjih nožicah, prinesejo v panj. Sočasno lahko nosijo le dve taki grudici. Cvetni prah za čebele predstavlja vir številnih hranilnih snovi, ki so pomembne za življenje čebelje družine. **Brez cvetnega prahu čebelje družine**

ne bi preživele, kar nakazuje njegovo resnično vrednost. Vsebuje ogljikove hidrate, prehransko vlaknino, beljakovine, aminokislino, maščobe in maščobne kisline, elemente, vitamine in druge funkcionalne spojine. Vse to so snovi, ki jih v svoji prehrani potrebujemo tudi ljudje. Zaradi ugodne hranilne sestave in uporabe v prehrani ljudi, čebelarji čebelam odvzamejo del cvetnega prahu. Na vhode v čebelje panje namestijo naprave, ki se imenujejo osmukaniki in ob prehodu čebel skozi te naprave jim grudice cvetnega prahu odpadejo v zbirni predalček. Tako pridobljenemu cvetnemu prahu, ki se tudi največ uporablja v prehrani ljudi, pravimo **osmukanec**, vendar to poimenovanje ni zelo pogosto.

Hranilna vrednost cvetnega prahu osmukanca je različna in je odvisna tudi od botaničnega porekla cvetnega prahu, saj je navadno končni pridelek mešanica grudic cvetnega prahu različnih barv. V Sloveniji v večini pridelujemo mešan oz. večvrsten cvetni prah. Dobite ga lahko pri slovenskih čebelarjih, saj velja, da **je naj-**

bolje uživati čim bolj svež cvetni prah osmukanec iz okolja, v katerem živimo. Pomembno je, da ga ustrezno shranimo. Če ga uživamo v svežem stanju, je shranjevanje v hladilniku ali zamrzovalniku nujno potrebno, saj je svež cvetni prah osmukanec mikrobiološko občutljivo živilo. Cvetni prah osmukanec, ki ga pridelajo čebele, naj ne bi povzročal alergij, saj ga zaužijemo. Vseeno pa se ljudem, občutljivim na cvetni prah, pred prvo uporabo priporoča previdnost in se svetuje, da ga začnejo uživati postopoma v manjši količini, ki jo vsakodnevno povečujejo. **Priporoča se, da na dan zaužijemo eno do dve jedilni žlici cvetnega prahu,** lahko pa tudi več. Najbolj se priporoča, da

ga pred uživanjem namočite v tekočino. To je lahko voda, mleko, sadni ali zelenjavni sok, lahko ga namočite v jogurt, kisló smetano ali pa z njim posujete različno sadje, ga uporabite kot sestavino v sadni solati ali pa ga kombinirate z medom, sladoledom, kosmiči itd. Načinov uživanja je veliko in si jih lahko prilagodite svojemu okusu.

Cvetni prah osmukanec je primeren za uživanje v vseh življenjskih obdobjih. Vključujemo ga lahko v prehrano otrok od 1. leta starosti naprej, koristen je pri vegetarijanski prehrani, zaradi nizke energijske vrednosti pa ga lahko uživajo tudi sladkorni bolniki. Uživa se ga neprekinjeno od enega do treh mesecev, kar lahko večkrat na leto ponovimo.

Cvetni prah osmukanec je bogat vir hranilnih snovi. Še posebej izstopa po **visoki vsebnosti prehranske vlaknine**, ki je pomembna za normalno delovanje našega prebavnega sistema, vsebuje tudi

nekatero za delovanje našega organizma **nujno potrebne elemente** (kot so npr. kalij, magnezij, kalcij, fosfor, železo, mangan ...). Vsebuje **vitamine** A, D, E, vitaminske skupine B in vitamin C ter tudi **fenolne spojine**, v največji meri flavonoide, ki lahko delujejo kot potencialni antioksidanti. Zaradi številnih funkcionalnih sestavin je cvetni prah osmukanec predmet številnih raziskav, ki nakazujejo na njegovo antioksidativno, protivnetno, proti-alergijsko in protimikrobno delovanje. **Ugodno naj bi vplival tudi na imunski sistem**, saj njegovo uživanje vpliva na **povečanje odpor-**

nosti organizma. Priporočajo ga pri podhranjenosti, pomanjkanju energije, apatičnosti ter za povečanje fizične in psihične sposobnosti. Največji dokazan terapevtski učinek klinične vrednosti je zmanjšanje simptomov pri benigni hiperplaziji prostate. Študije, narejene na živalskih modelih, so pokazale, da deluje proti slabokrvnosti, arteriosklerozi, osteoporozi in alergijam.

Dandanes, ko v hitrem tempu življenja pozabljamo na uravnoteženo prehrano, imamo slabe prehranske navade, uporabljamo hitro pripravljena živila, živila, ki so zaradi postopkov pridelave in predelave osiromašena hranilnih snovi, se lahko spomnimo na besede antičnega grškega filozofa, pisatelja in zdravnika Hipokrata, ki je dejal: **»Hrana naj bo vaše zdravilo in vaše zdravilo naj bo vaša hrana«.** Cvetni prah osmukanec je koristen dodatek naši vsakdanji prehrani.

dr. Nataša Lilek,
Čebelarska zveza Slovenije

Propolis in njegova široka uporabnost

Propolis je eden od čebeljih pridelkov, ki je sestavljen iz več kot 300 različnih komponent. Flavonoidi so eni od glavnih komponent v propolisu ne glede na lokacijo pridobivanja. Ta čebelji pridelek ima v čebelji družini zelo široko uporabnost, med njimi se čebele bojijo tudi proti vdoru številnih mikroorganizmov v njihovo družino.

Propolis se uporablja samostojno v različnih oblikah kot tudi v številnih izdelkih, ki vsebujejo različne koncentracije propolisa. Nje-

gova uporabnost pri človeku je tako zunanja kot notranja. Bogati nabor številnih biološko aktivnih

snovi v propolisu so čebeljo družino skozi tisočletja obvarovale pred negativnimi vplivi iz okolja.

Pozitivni učinki propolisa na človeka so poznani že iz antičnih časov. Tako se je njegova široka uporabnost razširila v ljudski medicini. V zadnjih desetletjih se je na podlagi številnih raziskav in pozitivnih rezultatov propolis močno razširil v kemijski, farmacevtski in tudi živilski industriji.

Foto.: T. Samec

Čebelar je skozi zgodovino čebelo dobro opazoval ter vso pozitivno delovanje propolisa prenesel v svoj krog družine in tako se je njegova široka uporabnost širila iz roda v rod vse do danes.

Pripravil:

Tomaž Samec, svetovalec za varno hrano pri Javni svetovalni službi v čebelarstvu

Literatura:

1. Jedlovčnik, N., Pušnik, V. 2007: *Propolis: dodatek k hrani, za dobro zdravje in prijetno počutje: domača lekarna iz čebeljega pa-*

Več o propolisu si lahko preberete na spletni strani z uporabo mobilnega telefona in Qr kode na desni strani.

Želimo vam prijetno doživetje tega čebeljega pridelka, ki ga je čebelar pridelal skupaj s čebelami.

nja. Maribor: Zveza čebelarских družtev Maribor, 50 str.
2. Pušnik, V. 2020: *Apiterapevtski nasveti*. Maribor, ČZD Maribor: 256 str.
3. Samec, T. 2015: *Testiranje različnih načinov načrtnega pridobiva-*

nja propolisa v letu 2014. Slovenski čebelar, št. 7–8, julij 2015, str. 242.
4. Samec, T. 2016 *Način pridobivanja propolisa v AŽ-panju. Zbornik referatov 2 znanstvenega posvetovanja o čebelah in čebelarstvu*, str. 86–89.

Tradicionalni slovenski zajtrk je nastal na pobudo slovenskih čebelarjev

Čebele oprasijo večino rastlin ter s tem zagotovijo hrano ljudem in živalim, zato ne pretiravamo, če rečemo, da je vsaka tretja žlica svetovne hrane odvisna od čebel. Najpomembnejše so pri oprasovanju sadnega drevja, saj oprasijo kar 70–80 % cvetov. Po ugotovitvah znanstvenikov točne vrednosti oprasovanja, ki ga v Sloveniji brezplačno opravijo čebele, ni mogoče izračunati, ocenjeno pa je, da je ta vrednost 15–30-krat večja od vseh čebeljih pridelkov skupaj! V svetu se številne države že spopadajo s problemom pomanjkanja oprasovalcev in prav je, da spomnimo tudi na to, da ponekod na Kitajskem za oprasovanje morajo poskrbeti ročno, Japonci pa so izumili robotske čebele.

Zavedanje o pomenu te koristiljubne žuželke je bilo zelo slabo in Čebelarška zveza Slovenije se

je leta 2007, s ciljem osveščati o pomenu te koristiljubne žuželke, odločila za izvajanje dobrodelno izobraževalne akcije »En dan za zajtrk med slovenskih čebelarjev v slovenskih vrtcih« oz. medenega zajtrka, kot ga imenujemo čebelarji. Zajtrk smo prvič izvedli 16. novembra 2007 (tretji petek v novembru). Ideja je bila, da čebelarji vrtcem brezplačno podarijo med in otrokom predstavijo delo čebelarja in pomen čebel za pridelavo lokalne hrane. Čebelarji so vrtcem in ponekod tudi osnovnim šolam podarili okrog 2000 kg medu za izvedbo medenega zajtrka. Akcija je bila veskozi namenjena predvsem izobraževanju in osveščanju otrok o pomenu čebel za lokalno pridelavo hrane. Kljub izrednemu uspehu akcije pa smo na Čebelarški zvezi Slovenije želeli akcijo nadgraditi, jo narediti za vse-slovensko in vanjo

vkjučili tudi ostale pridelovalce slovenske hrane. Izhajali smo iz dejstva, da je **čebela tesno povezana s kmetijstvom in pridelavo hrane**: najpomembnejša naloga čebele je oprasovanje, saj s tem pomembno vpliva na pridelavo hrane za ljudi in živali, na pridobivanje različnih industrijskih surovin, pa tudi na človekovo zdravje in druge dejavnike življenja. Tako je na našo pobudo sprva podprlo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in kasneje tudi Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za zdravje, Kmetijsko gozdarski zavod Slovenije, Zbornico živilskih in kmetijskih podjetij in Gospodarsko interesno združenje mlekarstva. Predlog pa je podprla tudi Vlada.

V letu 2011 smo medeni zajtrk nadgradili v **Tradicionalni slovenski zajtrk** in medu so se pridružili še maslo, kruh, mleko in jabolko.

Izvajamo ga vsako leto tretji petek v novembru in je danes eden najpomembnejših projektov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s ciljem spodbujanja lokalne samooskrbe, s kakovostno hrano iz lokalnega okolja. Projekt je pomemben iz več vidikov, saj povezuje več sektorjev (kmetijstvo, zdravje, okolje in izobraževanje – šolstvo), posredno pa vpliva tudi na gospodarski sektor. Prav tako na pobudo Čebelarske zveze Slovenije je leto kasneje, leta 2012, vlada tretji petek v novembru razglasila za **dan slovenske hrane!** Glavni cilj oziroma namen razglasitve takšnega dne je podpora slovenskim pridelovalcem in predelovalcem hrane ter spodbujanje zavedanja in pomena domače samooskrbe, ohranjanje čistega, zdravega okolja, ohranjanje podeželja, seznanjanje mladih s postopki pridelave in predelave hrane in spodbujanje zanimanja za dejavnosti na kmetijskem področju.

S projektom se je povečala ozaveščenost otrok, mladine in njihovih staršev o pomenu čebel, ohranjanja okolja za pridelavo kakovostne lokalno pridelane hrane, pomen gibanja in pomen zdravega prehranjevanja. Izva-

jajo ga praktično v vseh šolah in vrtcih po Sloveniji. Ima velik izobraževalni pomen (ta dan so vsebine v šolah in vrtcih povezane s projektom), saj osvešča najmlajše, ki so tudi najbolj dovzetni za podane informacije. Anketa izvedena v letu 2014 je pokazala, da šole in vrtci projekt ocenjujejo v več kot 98 % kot zelo uspešen oz. uspešen in 92 % bo projekt izvajalo tudi v prihodnje. Vsebine pa so pogosto vključene tudi med letom. Projekt vse bolj prerašča v splošno gibanje v družbi po katerem se zgleduje vse več evropskih držav. Anketa je pokazala tudi to, da je projekt spodbudil nakup lokalno pridelanih živil.

Slovenija je v svetu znana kot država, ki se zavzema za zaščito čebel – predvsem z že potrjeno pobudo za Svetovni dan čebel, katere predlagatelj je bila prav Čebelarska zveza Slovenije. Zato ni presenetljivo, da svetovni dan čebel praznujemo 20. maja, to je na rojstni dan slovenskega čebelarja in prvega učitelja na svetu Antona Janše. S samo razglasitvijo pa sta Slovenija in slovensko čebelarstvo v svetu postala še bolj prepoznavna.

Če ne bomo pazili na čebele kot najpomembnejše opravevalke

različnih rastlin, se lahko zgodi, da brez opraševanja ne bo zadostne količine hrane. Propad čebel pa pomeni uničevanje našega naravnega okolja. Prednosti lokalno pridelane hrane so zagotovo njena svežina, saj je domača hrana obrana kasneje in ima kratko pot od njive do krožnika. Zato kupujemo lokalno pridelana živila vsak dan in s tem podprimo slovenskega čebelarja in kmeta!

Tanja Magdič, svetovalka
za ekonomiko čebelarstva pri JSSČ

Španova kmetija v Moščancih piše nove zgodbe

Na Španovi kmetiji v Moščancih 68 smo 7. novembra 2018 odprli enoto Mladinskega doma Maribor. Gre za prvo stanovanjsko skupino mladinskega doma v Pomurju. Naša vrata smo na široko odprli mladostnikom, ki so se na svojih življenjskih poteh srečali z različnimi ovirami in dogodki, ki so pustili pečat na njihovem čustvovanju, posledično tudi na vedenju. Ker iz različnih razlogov ne (z)morejo bivati s starši ali skrbniki v matičnih družinah, je naloga Mladinskega doma, da otrokom/mladostnikom zagotovi osnovno oskrbo, pomoč pri vzgoji in izobraževanju ter kvalitetno preživljanje prostega časa.

V naši stanovanjski skupini je do največ šest mladostnikov, za katere skrbi pet vzgojiteljev – socialnih pedagogov in učiteljica praktičnega pouka. Mladostniki praktično znanje pod okriljem mentorice pridobivajo na področju kuharstva in slaščičarstva.

Nadeli oziroma ohranili smo ime »Španova kmetija«, saj je naš način življenja usmerjen v spoznavanje narave in njenih plodov, obdelovanje zemlje, pridelovanje ter predelovanje pridelkov rastlinskega in živalskega izvora (predelava sadja in zelenjave, peka kruha, izdelovanje rezancev in testenin

idr.). Ker pa na kmetijo sodijo tudi živali, nam s svojo prisotnostjo vsakdanje popestrijo kože, kokoši, zajci in mačka. Zraven samoskrbne funkcije imajo naše živali pomemben vpliv tudi na razvoj in doživljanje mladostnikov – predvsem na krepitev odgovornosti, spodbujanje komunikacije, razvijanje socialnih veščin, krepitev empatije, varovanje pred stresom ... Ob pridobivanju praktičnih izkušenj na kmetiji (»učenje za življenje«), mladostniki pridobivajo tudi formalno izobrazbo na različnih vzgojno izobraževalnih ustanovah – največ sodelujemo z biotehniškimi, gostinskimi in živilskimi šolami v Podravju in Pomurju. Nudimo jim tudi podporo pri pridobivanju nacionalne poklicne kvalifikacije za poklice iz področja prehrane, gostinstva, kmetovanja in živinoreje. S tem namenom se trudimo v čim večji meri povezovati z lokalnimi podjetji in obrtniki, saj na tak način mladim omogočamo praktično pridobivanje znanja, spodbujamo socializacijo, hkrati pa krepimo vzajemno sodelovanje z lokalno skupnostjo.

»Bleščeči sončni žarki so ga prijazno poljubljali – ptička brez gnezda – in mu vsipali v srce novega poguma,« je napisal F. Milčinski v svojem delu Ptički brez gnezda. Tudi mi stremimo k opolnomočenju in si želimo, da pomursko sonce greje radovedne in vedre obraze še mnogih naših »ptičkov«, katerim bomo skupaj s skupnostjo nudili toplino in sprejetost, ki poganjata njihov pogum za prihodnost.

Nika Petek,
vzgojiteljica na Španovi kmetiji –
Mladinski dom Maribor

Biodiverziteteta je prava umetnost življenja

Biodiverziteteta je pojem, ki ga lahko čedalje pogosteje zasledimo v številnih medijih in vsakdanjem življenju. Ste se kdaj vprašali, kaj pojem »biodiverziteteta« sploh pomeni? Med sopomenke pojma biodiverziteteta uvrščamo pojme, kot sta biotska raznovrstnost ali biotska pestrost, pojavljata se tudi pojma biološka raznovrstnost in raznoživost. Preprosto bi lahko biodiverziteteto opisali kot raznolikost vseh mikroorganizmov, rastlin, gliv in živali, ki živijo na nekem območju. Takrat govorimo o vrstni pestrosti živih bitij izbranega območja. Vendar biodiverziteteta niso le različne vrste, temveč združuje tudi razlike med posameznimi osebki iste vrste (genetska) in razlike med različnimi življenjskimi prostori (ekosistem-ska). Če ne bi obstajala genetska diverziteteta, bi vsi v družini izgledali popolnoma enako, v gozdu in na travnikih pa bi rasle iste rastline in živele iste vrste živali. Naš svet je zaradi biodiverzitetete zato veliko bolj pisan in zanimiv.

V zadnjem času biodiverziteteta pridobiva veliko pozornosti zaradi njenega hitrega zmanjševanja, kar predstavlja resno grožnjo sodobnemu človeku. Glavni razlogi za zmanjševanje biodiverzitetete na globalnem in lokalnem nivoju so izguba in spreminjanje življenjskih prostorov, pretirano izkoriščanje rastlin in lov živali, vplivi podnebnih sprememb, onesnaževanje ter vnos invazivnih tujerodnih vrst. Vodilni strokovnjaki že vrsto let opozarjajo, da je izguba biodiverzitetete svetovni problem enakega ali celo večjega pomena kot podnebne spremembe. Ker k obojemu v največji meri negativno prispevamo ljudje, smo tudi mi tisti, ki lahko največ pripomoremo k izboljšanju stanja.

V Javnem zavodu Krajinski park Goričko že od leta 2017 skupaj z devetimi partnerji po celotni Sloveniji izvajamo projekt LIFE NATURAVIVA, v katerem se trudimo, da razširimo razpoznavnost pojma biodiverziteteta, predstavimo ključen pomen biodiverzitetete za naše življenje in njeno ohranjanje, predvsem pa da izpostavimo veliko stopnjo biodiverzitetete v naši majhni, toda izjemno raznoliki Sloveniji.

V JZ Krajinski park Goričko seveda skušamo predstaviti veliko biodiverziteteto našega Krajinskega parka

Goričko. To skušamo doseči z mnogimi aktivnostmi, ki so namenjene različnim ciljnim skupinam. Za vrtce, osnovne in srednje šole organiziramo brezplačne naravoslovne dni in delavnice, za splošno javnost prirejamo različna tematska predavanja in vodenja, številne delavnice in promocijske nastope po Sloveniji, organiziramo razstave in natečaje, poletna kina na prostem, izdajamo novičnike in se ukvarjamo tudi s posodabljanjem interpretacije zavarovanega območja Krajinski park Goričko. Zaradi razmer v času korona krize smo seveda bili primorani nekatere aktivnosti preklicati, predstaviti ali preoblikovati v digitalno obliko. Vse informacije o našem delu in aktivnostih so dostopne na spletni strani www.park-goricko.org, podrobne informacije o projektu in projektne aktivnosti drugih partnerjev pa so dostopne na spletni strani projekta www.naturaviva.si, kjer boste našli marsikatero idejo za raziskovanje bogastva narave v okolici vaših domov. Ob tem vas tudi vabimo, da nam sledite na družabnih omrežjih projekta in zavoda.

V času, ko je naše druženje močno omejeno, vabimo občane Občine Puconci, da raziščejo čudovito naravo Krajinskega parka Goričko in še bolje spoznajo, v kako lepem in mirnem naravnem okolju živimo. Skupaj se potrudimo, da tako okolje tudi ohranimo in da bo biodiverziteteta Krajinskega parka Goričko ostala tako bogata, kot je danes.

Vsem občanom in občankam Občine Puconci hkrati želimo mirne in predvsem zdrave božične praznike ter uspešno leto 2021.

Besedilo in foto: Tomaž Koltai

Dogajanje na gradu Grad v letu 2020

Kljub letošnjim epidemiološkim razmeram, številnim omejitvam in delnemu zaprtju Središča za obiskovalce gradu Grad in Krajinskega parka Goričko ocenjujemo, da smo sezono obiska v 2020 uspešno zaključili. Radovedne obiskovalce in prenočevalce smo informirali o naravnih in kulturnih znamenitostih Goričkega, gostinski ponudbi in ponudbi nastanitvev, pohodnih in kolesarskih poteh ter skozi vse leto pripravljali tudi zanimivo dogajanje na gradu. Zvrstila so se predavanja, projekcije filmov, koncerti, poroke, razstave in vodenja po kulturnem spomeniku. V mesecu januarju smo v sodelovanju z Goričkim društvom za lepše vütro ob 10. obletnici pohodniške izkaznice pripravili pohod z naslovom »Vsi smo zmagovalci«. V okviru Pomurske turistične zveze smo se udeležili turističnega sejma Alpe-Adria na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, kjer smo predstavljali ponudbo zavarovanega območja. V mesecu februarju smo v goste povabili Ivana Esenka, ki nam je kot za uvod v letošnjo akcijo Naj ogruček z brajdo predaval na temo »Svet živali na vrtu«. V mesecu februarju in marcu smo organizirali dvoje potopisnih predavanj, predavanje Tomaža Koltaja »Divja Patagonija in Ognjena zemlja« ter Siniše Goluba »Narodni parki – najboljša ideja ZDA«. V marcu smo pred novo turistično sezono na redno letno srečanje povabili imetnike kolektivne blagovne znamke KPG in ponudnike rokodelskih izdelkov, domačih produktov ter vin, ki so zastopani v naši trgovinici na gradu. V poročni dvorani gradu je bilo na pomlad in v poletnem času tudi nekaj civilnih poročnih obredov. V juniju, juliju in avgustu smo pripravili predavanja

dokumentarnih filmov, ko so obiskovalci lahko uživali v grajskem ambientu in filmih »Terra«, »Medvedi na Kamčatki« in »Medena dežela«. Za ljubitelje klasične glasbe smo v avgustu in septembru organizirali dvakratni koncert Leonarda Kobala na klavirju, v septembru koncert flavtistke Aleksandre Škrilec in v oktobru koncert solopetja Ive Žižek. Celo poletje in jesen smo našim gostom nudili dvakrat dnevno dodatno vodenje po gradu v slovenskem jeziku, številni pa so se lahko poslužili zvočnih vodičev, ki so od letos na voljo v slovenskem, nemškem, angleškem in madžarskem jeziku. V mesecu septembru smo se ponovno pridružili Dnevom evropske kulturne dediščine in letošnji temi »Spoznav? Varuj! Ohrani.« ter ob Dnevu odprtih vrat obiskovalcem omogočili brezplačni vstop v grajsko poslopje. Očistili smo tudi zunanji grajski vodnjak. Čez leto smo gostom omogočali ogled številnih stalnih in občasnih razstav, med slednjimi pa so bile razstave z naravoslovnimi fotografijami »Magična narava 2018«, »Invazivne tujerodne vrste – naše nezaželene sosede« in razstava letošnjega 12. Fotografskega natečaja KP Goričko na temo »Razglednica mojega kraja«, razstava akvarelov in risb Vesne Kitthiya z naslovom »Naivna prijateljstva v svetu navadnih življenj«, razstava risb Mednarodnega natečaja v ustvarjanju na temo »Ornament življenjske pestrosti na travniku ali v visokodebelnem sadovnjaku«, razstava maket in načrtov študentov arhitekture dunajske, graške in ljubljanske univerze z naslovom »Goričko: Nov pogled na podeželje, sobivanje arhitekture in krajine«, razstava starih sort jabolk ter razstava slik in skulptur Roberta Juraka. V novembru smo na Murskem valu v oddaji Nedeljska kuhinja razglasili rezultate letošnjih akcij Naj travnik, Naj travniški sadovnjak ter Naj ogruček z brajdo. Leto zaključujemo s sanacijskimi in nujnimi obnovitvenimi deli na grajskem poslopju. Obnovili smo tudi pot do izvira vode v neposredni bližini gradu. Nekaterih zadanih si aktivnosti in dogodkov letos nismo mogli izpeljati, kajti leto je bilo nenavadno, polno ovir, izzivov, nepredvidljivih situacij in prilagajanj ter si ga bomo zagotovo dobro zapomnili za dlje časa.

Besedilo: Štefanija Fujs
Foto: Stanka Dešnik

V naravi vidni rezultati projekta Gorička krajina

V začetku letošnjega leta smo zaposleni v Javnem zavodu Krajinski park Goričko (v nadaljevanju JZ KPG) v okviru projekta Gorička krajina (sofinanciran s sredstvi Republike Slovenije in Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj) sklenili posebne pogodbe z lastniki 50 visokodebelnih sadnih dreves na območju Natura 2000 Goričko. Pravimo jim habitatna drevesa. Vsa habitatna drevesa imajo votline, primerna za gnezdenje velikega skovika ali drugih ptic. V duplih dreves gnezdi tudi upkaš oz. smrdokavra. Ob drevesih smo po dogovoru z lastniki namestili 40 ozaveščevalnih tablic. Nabor dreves, tablice in vsebino na tablicah so pripravili v Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, ki je partner v projektu Gorička krajina. S pogodbami so se lastniki zavezali, da bodo redno odstranjevali belo omelo na drevesih, polparazitsko rastlino, ki škodi drevesom. Poleg tega bodo ustrezno vzdrževali okolico dreves. Za stroške dela bodo prejeli denarno nadomestilo. V občini Puconci na žalost primernih dreves z dupli ni bilo najdenih, zato se tudi pogodb z lastniki dreves ni sklepalo.

V začetku novembra smo zaključili s tretjo košnjo oz. z obnovo travnikov, ki so bili letos predvideni za 3xkošnjo. Gre za več kot 30 ha travnikov, od tega za 3 ha v občini Puconci, ki so bili že od začetka obnove v 2018 v najslabšem stanju ohranjenosti. Na njih

je prevladovala ali še vedno prevladuje zlata rozga, invazivna tujerodna rastlinska vrsta. Zlata rozga se je v preteklosti razširila na travnikih, ki so bili več let opuščeni, v nekaterih primerih tudi do 20 let. Z redno in večkratno košnjo v enem letu poskušamo oslabiti rast zlate rozge in zmanjšati njeno konkurenčno sposobnost v primerjavi z drugimi rastlinskimi vrstami, ki so že prisotne na košenem travniku ali bi se lahko razširile s semenom ali vegetativno na travnik v obnovi iz okolice.

Pokošena biomasa oz. krma iz vseh 106 ha travnikov na območju celotnega Goričkega, od tega malo več kot iz 5 ha v občini Puconci, ki so vključeni v košnjo, se je balirala. Okrogle bale, ovite samo v mrežo, je izbrani izvajalec odpeljal iz travnikov in jih uporabil za krmo živalim, pridelavo komposta ali za brikete.

Konec novembra smo pričeli tudi s sadnjo jablan tradicionalnih sort za namene vzpostavitve ali dopolnilne zasaditve več kot 20 ha visokodebelnih sadovnjakov. S sadnjo sadnih dreves se bo v prihodnjih desetletjih izboljšal življenjski prostor ali habitat za velikega skovika, ki gnezdi v votlinah starih in debelejših sadnih dreves. Interes za dodelitev sadik in zaščitne opreme je bil večji od pričakovanega, saj je do konca zadnjega dne javnega poziva za zasaditev visokodebelnih sadovnjakov na sedež JZ KPG izpolnjene obrazce poslalo 151 upravičencev. Od tega 26 upravičencev iz občine Puconci. V obrazcih so upravičenci izrazili željo po sadnji več kot 1.800 sadik. Za celotno območje Natura 2000 Goričko je na voljo »samo« 1.200 sadik.

Besedilo in foto: Gregor Domanjko

Lep jesenski mrzel dan, pa kljub temu se najde velikan

V našem čudovitem gozdu v kraju Otovci, ki je tako priljubljena destinacija za gobarje iz vse Slovenije, imamo domačini redko srečo, da najdemo kaj takega. Osemletni Tjaši Gašpar iz Otovcev je to uspelo čisto po naključju na sprehodu skozi gozd. Njen velik »grbanj«, kot mu pravimo, je tehtal skoraj kilogram.

Zapis in foto: Alison Gašpar

Eye Spy, trgovina in posredništvo,
Tomislav Zver s.p. @ Melinci 41, 9231 Beltinci
M: 041 711 341 E: info@eyespyshop.si
SPLETNA TRGOVINA: <https://eyespyshop.si>

Prodaja in dostava
sadja in zelenjave

KINAN d.o.o.
Puconci 373
SI-9201 Puconci
M: +386 (0)51 351 511
M: +386 (0)51 351 513

Spoštovani občani!

Obveščamo vas, da boste tudi v letu 2021 pri nas dobili

svežo zelenjavo, sadje, vloženo zelenjavo, kompote, suho sadje, oreščke, začimbe, mlečne izdelke, pijačo, moke in mlevske izdelke ter še veliko drugega

Vsak teden imamo akcijo presenečenja.

Ker v teh časih marsikdo ne upa po nakupih, Vam dostavimo naročeno na zeleni naslov. Naročila zbiramo na tel. 051/351-511, SMS ali PRODAJA@KINAN.SI.

Naš delovni čas:
Ponedeljek–petek: 5–15h
Sobota: 5–12h
Nedelja in prazniki zaprto!

Želimo vam vesele božične praznike – mir v duši, veliko zdravja in ljubezni v srcu v novem letu 2021!

AVTOR: ŠTEFAN VUČAK	NAUK O SRCU	SPECIALIST ZA ANESTEZIOLOGIJO	RIBIŠKA DRUŽINA FILOVCI	ARETIRANA ŽENSKA	STROKOV. ZA NARAVOSLOVJE	T(R)G(O)(V)E(C)	PREBIVAL. AONIJE	NEMČAV. GASILSKO DRUŠTVO	IZREDNI ILIRSKI UMETNIK	JUŽNA KATASTERSKA MEJA	ENAKA SAMOGLASNIKA
NEKDANJA SLOV. POLIT. TVORBA								15			
VEDA O VZGOJI ODRASLIH			8		13					5	
LJUDSKO GLASOVANJE		21				18			23	19	OBČAN
DELAVSKI SVET			TANACEK ALOJZ			GRŠKA BOGINJA NESREČE	LISTINA, KI NAPOTEVA	KISAR	VZGOJNO IZOBRAŽ. INSTITUT	CENTRALNA JUGOSL. KNJIŽNICA	ITALIJAN. AVION. AGENCIJA
IVAN TAVČAR			VAS BLIZU SEBEBOR.		1				14		4
ORGANIZ. ENOTA			VRTENJE, KROŽENJE		16					12	
LUDVIK ZELKO		7	ODDELEK V BOLNIŠNICI					22			
OLIMPIJSKE IGRE			OZNAKA ZA NOZOZEMSKO		20	OBAL ANA NOR(MA)			OZKOST	ANGLEŠKI GLASBEN. (NAŠA PISAVA)	APANA(ŽA)
AVTOMOB. OZNAKA GORICE			NADZOR					9			
ITALIJAN. SPOLNIK		3	REKA V ANGLIJI ŽIVLJENSKA TEKOČINA	10	11			DEL OBLAČILA KITAJSKA UTEŽ. MERA		2	
JOKANJE				ZAŠČITA PRED PDAVINAMI RIMSKA ŠTIRI							
AGRI(P)A						ZNAMKA JAPON. FOTOAPARAT. BELGIJA				6	
OBČAN	OBČAN	IVAN VIDIC		17	JUŽNI SADEŽ						

V SPODNJO RAZPREDELNICO VPIŠITE OŠTEVILČENE ČRKE S PRAVILNO REŠENE KRIŽANKE IN DOBITE NOVOLETNO ŽELJO UREDNIŠKEGA ODBORA OBČANA.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.		

Nagrajenci križanke iz prejšnje številke Občana so:

1. **Gabrijela Kočar**, Puconci 341, 9201 Puconci
2. **Marjan Sedonja**, Mačkovci 40 a, 9202 Mačkovci
3. **Evgen Mörec**, Bodonci 139, 9265 Bodonci

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti. Rešitve tokratne križanke nam pošljite do **19. marca 2021** na naslov: Razvojni zavod Občine Puconci, Bodonci 7, 9265 Bodonci, s pripisom »KRIŽANKA«.

KOLEDAR PRIREDITEV

Goričke hribe in globeli ter ravenske njive je že pobelil prvi sneg, koronavirus pa je še zmeraj med nami. Omejuje nas pri izvedbi prireditev, ki jih organizirajo lokalne skupnosti in društva. Zaradi tega ne objavljamo koledarja prireditev.

Informacije o prireditvah, ki bodo izvedene, bomo objavili na spletni strani občine: www.puconci.si in v občinskem oglaševalniku Mali rijtar.

Zaenkrat pa:

**UPOŠTEVAJTE PRIPOROČILA NIJZ!
OSTANIMO ZDRAVI!**

